

BESZÁMOLÓ

A HOMOKHÁTI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA

2019. ÉVI
TEVÉKENYSÉGÉRŐL

A TÖBBCÉLÚ KISTÉRSÉGI TÁRSULÁS SZAKMAI TEVÉKENYSÉGE

A TÁRSULÁS BEMUTATÁSA

A kistérséghez tartozó települési önkormányzatok képviselő-testületei 2004. április 30-án önálló jogi személyiséggel rendelkező többcélú kistérségi társulást hoztak létre. A Homokháti Kistérség Többcélú Társulása tagtelepülései Ásotthalom, Bordány, Forráskút, Mórahalom, Öttömös, Pusztamérges, Ruzsa, Üllés, Zákányszék és Zsombó.

A Társulás ellátja a Társulási Megállapodásában rögzített térségi és ágazati feladatokat, továbbá a tagönkormányzatok képviselő-testülete által átruházott feladat- és hatásköröket a vonatkozó szakági, szakmai szabályok és működési engedélyek alapján, az alábbiak szerint:

SZOCIÁLIS FELADATOK TEKINTETÉBEN:

- Étkeztetés
- Népkonyhai étkeztetés
- Házi segítségnyújtás
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- Idősek, demens betegek nappali ellátása
- Szenvedélybetegek nappali ellátása
- Időskorúak, demens betegek tartós bentlakásos ellátása
- Pszichiátriai betegek közösségi alapellátása
- Szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása
- Támogató szolgáltatás fogyatékos személyek részére
- Családsegítő szolgálat
- Tanyagondnoki szolgálat
- Gyermekétkeztetés

Gyermekvédelmi feladatok tekintetében:

- Gyermekjóléti alapellátás- gyermekjóléti szolgáltatás

Egészségügyi ellátás tekintetében:

- Központi Orvosi ügyelet szervezése
- Család és nővédelmi egészségügyi gondozás (Védőnői szolgálat).

Közigazgatás- és Szolgáltatásszervezési feladatok:

- Internetes portál működtetése

Területfejlesztési feladatok:

- Fejlesztési programok, dokumentumok készítése
- Területfejlesztési projektek tervezése, megvalósítása

A vállalt feladatokat a szociális ellátások tekintetében a társulás részben önálló intézménye útján, az egészségügyi feladatokat közreműködői megállapodások, illetve vállalkozói szerződések útján, az összes többi feladatot saját feladatellátásban végzi. A társulás munkaszervezeti feladatait 2013.06.30. napjáig saját munkaszervezete útján látta el, ezen feladatokat a társulási tanács döntésének értelmében 2013.07.01. napjától a társulás székhelyönkormányzatának polgármesteri hivatala a Mórahalmi Polgármesteri Hivatal útján látja el.

A döntéshozás szerve a Homokháti Kistérség Többcélú Társulásának Társulási Tanácsa.

A döntés előkészítést a következő bizottságok segítik:

- Pénzügyi Bizottság
- Szociális és Egészségügyi Bizottság
- Közbeszerzési Bíráló Bizottság - eseti jelleggel.

A TÁRSULÁS ÁLTAL 2019. ÉVBEN ELLÁTOTT FELADATOK

I. Szociális Szolgáltatási Feladatok

A Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Integrált Szociális és Gyermekjóléti Intézménye (rövidített neve: Homokháti Szociális Központ) 2009.01.15. napján kezdte meg, mint részben önálló költségvetési szerv a működését. A Homokháti Szociális Központ 2010.01.01. napjától napjainkig, önálló költségvetési szervként működik.

Az Intézmény székhelye Zákányszéken, a Dózsa György u. 44. szám alatt található. A Homokháti Szociális Központ szerteágazó tevékenységeket folytat, ezért azok a könnyebb áttekinthetőség kedvéért szolgáltatásonként kerülnek bemutatásra. Minden szolgáltatás bemutatásánál a nyújtott szolgáltatás működési engedélyének jelenlegi helyzete, feladata, szakmai tartalma, az esetleges problémák és a kiemelt történések kerülnek leírásra. A szakmai létszám és ellátotti létszám egymáshoz való viszonyát az 1. számú melléklet tartalmazza. Az Intézmény szervezeti ábráját a 2. számú melléklet tartalmazza.

1. Étkeztetés

Szakmai feladat azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről gondoskodni, akik önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan, vagy átmeneti jelleggel nem képesek azt biztosítani, különösen:

- koruk,
- egészségi állapotuk,
- fogyatékságuk, pszichiátriai betegségük,
- szenvedélybetegségük, vagy
- hajléktalanságuk miatt.

Ellátási területe:

- Ásotthalom Nagyközség,
- Mórahalom Város,
- Zákányszék Község,
- Pusztamérges Község,
- Öttömös Község közigazgatási területén.

A feladatellátás szakmai tartalma:

A kistérség területén élő, szociálisan, egészségügyi okok miatt, vagy idős kora miatt rászoruló igénylő kaphat étkeztetést. A szolgáltatás nyújtásakor a szociális rászorultságot vizsgálni kell. A szociális rászorultság szabályait Mórahalom Város 35/2016. (XII.15.) önkormányzati rendelete tartalmazza egységes szerkezetben. A rendeletben leírt szabályoknak megfelelően az Intézmény minden szociálisan rászoruló kérelmezőnek ellátást tud biztosítani.

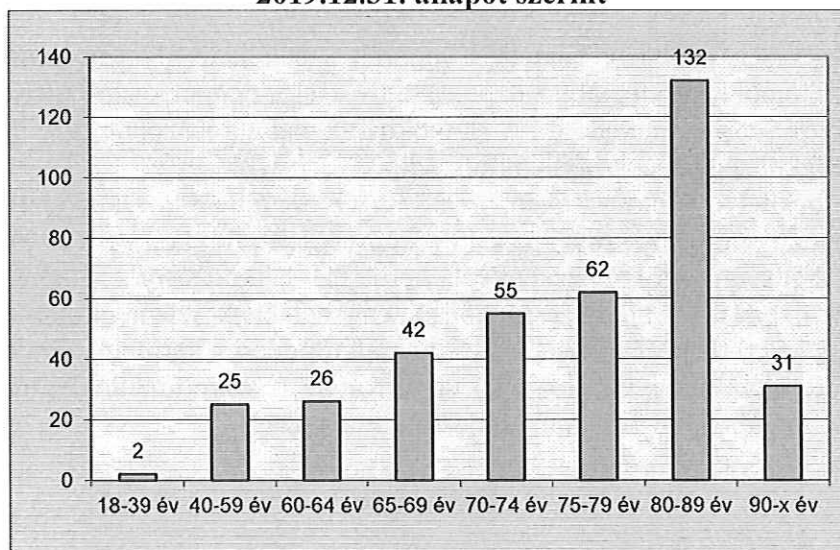
A szociális étkeztetést elsősorban azok az időskorúak veszik igénybe, akik házi gondozásban részesülnek, valamint azok, akik valamilyen kizáró ok miatt (pl. mozgásképtelenség, magatartási probléma) az idősek nappali ellátása szolgáltatásait sem tudják igénybe venni. 2019-es évben 375 fő részesült szociális étkeztetésben.

Jelentős problémát okoz az Intézménynek a térítési díj hátralékok kezelése. Az Intézmény szabályzatban határozza meg ennek kezelését, ezzel következetesen igyekszik megelőzni a hátralékok felhalmozódását.

Az intézmények határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkeznek a szakfeladat tekintetében.

A szolgáltatásnál egyik településen sem tartanak nyilván várakozót, minden felmerülő igényt azonnal ki tudnak elégíteni.

**A szociális étkeztetést igénybe vevők életkor szerinti megoszlása az ellátási területen
2019.12.31. állapot szerint**

1. ábra

Forrás: KSH Elektra

Kiemelkedően magas a 80-89 éves igénybe vevők száma. Ez azzal magyarázható, hogy az egészségi állapot romlásával már nem tudják saját maguknak biztosítani az étkezést.

Az étkezőhelyeken, kihelyezett étlapokon kötelezően fel vannak tüntetve az ételek összetevői, továbbá a lehetséges allergének, illetve a korcsoportonként megengedett sóbevitel.

Forráskút, Mórahalom, Pusztamérges, Zákányszék diétás étkezést tud biztosítani az ellátottak számára, vásárolt élelmiszer formájában.

Külterületi és belterületi lakosok egyaránt igénybe veszik a szolgáltatást, viszont az eloszlás változó. Zákányszék és Mórahalom vonatkozásában közel azonos, a többi település esetében a belterületen élő lakosok veszik inkább igénybe az étkezést.

Homokháti Szociális Központ által ellátott települések	Ellátásban részesülők száma 2019.12.31. állapot szerint	Külterületen él	Belterületen él
Ásotthalom	68 fő	26 fő	42 fő
Mórahalom	65 fő	11 fő	54 fő
Mórahalom TIK	51 fő	22 fő	26 fő
Öttömös	48 fő	14 fő	34 fő
Pusztamérges	66 fő	14 fő	52 fő
Zákányszék	77 fő	40 fő	37 fő

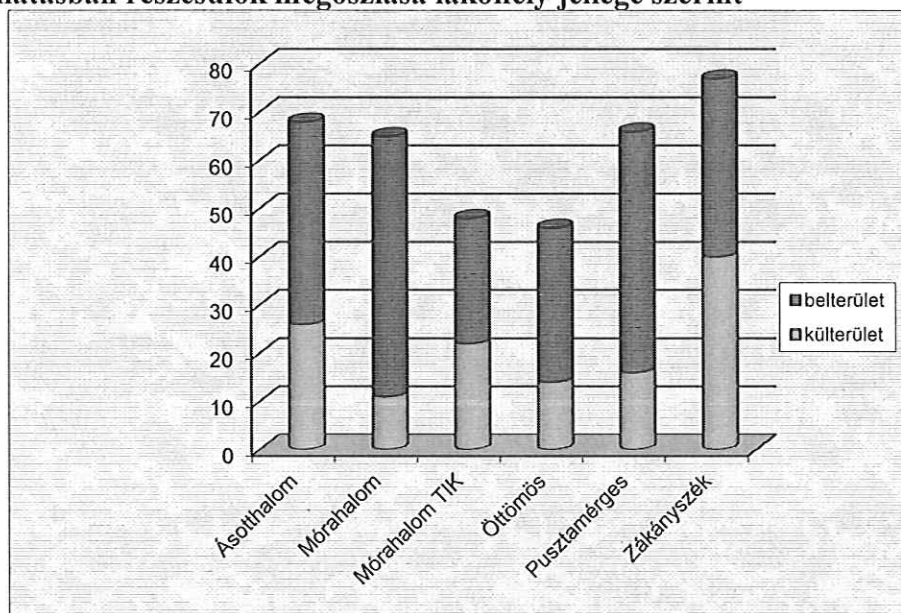

Összesen	375 fő	127 fő	245 fő
----------	--------	--------	--------

1. táblázat

Forrás: KSH Elektra

Ellátásban részesülők megoszlása lakóhely jellege szerint

2. diagram

Forrás: KSH Elektra

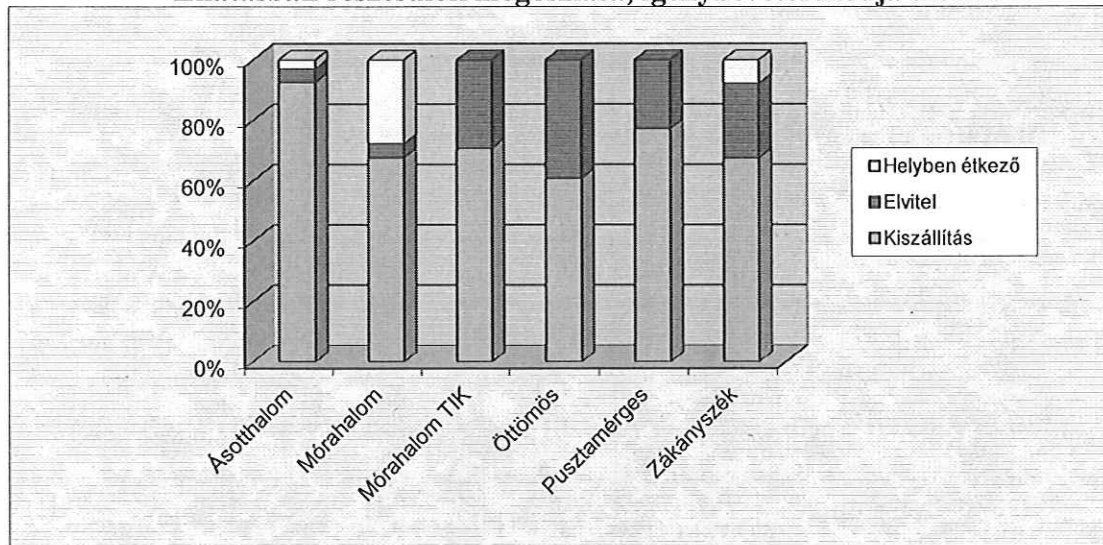
Az igénybevétel módja mentén a többi szociális alapszolgáltatás is kapcsolódik az étkeztetés megszervezéséhez. Ennek megfelelően lehetőség van kiszállítással, elvitellel vagy helyben fogyasztással kérni az étkeztetést.

A településeken külterületre tanyagondnokok segítségével, gépjárművel történik az ebédszállítás, belterületen házi gondozók kerékpárral vagy motorkerékpárral, esetenként gépjárművel juttatják el az ebédet az ellátottak részére. Egyre nagyobb igény van erre a szolgáltatási módra, ennek oka lehet az átlagéletkor növekedése, valamint az egészségi állapotban bekövetkező változás.

Akik elvitellel igénylik az étkeztetést, maguk viszik el a főzőhelyről, vagy a szolgáltatást nyújtó intézménytől.

A helyben fogyasztásra is adottak a lehetőségek minden intézményegységben. A tagintézményekben, telephelyeken kulturált, teljes infrastruktúrával ellátott, akadálymentesített helyiségek álnak az ott étkezők rendelkezésére. Mórahalom, Zákányszék és Ásotthalom településeken jellemző igénybevételi mód a helyben étkezés.

Ellátásban részesülők megoszlása, igénybevétel módja szerint

3. diagram

Forrás: KSH Elektra

Települések	Ellátásban részesülők száma 2019.12.31.	Az igénybevétel módja		
		Kiszállítás	Elvitel	Helyben étkező
Ásotthalom	68	63	3	2
Mórahalom	65	44	3	18
Mórahalom TIK	51	37	14	0
Öttömös	48	28	20	0
Pusztamérges	66	51	15	0
Zákányszék	77	52	19	6
Összesen	375	275	74	26

2. táblázat

Forrás: KSH Elektra

2019-ben az Intézmény 375 fő igénylő után részesült állami támogatásban.

Ásotthalmon 2019 áprilisában, pályázati forrásból került átadásra a felújított és kibővített konyha és ebédlő.

Népkonyhai étkeztetés

A Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Integrált Szociális és Gyermekjóléti Központ 2019. március 01. napjától bevezetett szociális szolgáltatása a népkonyhai étkeztetés, melynek kereteit a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban Szt.) fekteti le.

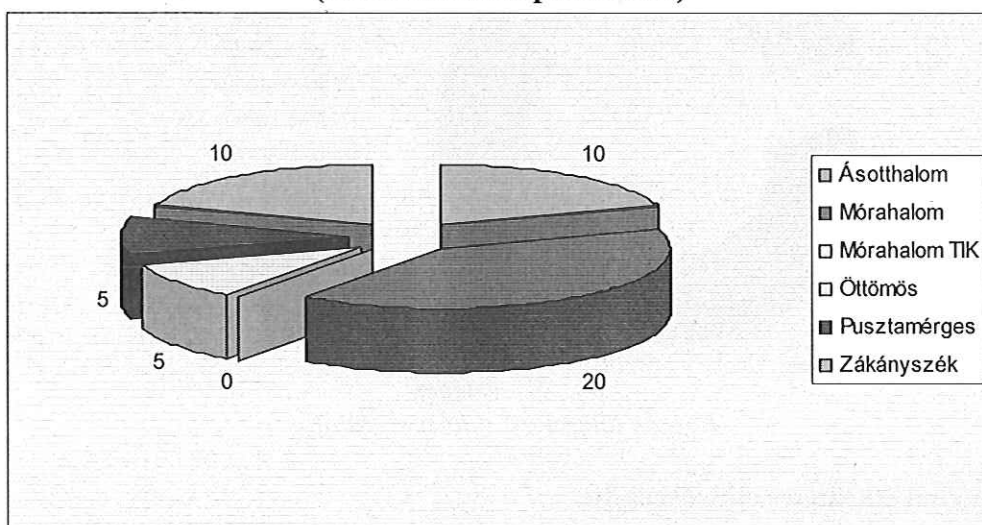
A Népkonyhai étkeztetés célja:

A Népkonyha szolgáltatás keretén belül nyújtott étkeztetés, Ásotthalom, Mórahalom, Pusztamérges, Öttömös, Zákányszék települések közigazgatási területén élő személyek részére. Térítésmentesen, alkalmi jelleggel, helyben történő fogyasztással napi egyszeri, egy tál meleg étel biztosítása azoknak, akik önmaguk és eltartottjaik részére átmeneti vagy tartós jelleggel, illetve egyéb módon nem képesek azt biztosítani, és más étkeztetési formát nem vesznek igénybe.

A Népkonyha célja az ellátottak szociális helyzetének javítása az életkornak, állapotnak megfelelő egészséges táplálkozással.

A Népkonyha szolgáltatás kapacitása az igényeknek megfelelően változó, az ellátási terület településein az igények koordinálása a tagintézmény-/telephelyvezetők feladata.

Népkonyha keretén belül történő étkeztetés engedélyezett létszáma településenként (2019.12.31. állapot szerint)

4. diagram

Forrás: települési adatszolgáltatás

Az országos tendenciák egyértelműen bizonyítják, hogy a társadalmi, gazdasági változások hatására jelentős a társadalom periferiájára szoruló kör, akik a halmozottan jelentkező szociális problémáik hatására olyan krízishelyzetbe kerülnek, amikor már a napi egyszeri meleg étel biztosítása, elfogyasztása is problémát jelent.

Célcsoportok és jellemzőik:

- mindazok, akik 18 év felettiek és más szociális étkeztetésben nem részesülnek
- hajléktalanok
- létminimum alatt élő rászoruló családok
- tartós munkanélküliek, részmunkaidőben foglalkoztatottak
- kis nyugdíjból élő, segítségre szoruló idős emberek
- tartós betegségben szenvedők, fogyatékkal élők, vagy más egészségügyi probléma miatt hátrányos helyzetű emberek
- a szegénység terheit egyéb okból hordozó rászorulóknak

A biztosított szolgáltatás formái, köre, rendszeressége:

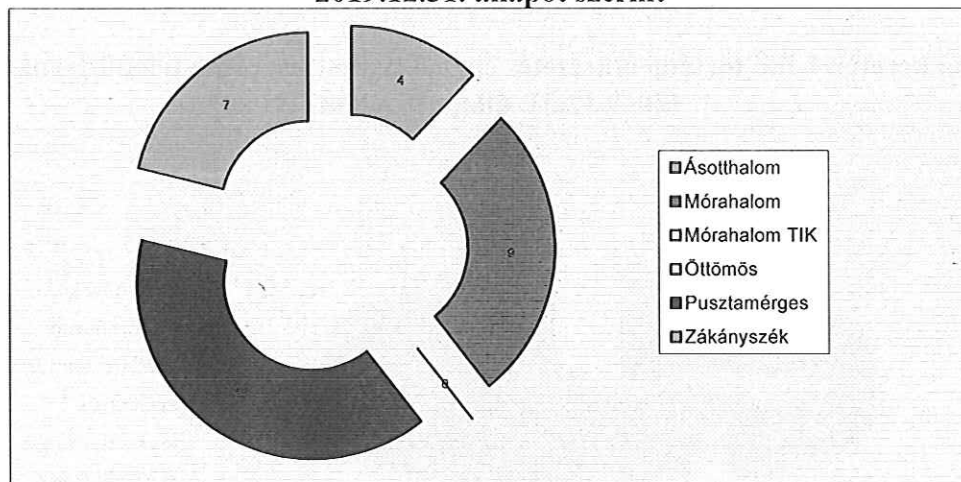
Az étkeztetés a településeken a szociális konyha kategóriába sorolható konyháról történik Pusztamérges, Öttömös területén. Ásotthalom tekintetében az Ásotthalmi Nappali Szolgáltató Központ telephelyen lévő szociális konyha, a Zákányszéki és Mórahalmi Tagintézmény esetén

a Zákányszéki Tagintézmény konyhája biztosítja az étkeztetést. A népkonyhai étkeztetés biztosításának helye az egyes településeken megegyezik az alapszolgáltatás keretében biztosított étkeztetés helyszínével.

A szolgáltatás, ellátás igénybevételének módja:

A Népkonyha munkanapokon, napi egyszeri meleg ételt biztosít. Az étel szétosztása helyben történik, valamint elfogyasztására helyben van lehetőség. Népkonyhai étkeztetés keretében diétás étkeztetés nem történik.

V. Népkonyha keretén belül történő étkeztetést igénybe vevők száma 2019.12.31. állapot szerint

5. diagram

Forrás települési adatszolgáltatás

A Népkonyhai étkeztetés eljárásrendje

A Népkonyha szolgáltatásának igénybevétele önkéntesen történik.

Az étkeztetés népkonyhai formájának igénybevétele szempontjából **rászorultnak tekinthetők**

- a család- és gyermekjóléti szolgálat által javasolt azon 18 év feletti személyek, akiknek élethelyzetükre tekintettel a napi egyszeri meleg étkeztetés az átmeneti krízishelyzetük megoldása érdekében szükséges, és nem jogosultak a szociális konyhán történő étkeztetési forma igénybevételére;
- azok, akik jövedelemmel nem rendelkeznek, és hitelt érdemlően igazolják, hogy a Kormányhivatal foglalkoztatási szervével együttműködnek;
- azok, akik szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátásban részesülnek, és ezt hitelt érdemlően igazolják;
- azok, akiket egyéb, fentiekbe nem sorolható, méltánylást igénylő élethelyzetük miatt az intézményvezető, tagintézmény-vezető, telephelyvezető szociálisan rászorulónak minősít.

A tagintézmény-/telephelyvezető tájékozódik az ellátást igénylő életkörülményeiről, egészségi állapotáról, valamint az ellátásra való jogosultság fennállásáról, illetve lehetősége van a méltányosság gyakorlására.

A tagintézmény-/telephelyvezető írásban tájékoztatja az ellátást igénylőt a szolgáltatás igénybevételének feltételeiről (a szolgáltatás kezdetének időpontjáról, helyszínéről, időtartamáról). A népkonyha szolgáltatást igénylő személynek nyilatkoznia szükséges arról, hogy az adott szolgáltatással egyidejűleg más étkeztetésben nem részesül.

A népkonyha szolgáltatás jelentési kötelezettsége:

2019. január 1-jétől a költségvetési támogatásban részesülő népkonyha szolgáltatás esetében, az igénybe vevőkre vonatkozóan adatszolgáltatást kell végezni az Igénybe vevői Nyilvántartásban, mely feltétele az állami támogatás igénybevételének.

A népkonyha szolgáltatás párhuzamosan nem vehető igénybe az alábbi szolgáltatásokkal:

- szociális étkeztetés (népkonyha vagy szociális konyha)
- gyermekjóléti alapellátás (kivétel: családok átmeneti otthona esetében lehetőség van párhuzamos igénybevételre)
- gyermekvédelmi szakellátás (kivétel: utógondozói ellátás esetében lehetőség van párhuzamos igénybevételre)
- szociális szakosított ellátás (kivétel: éjjeli menedékhely, hajléktalan személyek átmeneti szállása, támogatott lakhatás esetében lehetőség van párhuzamos igénybevételre)

A feladatellátás szakmai tartalma

A szolgáltatás igénybe vevőinek felkutatása a szociális alap- és szakellátások intézményei, azaz a család- és gyermekjóléti szolgálatok, hajléktalanokat ellátó szolgálatok, idősellátás intézményei, házi segítségnyújtás, támogató szolgálat, önkormányzatok szociális osztálya, szociális bizottsága és egyéb karitatív szervezetek segítségével történik.

A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja:

A fenntartó/szolgáltatást nyújtó a változásokról, rendkívüli eseményekről köteles tájékoztatni a szolgáltatás igénybe vevőit.

A tájékoztatás történhet helyben szokásos módon (honlap, helyi újság stb.) személyesen, telefonon, levél útján.

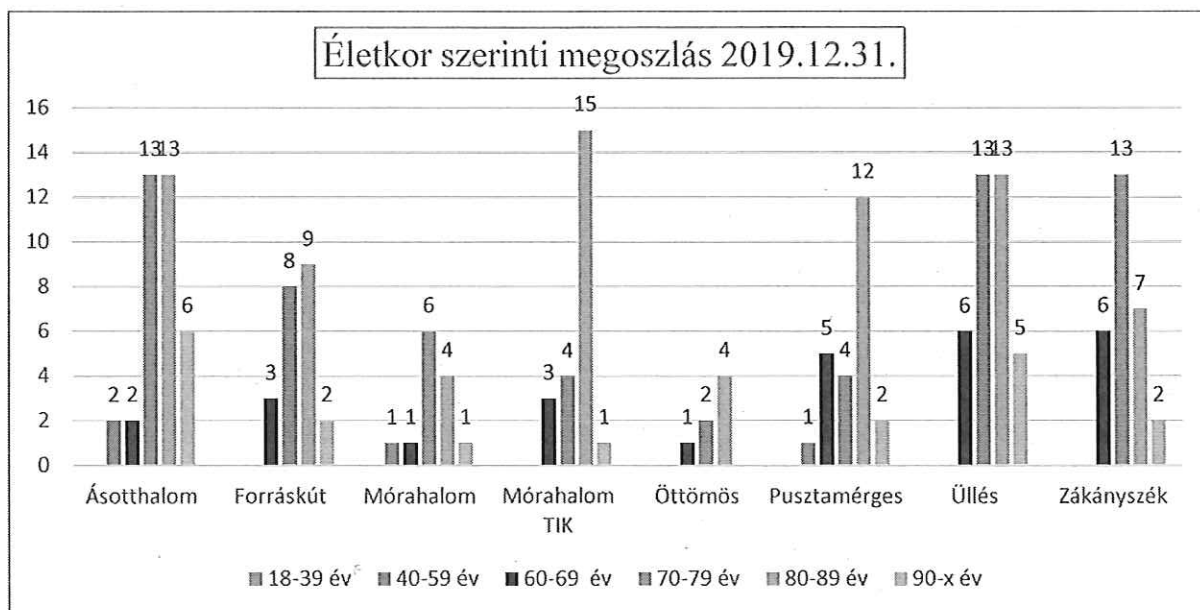
Az ellátottaknak szóló értesítés, közlés, tájékoztató minden esetben kifüggesztésre kerül az intézmény faliújságján is.

2. Házi segítségnyújtás

A szolgáltatás célja: a házi segítségnyújtás feladata az, hogy a segítségre szoruló idős, vagy beteg emberek minél tovább a közösség tagjai maradjanak. Saját lakókörnyezetükben, önrendelkezési jogukat megőrizve, meglévő képességeiket figyelembe véve és felhasználva úgy kapjanak segítséget, hogy **emberhez méltó életminőséggel élhessék életüket.**

A szolgáltatást nyújtó településeken magas az időskorúak aránya, ezt határozottan tükrözi a házi segítségnyújtásban részesülők kor szerinti megoszlása. 2019.12.31-én az ellátottak összlétszáma 190 fő, ebből 159 fő hetven év fölötti.

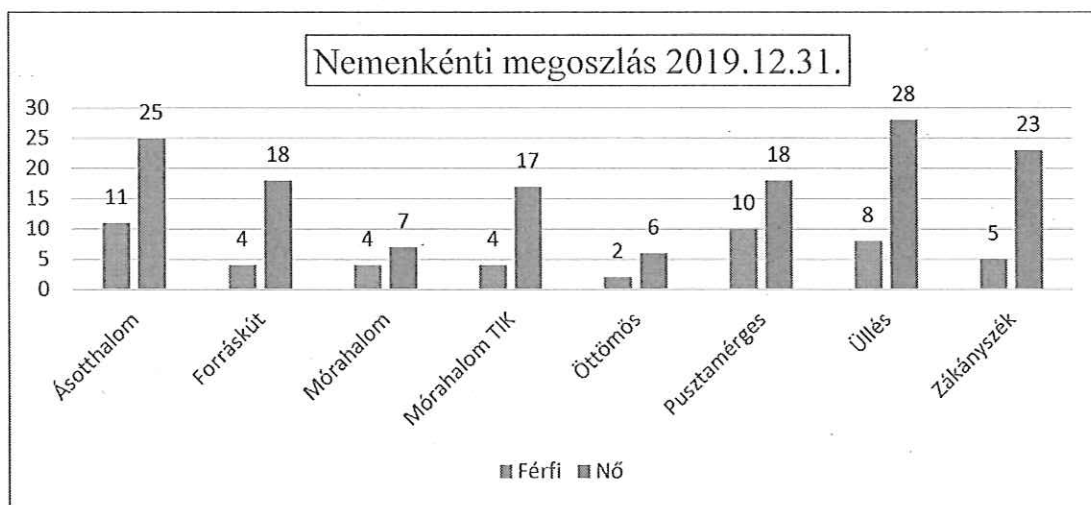

6. diagram

Forrás: Intézményi nyilvántartások

A nemek aránya a szolgáltatást igénybe vevők között, egynegyed-háromnegyed arányú. A nők létszáma 142 fő, a férfiaké 48 fő.

7. diagram

Intézményi nyilvántartások

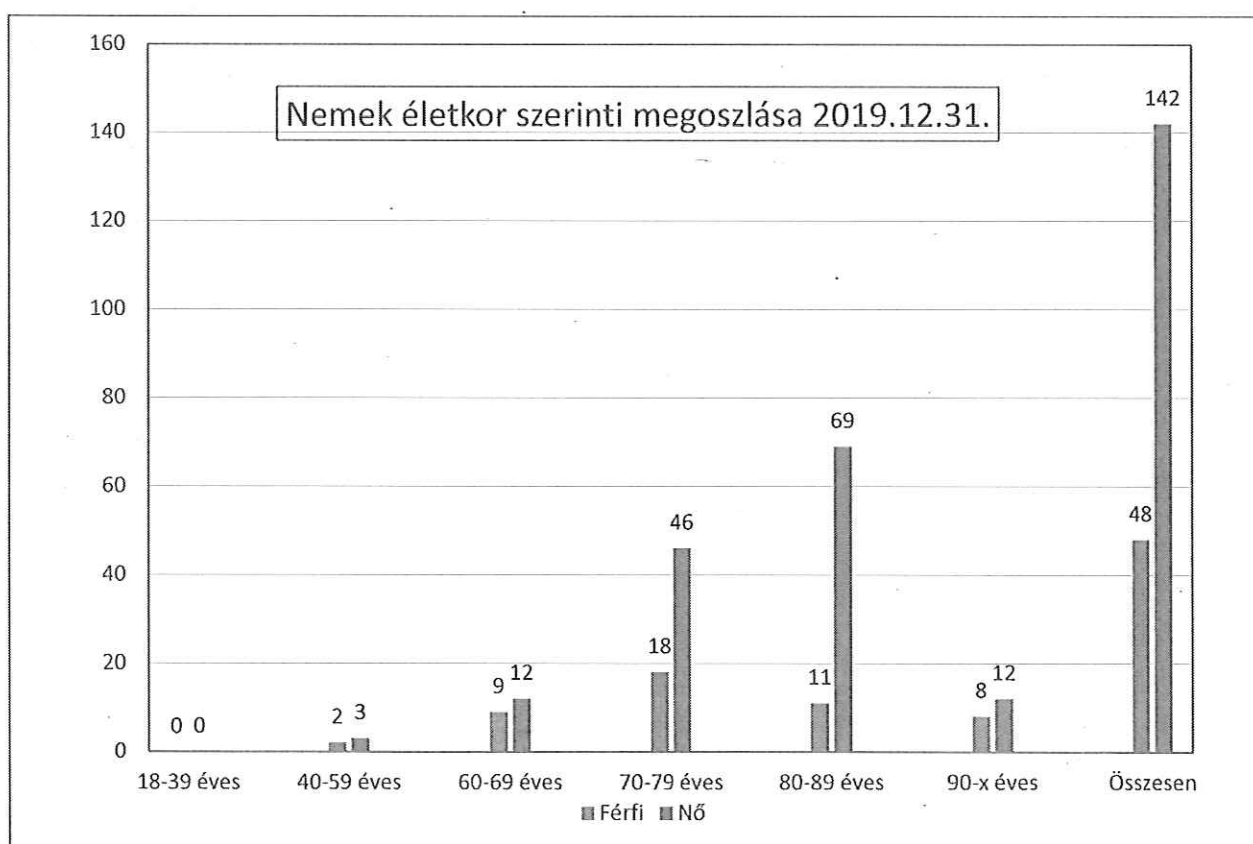
Árnyaltabban lehet a szolgáltatásban részesülők igényeit felmérni, ha a nemek életkor szerinti megoszlását vizsgáljuk. A települések demográfiai mutatói igazodnak az országos életkor szerinti mutatókhoz, miszerint a hatvan év feletti népességben a nők aránya magasabb

6. Nemek életkor szerinti megoszlása, házi segítségnyújtás 2019.12.31.

		18-39 éves		40-59 éves		60-69 éves		70-79 éves		80-89 éves		90-x éves		Összesen
		férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	
1	Ásotthalom			1	1	1	1	6	7	1	12	2	4	36
2	Forráskút					3			8		9	1	1	22
3	Mórahalom			1				1	4		3	2		11

4	Mórahalom TIK					1	2		5	2	10	1		21
5	Öttömös						1	1	1	1	4			8
6	Pusztamérges				2	2	2	2	4	5	9	1	1	28
7	Üllés					1	2	5	8	2	14		4	36
8	Zákányszék					1	4	3	9		8	1	2	28
	Összesen	0	0	2	3	9	12	18	46	11	69	8	12	190
		18-39 éves		40-59 éves		60-69 éves		70-79 éves		80-89 éves		90-x éves		Összesen
	Férfi	0		2		9		18		11		8		48
	Nő	0		3		12		46		69		12		142

1. táblázat

8. diagram

(Forrás: Intézményi nyilvántartások)

Igénybevétel módja:

A házi segítségnyújtás alapellátási forma igénybevétele önkéntes. A szolgáltatás nyújtása szükségletfelmérésen alapul. Az értékelő adatlapon az intézményvezető által kijelölt munkatárs, és az ellátást igénylő háziorvosa rögzíti az ellátást kérelmező szociális, mentális és egészségi állapotának indikátorait. Az adatlap orvosi részének kitöltését az 1/2017. (II. 14.) EMMI rendelet alapján az ellátott kezelőorvosa, szakorvosa vagy családorvosa teheti meg.

A szükségletfelmérés alapján az ellátást kérelmező állapota 4 fokozatba sorolható:

0. fokozat: Az egyén a vizsgált tevékenységeket el tudja végezni. A szolgáltatás a szociális és egészségi állapot szinten tartására korlátozódik.

I. fokozat: Az egyén egyes tevékenységekben hetente többször segítségre szorul, vagy figyelmet, irányítást igényel.

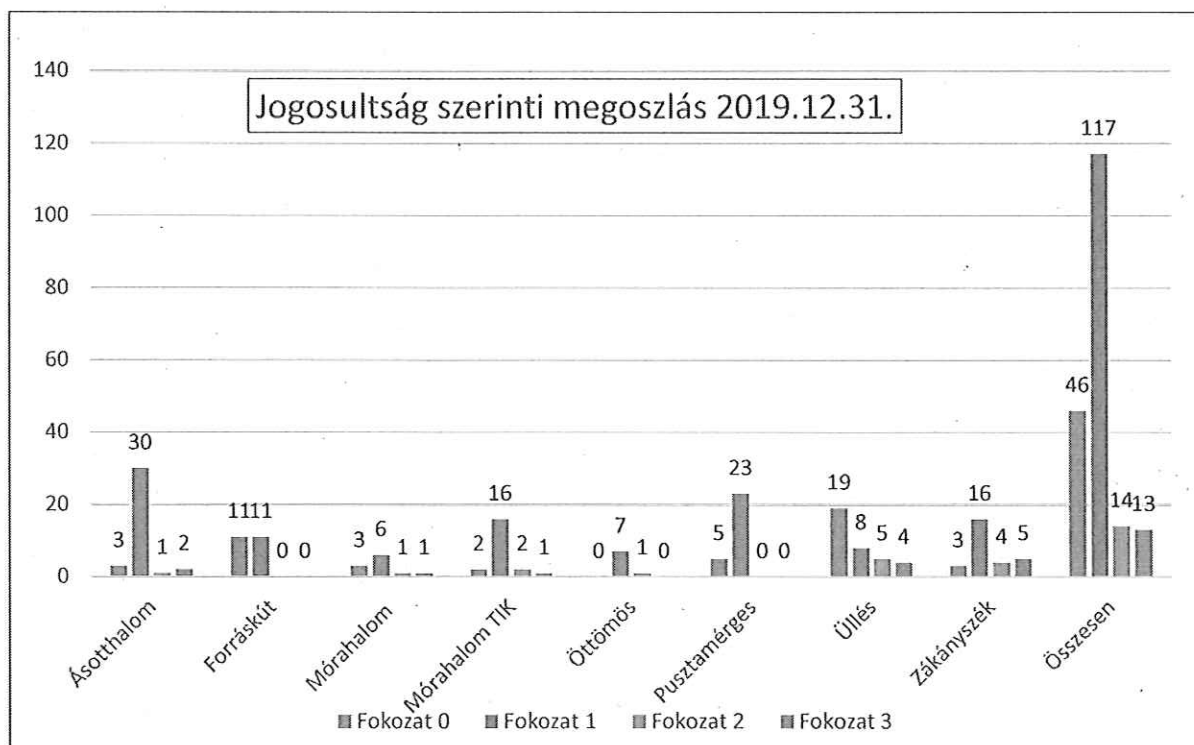
II. fokozat: Az egyén bizonyos tevékenységek elvégzésében napi rendszeres segítségre szorul, vagy napi szintű kontrollt igényel.

III. fokozat: Az egyén teljes ellátásra, folyamatos gondozásra, ápolásra szorul, intenzív odafigyelést és gyakori beavatkozást igényel.

Jogosultság szerinti megoszlás a házi segítségnyújtásban 2019.12.31.

		Fokozat				Összesen
		0	1	2	3	
1	Ásotthalom	3	30	1	2	36
2	Forráskút	11	11	0	0	22
6	Mórahalom	3	6	1	1	11
4	Mórahalom TIK	2	16	2	1	21
5	Öttömös	0	7	1	0	8
6	Pusztamérges	5	23	0	0	28
7	Üllés	19	8	5	4	36
8	Zákányszék	3	16	4	5	28
	Összesen	46	117	14	13	190

4. táblázat

9. diagram

Forrás: Intézményi nyilvántartások

Nulladik fokozatban az ellátott szociális segítségre, első-harmadik fokozatban személyi gondozásra jogosult. Ez nem jelenti automatikusan az előbbieket igénybe vételét, hiszen a második fokozatot elért igénylő lehet, hogy csak a szociális segítséget kívánja igénybe venni. Az értékelő adatlap másolati példányát az igénylő megkapja, és ennek alapján, valamint az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 5. számú melléklete szerinti házi segítségnyújtás tevékenységei és résztvétevényiségei közül kiválasztja a neki szükséges segítség formáját.

Az állapota alapján harmadik fokozatba sorolt igénylőt tájékoztatni kell az idősotthoni elhelyezés lehetőségéről.

Gondozási szükséglet nélkül is ellátható az igénylő, ha megfelel az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól szóló 36/2007. (XII. 22.) SZMM rendelet 3/A. § (1) bekezdés b) pontjában megjelölt egyéb körülményeknek.

Jövedelemvizsgálat, orvosi javaslat beszerzése után készül el az ellátásról szóló megállapodás. A megállapodást a felek személyi gondozásra vagy szociális segítségre kötik meg. A dokumentációk formája, a felvételi eljárás rendje az Intézményben egységes. A szolgáltatás térítésköteles, ennek rendjét Mórahalom Város Képviselő-testületének 35/2016/(XII.15.) önkormányzati rendelete szabályozza.

A szolgáltatás tartalma:

A házi segítségnyújtás szolgáltatás személyi gondozást, és/vagy szociális segítséget nyújt.

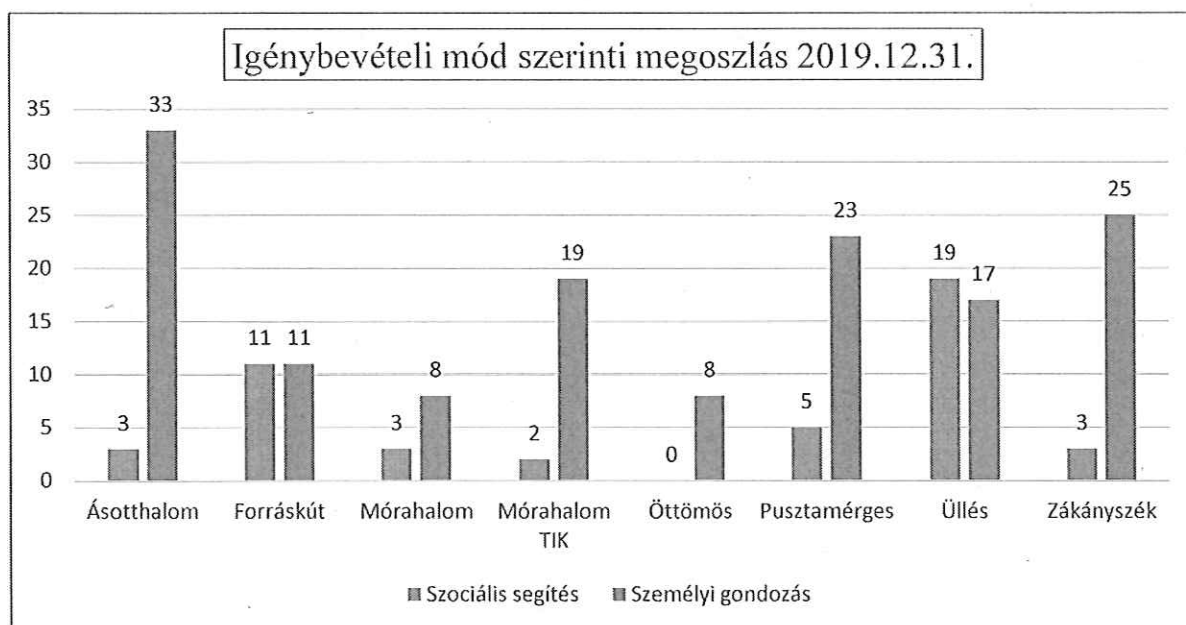
A gondozás fogalmába értjük a testi és lelki támogatást, az igénybe vevővel közösen meghatározott célok, segítő tevékenységek körét. Ha vannak természetes támaszok, azokat meg kell erősíteni, a gondozási folyamatba beilleszteni. Kapcsolatot kell tartani az egészségügyi intézményekkel, családorvossal. Tervszerűen, célzottan és akkor kell segítséget nyújtani, ha az önellátási képesség csökkent, vagy hiányzik. Az életminőség megtartása érdekében végzett gondozási folyamatban úgy segítjük az ellátottat, hogy az életét - meglévő képességeinek birtokában - maga irányítsa.

A szociális segítség fogalmába tartozik az igénybe vevő segítése életvitelében, személyes környezete rendben tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében, valamint a személyes szükségleteinek kielégítésére szolgáló lehetőségek és eszközök biztosítása, ha ezt saját háztartásában, vagy annak hiányában nem tudja megoldani.

Igénybevételi mód szerinti megoszlás, házi segítségnyújtás 2019.12.31.

		Szociális segítség	Személyi gondozás	Összesen
1	Ásotthalom	3	33	36
2	Forráskút	11	11	22
3	Mórahalom	3	8	11
4	Mórahalom TIK	2	19	21
5	Öttömös	0	8	8
6	Pusztamérges	5	23	28
7	Üllés	19	17	36
8	Zákányszék	3	25	28
	Összesen	46	144	190

5. táblázat

10. diagram

Forrás: Intézményi nyilvántartások

Az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet alapján a házi segítségnyújtás a személyi gondozás keretében gondozás és háztartási segítségnyújtás, a szociális segítség keretében háztartási segítségnyújtás szolgáltatási elemet biztosít.

A szolgáltatásnyújtás során igény szerint biztosítani kell

- személyi gondozás esetén:
  - az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
  - a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,
  - a szociális segítői feladatokat,
  - szociális intézménybe történő beköltözés segítését;
- szociális segítés esetén:
  - lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
  - a háztartási tevékenységben való közreműködést,
  - a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
  - szociális intézménybe történő beköltözés segítését.

Szakmai feltételek:

Házi segítségnyújtás ellátásban személyi gondozást csak az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 3. számú melléklete szerinti képesítéssel rendelkező személy végezhet. Szociális segítés szakképesítés nélkül is végezhető, ha a segítést végző személy elvégzi a száz órás kötelező intézményi tanfolyamot.

Szakmai létszám a házi segítségnyújtásban 2019.12.31.

		Gondozó	Segítő	Összesen
1	Ásotthalom	4		4
2	Forráskút	2		2
3	Mórahalom Tagintézmény	1,5		1,5
4	Mórahalom Tanyai Idősek Klubja	2,5		2,5
5	Öttömös	1		1
6	Pusztamérges	3		3
7	Üllés	4		4
8	Zákányszék	2,5	0,5	3
	Összesen:	20,5	0,5	21

6. táblázat

A gondozók elvégzett munkájukat az 1/2000 (I.7.) SzCsM rendelet 5. számú melléklete szerinti tevékenységnaplókban rögzítik. A tevékenységnaplók tartalma és alakja különbözik személyi gondozás és szociális segítés esetén. A fenti rendelet nevesíti a házi segítségnyújtás tevékenységeit és résztvéteket, a tevékenységi naplókban ettől eltérni nem lehet.

Minden ellátottról névre szóló, hitelesített tevékenységnaplót vezetnek a gondozók. Az ellátott naponta aláírásával hitelesíti a segítő tevékenység elvégzését és időtartamát.

A gondozási tevékenység leírása mellett a naplóban rögzíteni kell percben az időtartamot is óra perctől óra percig, és a közlekedésre fordított időt is óra perctől óra percig.

Házi segítségnyújtás keretében nyújtott személyi gondozás esetén a szociális gondozók havi számát havonta rögzített időtartamok összesítése alapján kell meghatározni. Egy gondozó közvetlen gondozásra fordított havi órakerete éves átlagban 147 óra.

Ellátotti szám számítása: 21 óra = 1 fő ellátott. (1/2000 (I.7.) SzCsM rendelet 2. számú melléklet kiegészítő szabályok 3. pont). Eszerint, ha a 147 gondozási órát osztjuk a 21 ellátotti órával, eredményként megkapjuk, hogy egy gondozó 7 fő személyi gondozását végezheti.

A 2019.12.31-i adatok alapján megkapjuk, hogy a gondozók 9 főt láttak el.

Számítás: összes ellátott osztva ellátotti óra, egyenlő ellátotti szám/gondozó $190/21=9,04$

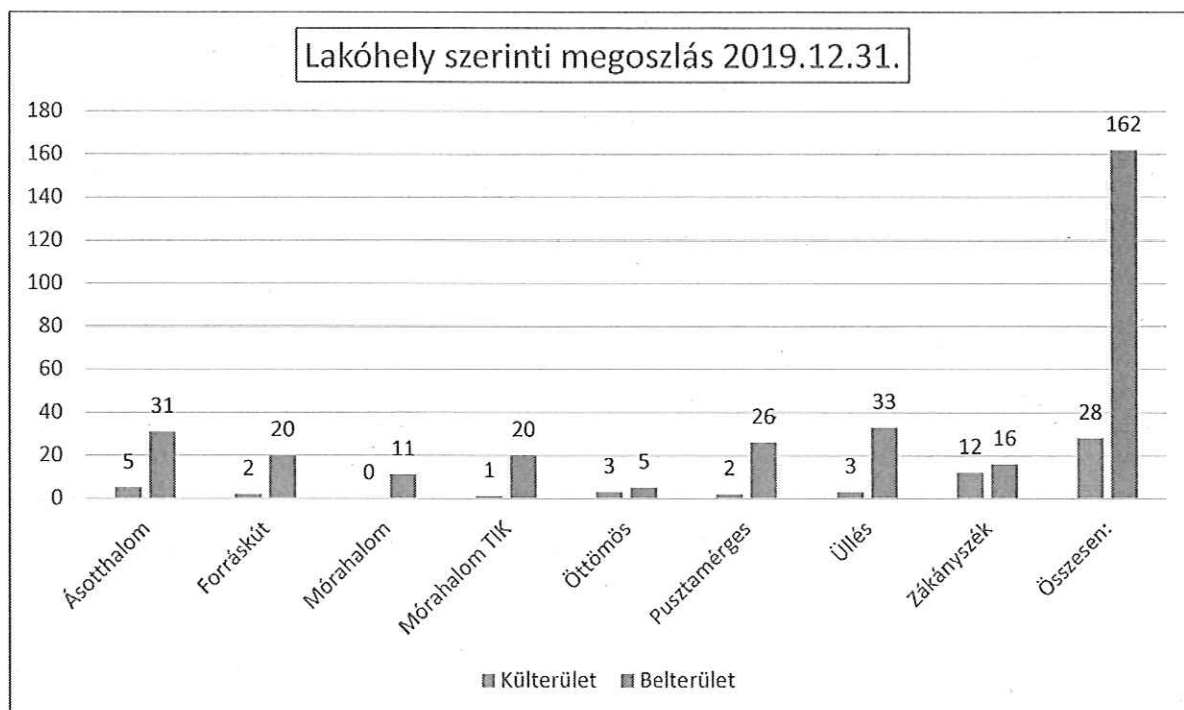
Ha tisztítjuk az adatokat, és csak a személyi gondozásban részesülő ellátottakat vesszük figyelembe, akkor is látszik az intézmény gondozóinak kifizetett munkaidő kerete. A 144 fő személyi gondozást igénybe vevő ellátott mellett, a 46 fő szociális segítségben részesülőt is el kell látni.

A kiszállítást igénylő étkezők lakására a házi segítségnyújtás gondozói juttatják el az ebédet. A gondozók közlekedési idejét - ami a jogszabály szerint a gondozásra fordított idő része - jelentősen megnöveli a külterületen élő ellátottak elérése. Az ellátáshoz itt kapcsolódnak a tanyagondnoki szolgálatok.

Lakóhely szerinti megoszlás a házi segítségnyújtásban 2019.12.31.

		Külterület	Belterület	Összesen
1	Ásotthalom	5	31	36
2	Forráskút	2	20	22
3	Mórahalom	0	11	11
4	Mórahalom TIK	1	20	21
5	Öttömös	3	5	8
6	Pusztamérges	2	26	28
7	Üllés	3	33	36
8	Zákányszék	12	16	28
	Összesen:	28	162	190

7. táblázat

11. diagram
Forrás Intézményi nyilvántartások

Az Intézmény házi segítségnyújtás ellátást nyújt minden tagintézményében, telephelyén, rendelkezésre állnak a segítő munkához szükséges eszközök: vérnyomásmérők, vércukormérők, informatikai eszközök, közlekedéshez kerékpárok, gépjárművek. Ezek állapota a fokozott igénybevétel során gyorsan elhasználódik, kopik. Az eszközök fenntartása, pótlása nélkülözhetetlen a szolgáltatás minőségének biztosításához.

Célok:

A kistérség területén élő minden olyan szociális, egészségügyi okból, vagy idős kora miatt rászorulóknak személyre szabott, állapotának és igényeinek megfelelő szolgáltatást nyújtani, aki a Homokháti Szociális Központhoz fordul segítségért. Egyik településen sem tartanak nyilván váratlanul, mivel amennyiben fokozott igény mutatkozik az intézmény javasolja a szolgáltató nyilvántartásban az ellátható személyek számának módosítását.

A megnövekedett ellátást igénylő személyek száma miatt, azonban célszerű lenne a humánerőforrás kapacitásának fokozatos emelése, képzése a telephelyeken, mert sok esetben csak túlóra elrendelésével tudjuk biztonsággal ellátni a segítségre szoruló személyeket.

11. Engedélyezett ellátotti létszám változásai a 2019-es évben

		2019.01.01	2019.12.31
1	Ásotthalom	36	36
2	Forráskút	20	20
3	Mórahalom	13	13
4	Mórahalom TIK	22	22
5	Öttömös	9	9
6	Pusztamérges	27	27
7	Üllés	37	39
8	Zákányszék	32	34
	Összesen:	196	200

8. táblázat

A házi segítségnyújtás olyan kiemelten hasznos tevékenység, ahol a felmerülő igények minél pontosabb definiálása, az egyedi igényekhez való rugalmas alkalmazkodás, és ezekre az igényekre megfelelően reagáló segítségnyújtás a válasz.

3. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

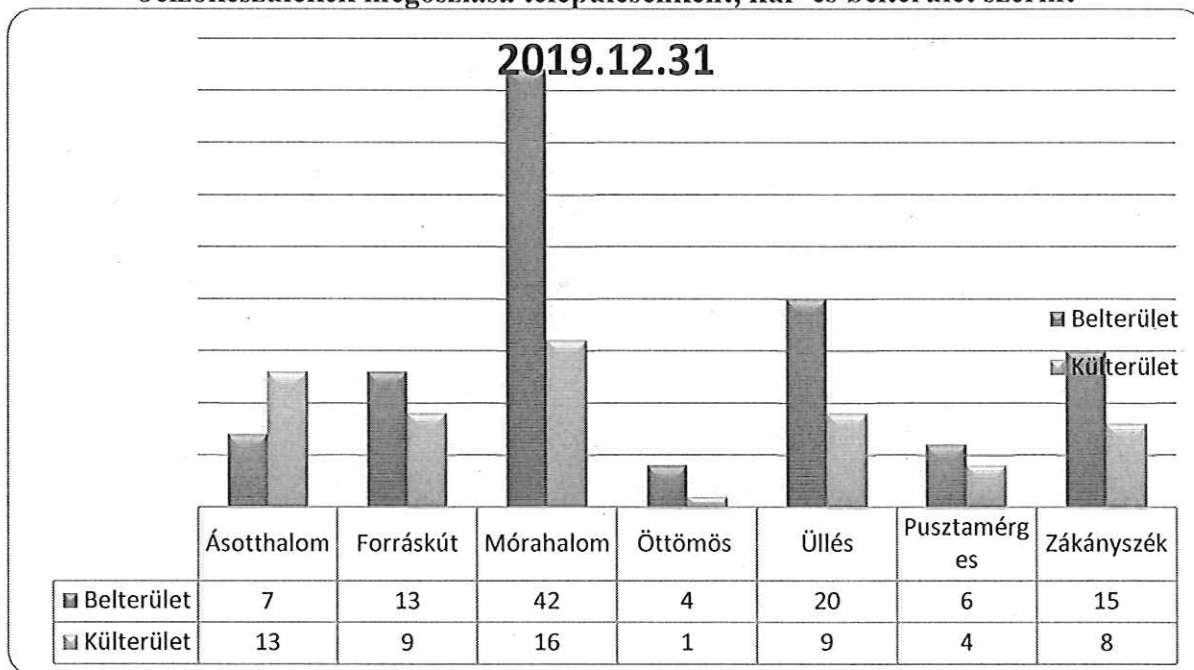
A szolgáltatás célja: A saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére, az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás *felügyelet* szolgáltatási elemet biztosít.

Működési engedély: határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik a szolgáltatás. A szolgáltatás működési engedélye 2019. április 30-ig Mórahalom Tagintézmény, 2019. május 1-jétől a Zákányszéki Tagintézmény működési engedélyében szerepel. 2019. december 31-én 180 készülékre volt engedélye az Intézménynek. Finanszírozási támogatásban 164 készülékre kapott a Fenntartó támogatást.

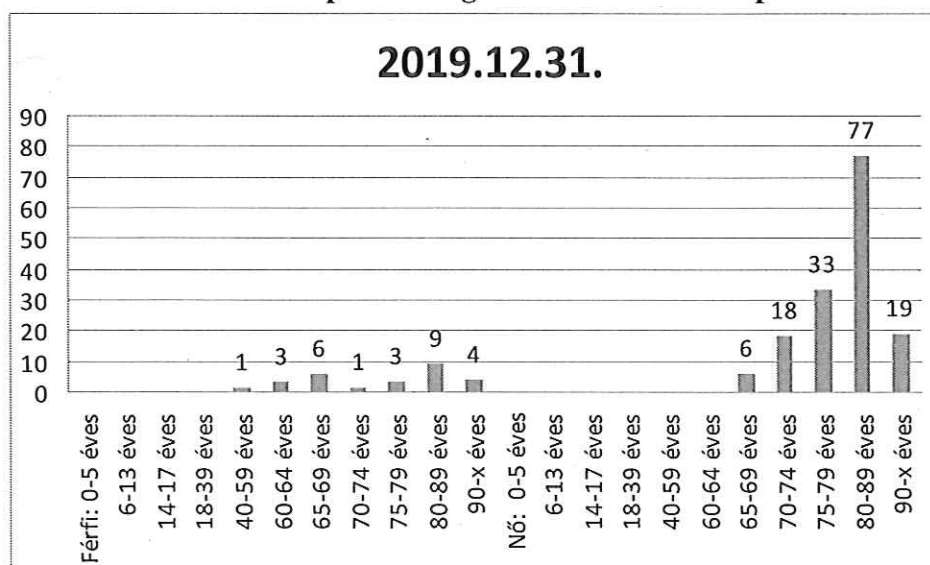

Jelzőkészülékek megoszlása településenként, kül- és belterület szerint

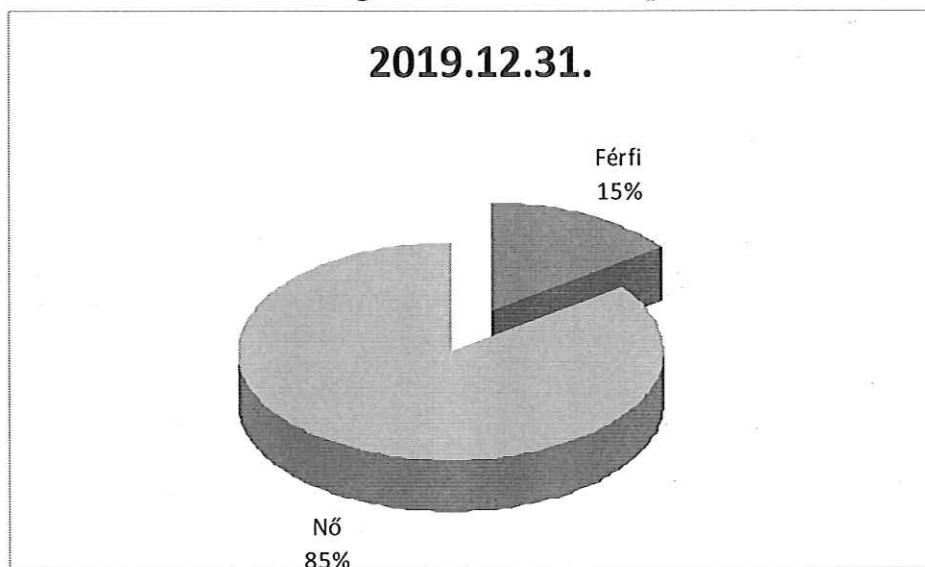
12. diagram

Ellátottak nemenkénti és korcsoportos megoszlása az összes település vonatkozásában:

13. diagram

Ellátottak nemenkénti megoszlása az összes település vonatkozásában:

14. diagram

2013.07.01-jétől állami feladatellátásba került a szolgáltatás. A finanszírozási feltételek változatlanok maradtak. A szolgáltatásért 2013.04.01-jétől intézményi térítési díjat kell fizetni. A térítési díj mértéke településenként eltérően lett megállapítva. A Homokháti Kistérség településein a szegedi székhelyű Raguza-97 Kft. által kitelepített segélyhívó készülékek működnek.

A szolgáltatás tekintetében szükségessé válik a meglévő jelzőkészülékek cseréje. A jelenlegi készülékek jelentős része csak egyirányú kommunikációra alkalmas. A hatályos jogszabályi előírások alapján azonban csak kétirányú kommunikációra alkalmas készülékek kihelyezését szabad engedélyezni.

4. Nappali ellátás

A Homokháti Szociális Központ Idősek nappali ellátása, illetve demens betegek nappali ellátása, az idősek nappali ellátásán belül működtetett demens részleg formájában és Szenvedélybetegek Nappali Intézményét működtet.

Az Idősek nappali ellátásának tartalma:

Nappali ellátást nyújtó Intézményeink az igénybe vevők részére szociális, mentális, egészségi állapotuknak megfelelő, napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújtanak úgy, hogy a szolgáltatás nyitott formában, az ellátottak és a lakosság számára egyaránt elérhető legyen. A Tagintézmények, Telephelyek többfunkciós helyiségeiben lehetőség van étkezésre, foglalkoztatásra, szabadidős programok megrendezésére. Az idősek nappali ellátását a saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, koruk vagy egészségi állapotuk miatt szociális vagy mentális támogatásra szoruló, önellátásra részben képes személyek veszik igénybe. A demens ellátottaknak állandó gondozói felügyeletet, naponta egyéni és csoportos foglalkoztatást nyújtanak az intézményegységek, meglévő képességeik megőrzésére és fejlesztésére, egészségi állapotuk romlásának késleltetésére.

A nappali ellátás célja:

Az idősek nappali ellátásának célja, hogy szerepet vállaljon az igénybe vevő személyek szociális helyzetének javításában, egészségük megőrzésében, mentális állapotuk szinten

tartásában. Az ellátás által nyújtott szolgáltatások részben pótolhatják a hiányzó családi gondoskodást, enyhíteni tudják a magány és az egyedüllét érzését, illetve a tétlenséggel járó káros hatások is kiküszöbölhetők.

Az idősök nappali ellátása hozzásegíti ellátottjainkat az önrendelkezés jogának minél további megtartásához, adott esetben késleltetheti az idősotthoni elhelyezést. A napközbeni védett környezetben tartózkodás, kialakuló társas kapcsolatok, pozitív ingerek jótékonyan hatnak az igénybe vevők egészségi és mentális állapotára. Mérhető az állapotjavulás a közösségbe kerülés után, az izoláció megszűnésével.

A demens személyek nappali ellátásának célja, hogy a gondozott a visszafordíthatatlan szellemi leépülése ellenére, az általa érzékelhető módon, jó közérzettel, testi-lelki egyensúlyának megtartása mellett élje életét. Gondolkodási/emlékezési zavarai ellenére is érzékelje a jó bánásmódot, állapotromlását késleltető támogatást kapjon. Önellátási képességének csökkenése mellett is kielégítettek legyenek szükségletei, és meg tudja őrizni emberi méltóságát.

A külterületi lakosok a nappali ellátásban még mindig alulreprezentáltak, kivételt képez Mórahalmon a Tanyai Idősek Klubja.

A szolgáltatásnyújtás formája:

Nappali ellátást a kistérség településein Ásotthalom, Mórahalom, Zákányszék, Üllés, Forráskút, Öttömös, Pusztamérges településeken a Homokháti Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott Intézmény keretében látja el. Bordány és Ruzsa településen Települési Önkormányzat által fenntartott Intézmény, vagy szolgálat keretében történik a feladatellátás.

Nappali ellátást nyújtó intézményegységek:

Működési engedély: Ásotthalom Tagintézmény 1989.11.01.

6783 Ásotthalom, Királyhalmi út 2-6.

Engedélyezett férőhely 50 fő. 2013.07.01-től egy új típusú ellátási forma került bevezetésre az idősök nappali ellátásán belül, a dementia kórképpel rendelkező személyek nappali ellátása.

Működési engedély: Mórahalom Tagintézmény 1989.08.01

6782 Mórahalom, Zákányszéki út 21.

Engedélyezett férőhely 40 fő. Mórahalom város belterületén élőknek nyújt ellátást.

Működési engedély: Zákányszék Tagintézmény 1984.09.01

6787 Zákányszék, Lengyel tér 1.

Engedélyezett férőhely 40 fő. Minden szakmai feltételnek megfelelő, 40 fő befogadására alkalmas idősök nappali ellátó Intézménye. 2013.07.01-től egy új típusú ellátási forma került bevezetésre az idősök nappali ellátásán belül, a dementia kórképpel rendelkező személyek nappali ellátása.

Működési engedély: Üllés Tagintézmény 2010.01.01.

6794 Üllés, Radnai u. 22.

Üllés Tagintézmény keretében 25 fő ellátásával Üllés és Forráskút község közigazgatási területe is lefedett a szolgáltatás tekintetében. Az idősök nappali ellátását 2012.03.01-től a Radnai u. 22. szám alatt található Tagintézmény biztosítja.

Működési engedély: Öttömös telephely 2012.03.01.

6784 Öttömös, Béke u. 3.

2013.10.01-től a megnövekedett igények miatt 30 főre emelkedett az engedélyezett létszám.

Működési engedély: Pusztamérges telephely 2012.03.01.

6785 Pusztamérges, Petőfi u. 47.

2013.10.01-től a megnövekedett igények miatt 30 főre emelkedett az engedélyezett létszám.

Működési engedély: Mórahalom Tanyai Idősek Klubja telephely 2013.11.01.

6782 Mórahalom, Móradszék körút 40.

Az engedélyezett létszám 30 fő. A telephely az egyetlen olyan intézményegység, amely kifejezetten külterületi lakosok szociális ellátását kívánja megvalósítani.

A szolgáltatás ellátására vonatkozó kapacitásbeli és szakmai információk idősek nappali ellátása, demens személyek ellátása vonatkozásában 2019. évben:

Tagintézmény megnevezése	Munkakör	Férőhelyek száma
Ásotthalmi Tagintézmény	1,5 fő terápiás munkatárs 2,5 fő gondozó	50 fő
Mórahalmi Tagintézmény	1 fő szociális munkatárs 1,75 fő gondozó	40 fő
Zákányszéki Tagintézmény	1,5 fő terápiás munkatárs 2 fő gondozó	40 fő
Üllési Tagintézmény	1 fő terápiás munkatárs 2 fő gondozó	25 fő
Pusztamérges Telephely	1 fő terápiás munkatárs 1 fő gondozó	30 fő
Öttömös Telephely	0,5 fő terápiás munkatárs 1,5 fő gondozó	30 fő
Mórahalom Tanyai Idősek Klubja	1 fő terápiás munkatárs 1 fő gondozó	30 fő

9. táblázat

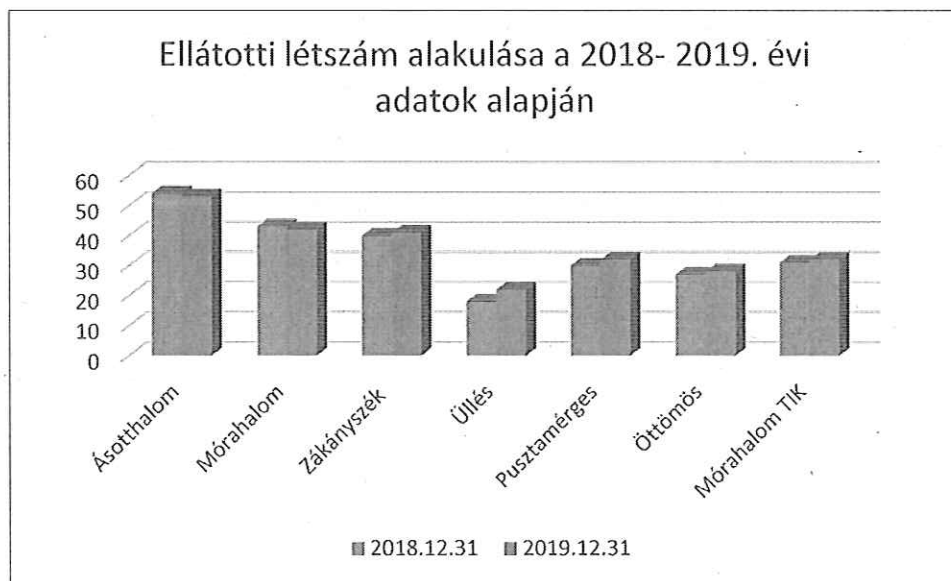
A feladatellátáson dolgozó szakmai létszám, az I/2000. (I.7.) SzCsM rendelet feltételeit az ellátotti létszám függvényében teljesíti.

Az ellátotti létszámok alakulása

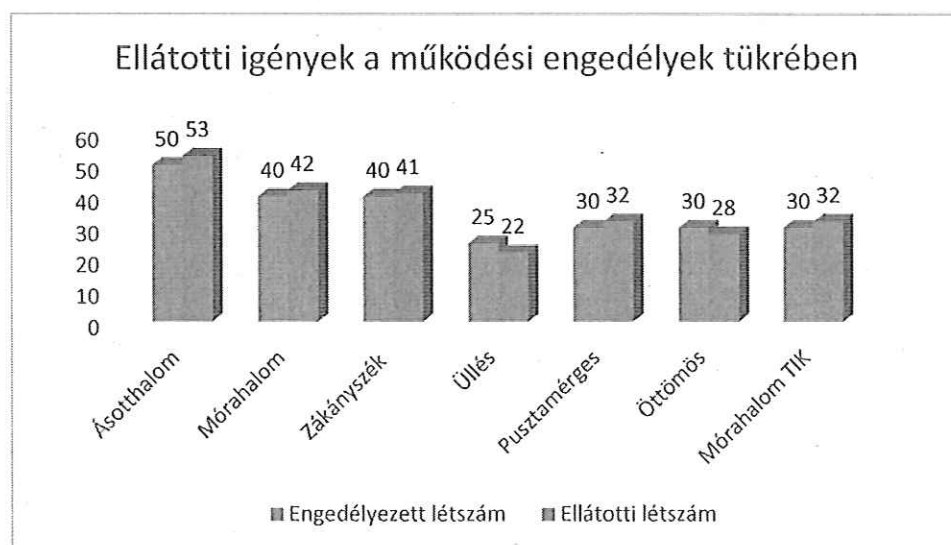
Tagintézmény megnevezése	Ellátottak létszáma 2018.12.31	Ellátottak létszáma 2019.12.31.
Ásotthalom	54	53
Mórahalom tagintézmény	43	42
Zákányszék	40	41

Üllés-Forráskút	18	22
Pusztamérges	30	32
Öttömös	27	28
Mórahalom Tanyai Idősek Klubja	31	32

10. táblázat
Ellátotti létszám alakulása 2018. és 2019-es évben

15. diagram
Forrás Intézményi statisztika

16. diagram
Forrás Intézményi statisztika

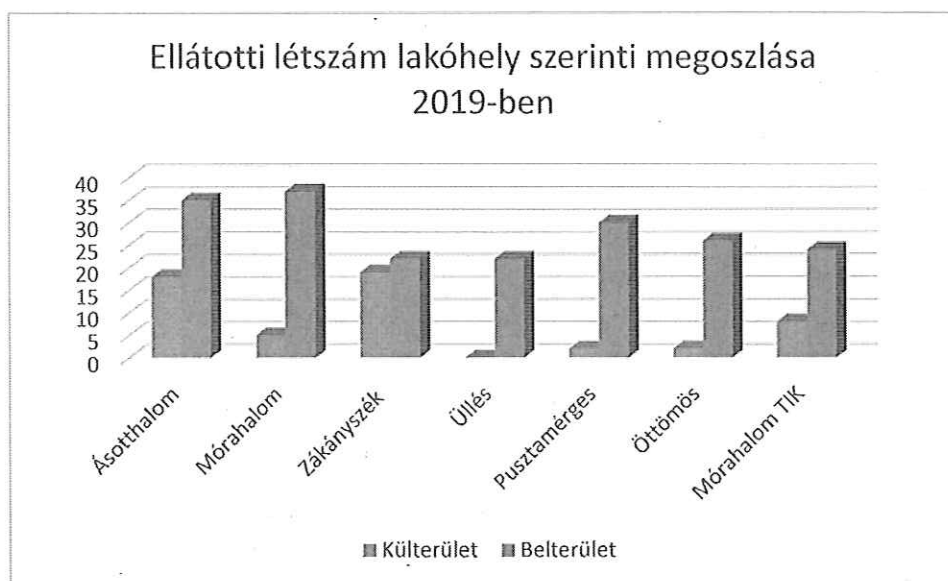
Intézményi szinten a kihasználtság a 2019.12.31-i állapot szerint megfelelő. Engedélyezett

létszám: 245 fő, ellátotti létszám: 250 fő. A kistérség települései tekintetében elmondható, hogy egyre nagyobb az igény az ellátás folyamatos biztosítására. Intézményünk Tagintézményei és Telephelyei megfelelően felújított, illetve új épületekben biztosítják ezen ellátási formát. Az Intézmény dolgozói színes programokkal, kirándulásokkal, ismeretterjesztő előadások megszervezésével, multidéző fotóvetítéssel, jogafoglalkozással színesítik az ellátást igénybe vevő személyek mindennapjait. Az egyes települések ellátottjai szoros kapcsolatot ápolnak egymással, különböző rendezvényekre vendégül hívják egymást. Az egyes rendezvények már hagyománnyá váltak a térségben, ilyen például a zákányszéki farsangi mulatság, a mórachalmi pünkösdi bál és az ásothalmi szüreti mulatság.

Települések	Ellátottak létszáma 2019. 12. 31.	Ellátottak lakóhely szerinti megoszlása		Ellátottak nemek szerinti megoszlása	
		Külterület	Belterület	Férfi	Nő
Ásothalom	53	18	35	7	46
Mórachalom	42	5	37	7	35
Zákányszék	41	19	22	8	33
Pusztamérges	32	2	30	4	28
Öttömös	28	2	26	7	21
Üllés	22	0	22	3	19
Mórachalom TIK	32	8	24	8	24

11. táblázat

Forrás Intézményi statisztika

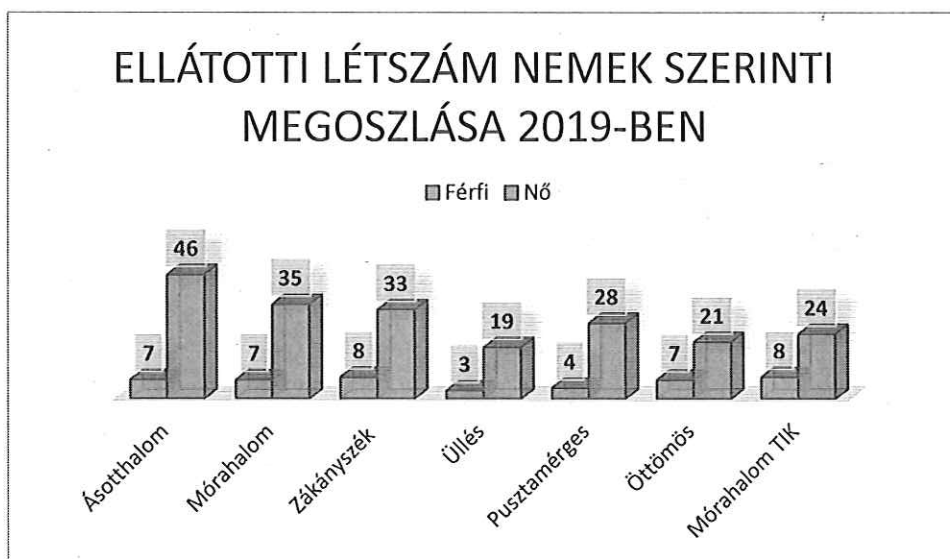

17. diagram

Forrás Intézményi statisztika

A lakóhely szerinti megoszlás alapján az ellátást túlnyomó többségben a belterületi lakosok veszik igénybe. A belterületi lakosok egyszerűbben meg tudják közelíteni a települési intézményeket, könnyebben hozzáférnek az ellátáshoz. Az aktívabban élő külterületi lakosok több munkát találnak az ingatlan körül, így az elfoglaltságuk miatt nem, vagy csak nagyon kevesen veszik igénybe ezen ellátási formát.

A településeken működő tanyagondnoki szolgálatok lehetőséget biztosítanak a külterületi lakosok számára, hogy tanyagondnoki gépjárművel beszállítsák őket a helyi intézményekbe, így nagy segítséget nyújtanak számukra a közszolgáltatásokhoz való hozzáférésben.

18. diagram

Forrás Intézményi statisztika

Nemek szerinti megoszlás alapján elmondható, hogy az ellátást elsősorban a női lakosok veszik igénybe a településeken. Ennek okát az magyarázhatja, hogy az átlagéletkor a női lakosok esetén magasabb, mint a férfi társaiké.

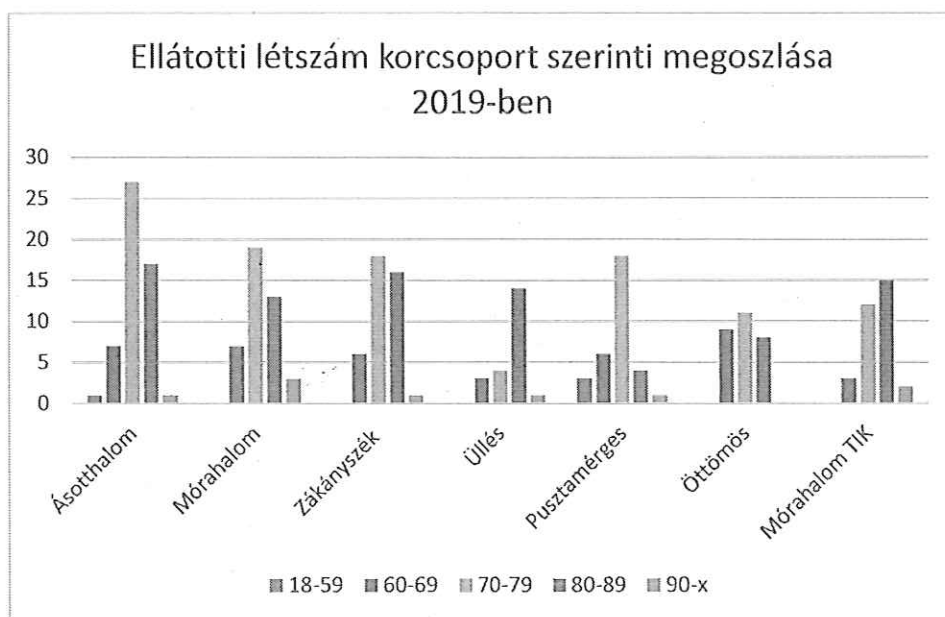
Ellátottak létszáma településbontásban, és az ellátottak korcsoport szerinti megoszlása:

Települések	Ellátottak létszáma 2019. 12. 31.	Ellátotti létszám korcsoport szerinti megoszlása				
		18-59	60-69	70-79	80-89	90-
Ásotthalom	53	1	7	27	17	1
Mórahalom	42	0	7	19	13	3
Zákányszék	41	0	6	18	16	1
Pusztamérges	32	3	6	18	4	1
Öttömös	28	0	9	11	8	0
Üllés	22	0	3	4	14	1
Mórahalom TIK	32	0	3	12	15	2

12. táblázat

Forrás Intézményi statisztika

19. diagram

Forrás Intézményi statisztika

A korcsoport szerinti megoszlás alapján megállapítható, hogy az ellátást elsősorban a 70-79 éves és a 80-89 éves korosztály veszi igénybe.

Az Intézmény nappali ellátás szolgáltatásban végzett munkája sokrétű, és szakmailag megfelelő. Az igénybe vevők emberi méltóságának megőrzését mindenkor előtérbe helyezve arra törekszünk, hogy az egyéni szükségleteket olyan módon elégítsük ki, hogy a fizikai szükségletek mellett odafigyeljünk a mentális állapotra is. A támogatásra szorulóknak érzelmi állapota helyzetükből adódóan sérülékeny.

2017. 02. 17-től a nappali ellátás tekintetében az alábbi törvényi változás került bevezetésre:

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendeletbe bekerültek a szolgáltatási elemek. A szolgáltatási elemek megjelenésével egyidejűleg kivezetésre került az egyéni gondozási terv készítése.

A szociális szolgáltatások tevékenységei alapvetően meghatározott szolgáltatási elemekre épülnek, azokat a szolgáltatás célcsoportjának szükségleteihez igazítva. A szolgáltatási elemek bevezetésével lehetőség nyílik arra, hogy az ellátásban részesülők személyre szabott ellátásban részesüljenek, törekedve a személyes szükségletek kielégítésére. Az Intézmény szakmai programjának tartalmaznia kell, hogy a fenntartó a szolgáltatási elemek közül melyeket biztosítja.

Az időskorúak nappali ellátása esetében az alábbi szolgáltatási elemek biztosítottak:

- **Tanácsadás:** az igénybe vevő bevonásával történő, jogait, lehetőségeit figyelembe vevő, kérdésére reagáló, élethelyzetének, szükségleteinek megfelelő vélemény-, javaslatkialakítási folyamat, a megfelelő információ átadása valamilyen egyszerű vagy speciális felkészültséget igénylő témában, amely valamilyen cselekvésre, magatartásra ösztönöz, vagy nemkívánatos cselekvés, magatartás elkerülésére irányul.
- **Esetkezelés:** az igénybe vevő szükségleteinek kielégítésére (problémájának megoldására, illetve céljai elérésére) irányuló, megállapodáson, illetve együttműködésen alapuló tervszerű segítő kapcsolat, amely során számba veszik és mozgósítják az igénybe vevő saját és támogató környezete erőforrásait, továbbá azokat

a szolgáltatásokat és juttatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe.

- **Gondozás:** az igénybe vevő bevonásával történő, tervezésen alapuló, célzott segítség mindazon tevékenységek elvégzésében, amelyeket saját maga tenne meg, ha erre képes lenne, továbbá olyan rendszeres vagy hosszabb idejű testi-lelki támogatása, fejlesztése, amely elősegíti a körülményekhez képest legjobb életminőség elérését, illetve a családban, társadalmi státuszban való megtartását, visszailleszkedését.
- **Felügyelet:** az igénybe vevő lakó- vagy tartózkodási helyén, illetve a szolgáltatásnyújtás helyszínén lelki és fizikai biztonságát szolgáló, személyes vagy technikai eszközzel, eszközökkel biztosított kontroll.
- **Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás:** az igénybe vevő segítése mindennapi életvitelében, személyes környezete rendben tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében, valamint a személyes szükségleteinek kielégítésére szolgáló lehetőségek és eszközök biztosítása, ha ezt saját háztartásában vagy annak hiányában nem tudja megoldani.
- **Készségfejlesztés:** az igénybe vevő társadalmi beilleszkedését segítő magatartásformáinak, egyéni és társas készségeinek kialakulását, fejlesztését szolgáló helyzetek és alternatívák kidolgozása, lehetőségek biztosítása azok gyakorlására.
- **Közösségi fejlesztés:** egy településrész, település vagy térség lakosságát érintő integrációs szemléletű, bátorító-ösztönző, informáló, kapcsolatszervező tevékenység, amely különböző célcsoportokra vonatkozó speciális igényeket tár fel, szolgáltatásokat kezdeményez, közösségi együttműködéseket valósít meg.

A településeken eltérő, de leggyakrabban igénybe vett szolgáltatási elemek a háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás, a készségfejlesztés és a felügyelet, de a többi elem is megjelenik.

Móráhalom város helyi szociális rendelete értelmében az ellátási formát térítésmentesen veheti igénybe az adott településen élő önellátásra részben, vagy segítséggel képes időskorú személy.

2. Demens betegek nappali ellátása

Zákányszék, Ásotthalom és Üllés településeken a megvalósult demens nappali ellátás alapvető célja, hogy a demenciával küzdő idős ember a szellemi leépülése során életminőségét megőrizve, jó közérzettel, pszichés és szomatikus egyensúlyának megtartása mellett élje életét. Kognitív zavarai mellett is érzékelje a jó bánásmódot, képes legyen élvezni az adott pillanatokat, és olyan támogatást kapjon, mely késlelteti állapotja romlását.

Az idősök nappali ellátásában cél, hogy a gondozott önellátási képességének csökkenése mellett is kielégítettek legyenek szükségletei, és meg tudja őrizni emberi méltóságát. Az idős, sokszor magányos ember életminőségének javításába beletartozik a biztonságos és optimális gondozási környezet kialakítása.

A demenciával küzdő személy jól-lététől elválaszthatatlan a család jól-léte, ezért a demenciával küzdők családi kapcsolataira is figyelemmel kell lennünk.

Az ellátott szükségleteihez igazodó feladataink:

- biztonságos és optimális gondozási környezet kialakítása
- közösségi aktivitás színterének biztosítása
- ápolási-gondozási szükségletek kielégítése
- az állapotának, az élethelyzetének és az adott helyzetnek megfelelő kommunikáció alkalmazása

- a tájékozódás, a térbeli és az időbeli orientáció megőrzésének támogatása
- a kognitív jellegű tünetek és a magatartási, valamint a pszichés tünetek enyhítése
- az önellátási képességek javítása, a képességromlás késleltetése, a képességek csökkenéséből származó zavarok enyhítése
- az izoláció elkerülése
- a szűkebb és tágabb szociális környezetben való részvétel támogatása
- az állandóság biztosítása
- biztonságának megőrzése és védelem

Kiemelt jelentőségű a betegség időben történő felismerése és diagnosztizálása. A mentális hanyatlás lassításában, késleltetésében nagy jelentősége van a megfelelő színvonalú szakmai munkának.

Fontos szegmens az ellátás során a környezet ingergazdagsága, amely jelentősen befolyásolja a mentális hanyatlás folyamatát. Megfelelő szakmai team odafigyelésével, a család bevonásával törekedni kell részeredmények elérésére.

A demens betegek ellátásához biztonságos keretek, intenzív gondozási feltételek szükségesek.

Az ellátás módszereinek, szakmai tartalmának kidolgozása során tekintettel voltunk az alábbi, a demens ellátottakra jellemző problémákra:

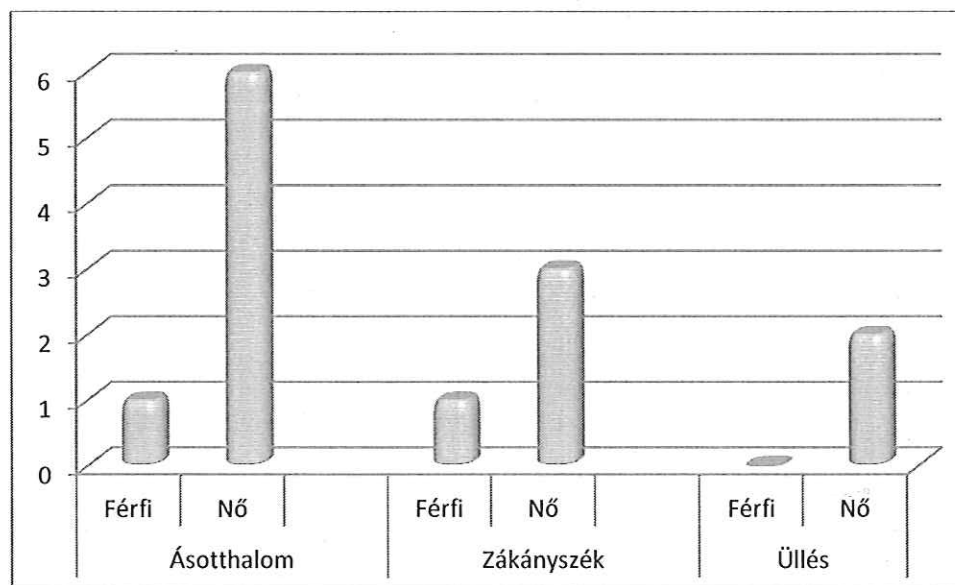
- Memóriazavar – hanyatló memória, a rövidtávú memória zavara, feledékenység, összefüggő események felejtése;
- Nehézségek a mindennapi tevékenységekben – rutinszerű tevékenységek elvégzése is nehézséget jelenthet, vagy egy tevékenységet végez állandóan, rögeszme-szerűen;
- A nyelvi kifejezőkészség zavarai – az ellátott elfelejt egyes szavakat, vagy más szavakat alkalmaz helyettük, írása, beszéde nehezen érthetővé, esetleg összefüggéstelenné válhat;
- Időbeli és térbeli tájékozódás zavara – a demens beteg elfelejti, milyen nap van, felcseréli a napszakokat, nem ismeri ki magát, megszokott környezetében is eltévedhet, nem talál haza;
- Hibás vagy csökkent ítélőképesség – nem az időjárásnak megfelelően öltözködik, mindenkivel szóba áll, az ismeretlent is ismerősként üdvözlí;
- A figyelem hanyatlása – nem tudja követni egy beszélgetés vonalát, elfelejti mindennapi, korábban rutinszerű tevékenységeit;
- Tárgyak rossz helyre tétele – szokatlan helyekre teszi használati tárgyait, azután nem találja meg őket, így könnyen vádaskodik, miszerint ellopták azokat;
- Hangulati, viselkedésbeli változás – hirtelen ingadozó, hullámzó kedélyállapot, túlzott érzelmesség, vagy éppen közönyösség;
- Személyiségváltozás – a demens beteg korábbi személyisége torzulhat, szélsőséges tulajdonságok alakulhatnak ki nála, melyek korábban nem jellemezték;
- A kezdeményezőkészség elvesztése – átlagon felüli passzivitás alakulhat ki, az érdeklődés teljes elvesztése.

2019.12.31. napján az Ásotthalmi Tagintézményben 7 fő vette igénybe a demens nappali ellátást, akik közül 6 fő napközbeni felügyeletet igényelt, 1 fő pedig napi egyszeri meleg étkezéssel kérte a szolgáltatást. Ásotthalmom közigazgatási területéről 2 fő külterületről és 5 fő belterületről igényli a szolgáltatást.

A Zákányszéki Tagintézményben demens nappali ellátást 4 fő igényelt. Ebből 3 fő napi egyszeri meleg étkezéssel kérte a szolgáltatást, 1 fő pedig napközbeni felügyeletet igényelt. Zákányszék közigazgatási területéről 3 fő külterületről és 1 fő belterületről igényli a szolgáltatást.

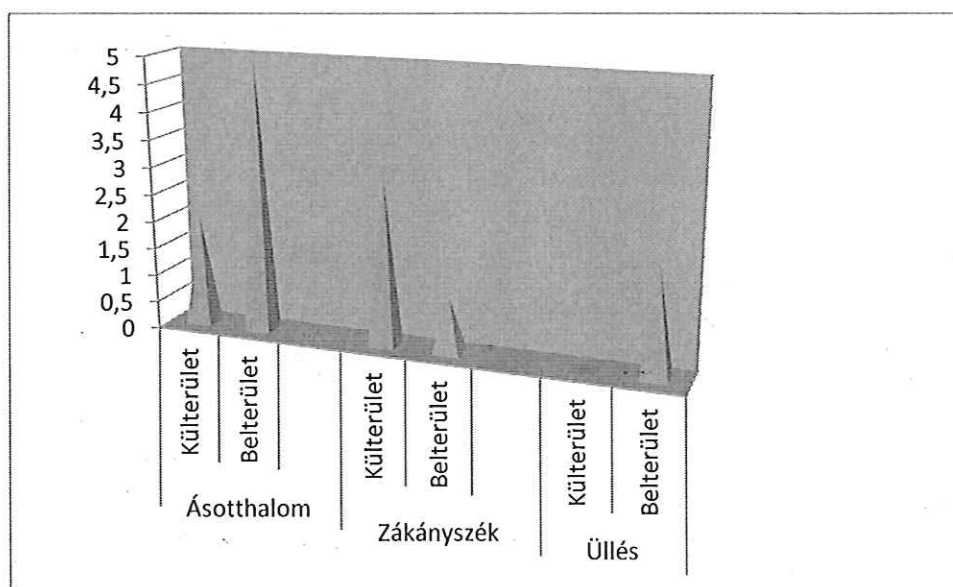
Az Üllési Tagintézményben 2019. május 1. napjától igénybe vehető a demens személyek nappali ellátása. 2019.12.31.-i állapot alapján 2 fő vette igénybe a szolgáltatást. 1 fő napi egyszeri meleg étkezéssel, 1 fő pedig csak napközbeni felügyelettel vette igénybe a szolgáltatást. Üllés Nagyközség közigazgatási területéről külterületi igénylés nem volt, 2 fő belterületről igényli a szolgáltatást.

Demens ellátottak nemenkénti megoszlása 2019.12.31.-i állapot alapján

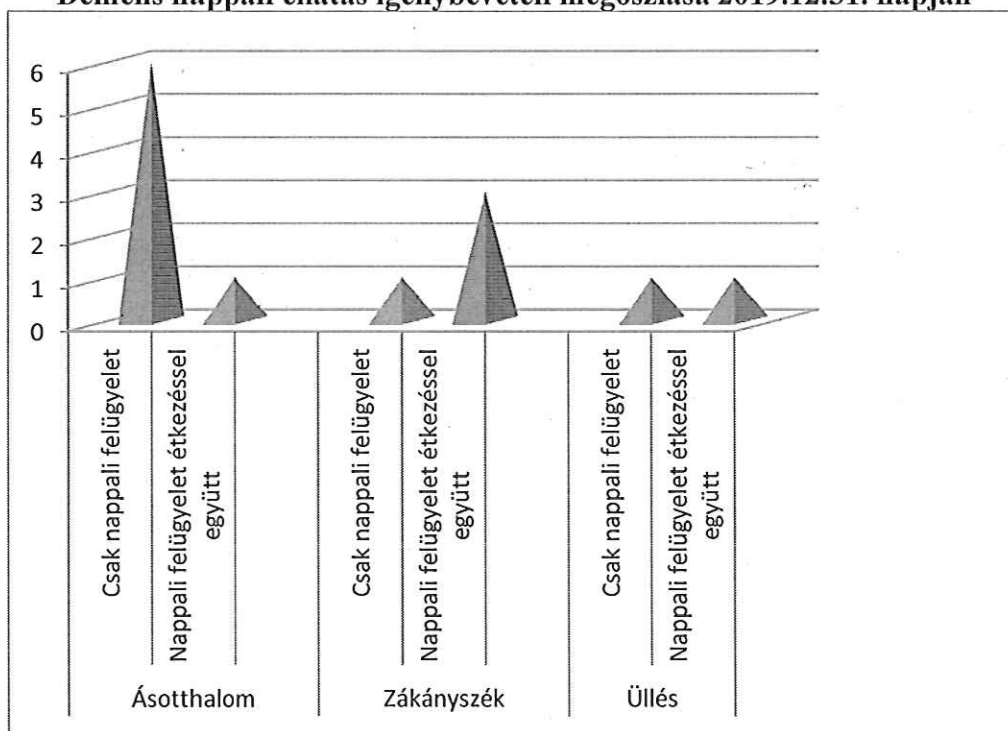
20. diagram

Demens ellátottak területi eloszlása 2019.12.31. napján

21. diagram

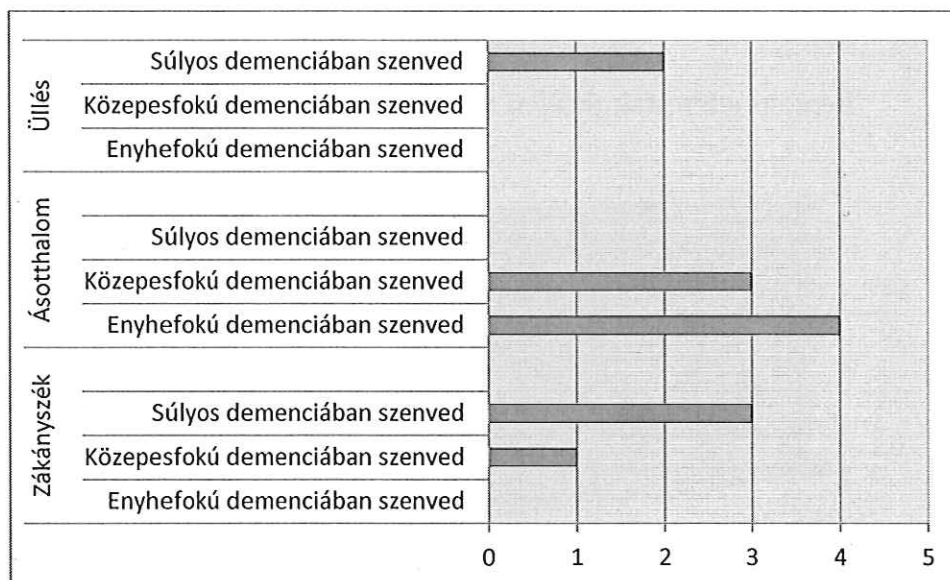
Demens nappali ellátás igénybevételi megoszlása 2019.12.31. napján

22. diagram

A demens nappali ellátás igénybevételéhez, szükséges szakvéleménnyel alátámasztani az ellátott mentális állapotát. Ez alapján megkülönböztetünk enyhe, közép súlyos és súlyos demenciában szenvedőket.

Demens ellátottak száma súlyossági fokozat alapján 2019.12.31-i állapot alapján:

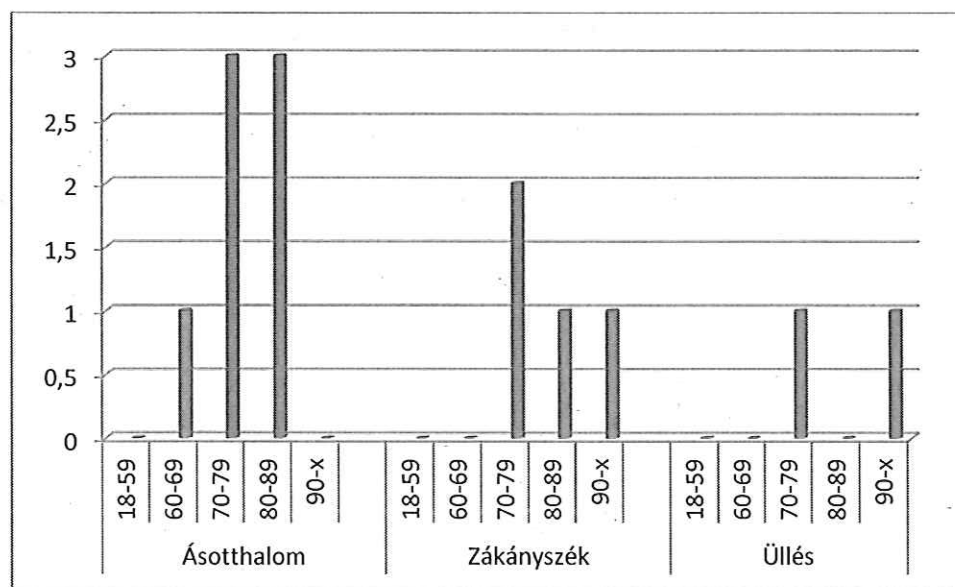

23. diagram

Kutatások alapján a nők veszélyeztetettebbek a demencia kórkép kialakulása során, valamint elsősorban a betegség a 60 év feletti korosztályt érinti. Az ellátotti körben is ezek az eredmények igazolódnak.

Demens ellátottak korcsoportos megoszlása 2019.12.31-i állapot alapján:

24. diagram

A nappali ellátás minden intézményegységben új, vagy felújított épületben, akadálymentesített, az ellátotti kör fizikai és mentális igényeihez igazodó közösségi és szociális helyiségekkel várja a gondozottakat. A szakmai munka jelentősége az ellátások egymásra épülésében, a komplex szolgáltatásokban, az egyéni szükségletekhez igazodó rugalmas gondozásban van.

5. Szenvedélybetegek Nappali Intézménye

A Szenvedélybetegek Nappali Intézményében folyó munka célja, hogy elérje, és megfelelő kezelésben részesítse mindazokat a szerfüggőket, valamint viselkedési addikcióban szenvedőket, akik úgy érzik, hogy segítségre van szükségük, és motiváltak a szermentesség elérésére és megtartására, illetve a viselkedési addikcióktól való megszabadulásra. Az ellátotti létszám növekedése mutatja, hogy igény van az ellátásra, de a társadalmi megítélés még mindig akadályt képez a probléma felvállalásában. A terápiás munka elsősorban egyéni pszichológiai tanácsadásból áll, melynek során az egyén megismeri betegségét és kezelési lehetőségeit.

A 2019-es évben némileg csökkent a nappali ellátásba újonnan kerülők száma, ami többek között annak a ténynek tudható be, hogy a régióban elindult egy új, alacsonyküszöbű ellátás is a szenvedélybetegek részére. Az igénybe vevők közül sokan ezt a szolgáltatási formát előnyben részesítik, hiszen anonim módon, akár lakóhelyükön is igénybe tudják venni az ellátást.

Helyzetkép a szolgáltatás igénybevételéről, működéséről:

A szenvedélybetegek nappali ellátása a Dél-alföldi régióban élők számára elérhető, a Homokháti Kistérség fenntartásában. Az engedélyezett férőhelyek száma 25 fő. A szolgáltatást igénybe vevők elsősorban aktív korú, 30-60 év közötti személyek, többségük alkoholbeteg, de egyre nagyobb számban jelennek meg az ellátásban a szerhasználókkal együtt élő társfüggők, valamint a játék- és gyógyszerfüggők is.

A forgalom alakulása 2019. 01. 01. - 2019. 12. 31. között

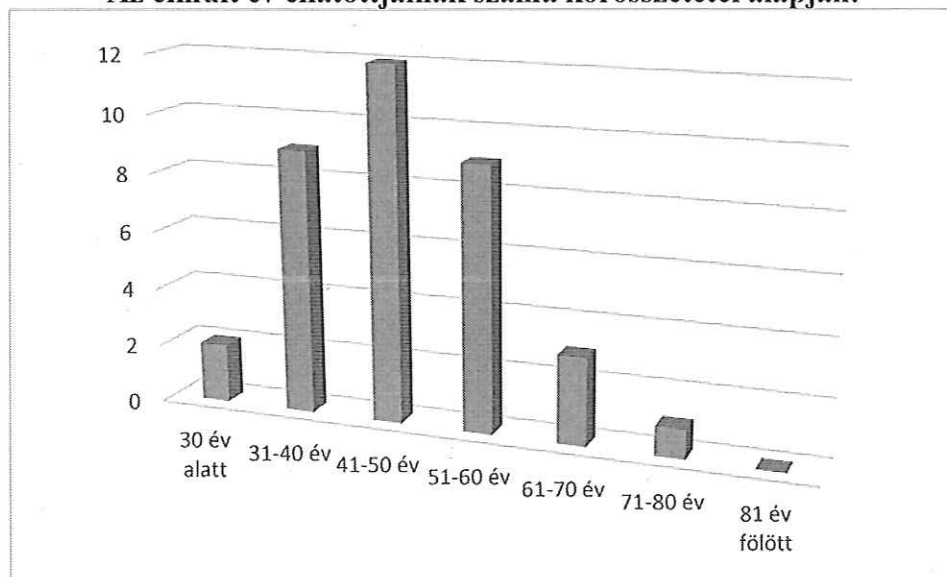
Statisztikai elnevezés	Érték	Férfi	Nő
A szolgáltatást igénybe vevők száma	36	23	13

Új igénybe vevők száma	11	7	4
Régi igénybe vevők száma	25	16	9

13. táblázat

A napi átlagforgalom 3-4 fő körül alakult minden évben. Legmagasabb számban a 41-50 év közöttiek jelentek meg (20. Diagram).

Az elmúlt év ellátottjainak száma korösszetétel alapján:

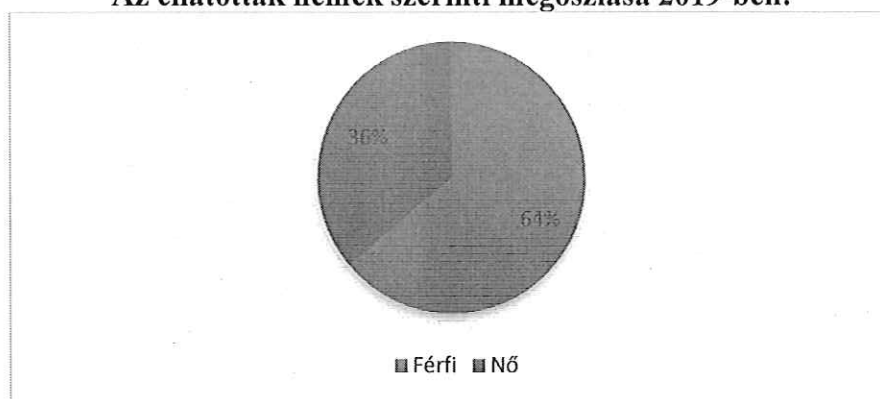

25. diagram

Forrás kistérségi szociális adatszolgáltatási adatlap alapján

Az alkoholbetegségben még mindig több férfi érintett, legnagyobb számban ők jelennek meg a szenvedélybeteg ellátásban. A sportfogadások és egyéb kóros méreteket öltő szerencsejáték- vagy az online játékfüggőségek inkább a férfiakra, a gyógyszer,- illetve egyes viselkedési függőségek pedig inkább a nőkre jellemzők, ők is egyre többen veszik igénybe az ellátást.

Az ellátottak nemek szerinti megoszlása 2019-ben:

26. diagram

Forrás kistérségi szociális adatszolgáltatási adatlap alapján

Az elmúlt évben a Szendélybetegek Nappali Intézményének helyet adó Mórahalom városból és a környékbéli településekről vették igénybe legtöbben az ellátást. Az ellátottak településenkénti megoszlása az alábbi táblázatban látható:

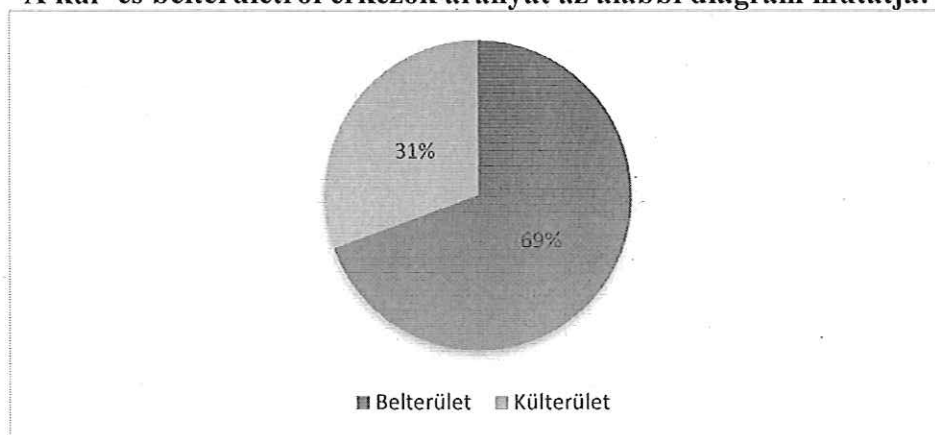
Az ellátottak településenkénti megoszlása:

Település	Fő
Ásotthalom	3
Bordány	4
Kunfehértó	2
Mórahalom	15
Üllés	4
Zákányszék	3
Szatymaz	1
Szeged	3
Zsombó	1

14. táblázat

Forrás kistérségi szociális adatszolgáltatási adatlap alapján

A kül- és belterületről érkezők arányát az alábbi diagram mutatja:

27. diagram

Forrás kistérségi szociális adatszolgáltatási adatlap alapján

Pályázati tevékenység:

A 2018-2019-ben megvalósult KAB-FF-18 „Ismerj meg minket” c. pályázattal a célunk az volt, hogy segítsük a Mórahalmi Járás közigazgatási területén élő szenvedélybetegeket a felépülésben, illetve az absztinencia megtartásában. A programok megvalósítása során elsősorban nem is magukra a szenvedélybetegekre, hanem a hozzátartozóikra, környezetükben élő szakemberekre koncentráltunk. Ezt a megközelítést azért láttuk indokoltnak, mert a függőségben szenvedőkből általában hiányzik a betegségbelátás, így direkt módon nehéz megszólítani őket. Célunk így inkább az volt, hogy a betegekkel együtt élő családtagok, illetve a velük kapcsolatba kerülő szakemberek számára minél hatékonyabb módszereket ismertessünk meg, amellyel hatni tudnak az érintettekre.

A pályázatban 6 előadás megtartását vállaltuk a Homokháti Kistérséghez tartozó településeken dolgozó szociális, egészségügyi szakemberek, valamint pedagógusok számára, amelyekre az esedékes szakmaközi megbeszéléseken került sor. Az előadás a viselkedési függőségek témakörét járta körbe, hiszen ezek kevésbé látványosak, de nagyon sok embert érintenek, és fontos ezek időben történő felismerése. A fókusz az internetfüggőség kapta, amelyen keresztül más addikciók működése is jól megérthető. Mivel igény mutatkozott ennek a témának a megbeszélésére, így a vállaltakon túl még 2 plusz előadás beiktatására is sor került a pályázati időszakban. Az egyes előadásokon átlagosan 10 fő vett részt.

A Hozzátartozói Csoport 6 alkalommal került megtartásra, a helyszínt a mórahalmi Szent László Plébánia biztosította. Az érdeklődők között volt felépülő szenvedélybeteg is, aki saját

tapasztalataival járult hozzá a betegség mélyebb megértéséhez. Az első alkalommal pszichológus beszélt a függő személyiségről, a hajlamosító tényezőkről, a korai felismerésről, majd személyes tapasztalatok is megosztásra kerültek. A továbbiakban különböző érzékenyítő gyakorlatokon keresztül hoztuk közelebb a beteg működésmódot a résztvevőkhöz. A kezdő létszám, amely 12 fő volt, az utolsó két alkalommal 9 főre fogyatkozott, de a visszajelzések alapján van igény ilyen jellegű témák megbeszélésére, mivel sok a tévhit a függőségekkel kapcsolatban.

A tréningek megtartására két ütemben került sor, a Homokháti Szociális Központ Család- és Gyermekjóléti Központjának dolgozói számára egy 2 napos, a vezető beosztásban dolgozó munkatársak számára egy 1 napos, elsősorban az asszertív készségeket fejlesztő foglalkozást sikerült a rendelkezésre álló időben megvalósítani. A tréningeken 13, illetve 12 fő vett részt, ebből 2 fő mindkét munkakörben érintett, így jelen volt mind a 3 napon.

A pályázat lezárásaként egy Családi Napot rendeztünk a zákányszéki Sportcsarnokban, ahol ellátottak, érdeklődők jöhettek el családjaikkal, és találkozhattak azokkal a szakemberekkel - nem hivatalos körülmények között -, akik a segítségükre lehetnek. A nap során hangsúlyt kapott az egészséges életmód, a sport népszerűsítését egy jó hangulatú zumba-óra szolgálta, de lehetőség volt ping-pong, csocsó és különböző labdajátékok kipróbálására is.

A pályázat megvalósítási ideje alatt fizetett hirdetést tettünk közzé az interneten annak érdekében, hogy az érdeklődők könnyebben rátaláljanak a honlapunkra. Ennek hatására megnőtt az online-tanácsadás iránt az igény, de telefonon is a szokásosnál többen jelentkeztek az intézményünkben. Ugyanakkor azt tapasztaltuk, hogy a szolgáltatás iránt érdeklődők közül sokan felszínesen olvasták el az információkat, hiszen egyesek bentlakásos intézményt kerestek, mások az ország olyan részeiről jelentkeztek, ami nem tartozik az ellátási területünkhöz.

5. Ápolást-gondozást nyújtó idősök otthona

Működési engedély:

Az Ásotthalmi Tagintézmény és a Zákányszéki Tagintézmény által működtetett Idősök otthona esetében határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik az Intézmény.

Ellátási terület: Ásotthalom Nagyközség, Bordány Nagyközség, Mórahalom Város, Öttömös Község, Üllés Nagyközség, Pusztamérges Község, Zákányszék Község, Zsombó Nagyközség

Feladata:

Az idősök otthonában az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi ötszöri étkeztetéséről, szükség szerint ruházattal, illetve textíliával való ellátásáról, mentális gondozásáról, a külön jogszabályban meghatározott egészségügyi ellátásáról, valamint lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) az ápolást, gondozást nyújtó intézményben kell gondoskodni, feltéve, hogy ellátásuk más módon nem oldható meg. Az idősök otthonában elsősorban azoknak a nyugdíjkorhatárt betöltött személyeknek (a továbbiakban: időskorúaknak) ápolását, gondozását végezzük, akiknek egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel.

Szakmai munka bemutatása:

Az Idősök Otthona szolgáltatásának igénybevétele kérelem benyújtásával indul. A kérelmezővel történt kapcsolatfelvétel után széleskörű információhoz juthatunk. Az adatgyűjtés egyaránt magába foglalja az előgondozás, a szolgáltatást kérelmezővel folytatott első interjú és az első orvosi vizsgálat során megtudott, valamint a családtól kapott információkat. Elsődlegesen az önálló képességre vonatkozó adatok az aktuális fizikai és egészségi állapotra

vonatkozóan. A mentális állapot felmérése is elengedhetetlen, mely tartalmazza az alapvető információkat a szolgáltatást igénybe vevő kedélyállapotáról, tájékozódási képességéről, kommunikációs készségéről és képességéről, kapcsolattartási készségéről.

Mindkét Tagintézményben az ellátás igénybevételének megkezdése előtt az ellátást igénylővel, illetve törvényes képviselőjével megállapodást köt az Intézmény, mely írásban történik.

A megállapodásokban minden esetben szerepelnek a kötelező tartalmi elemek: az ellátás kezdetének időpontja, az intézményi ellátás időtartama, az igénybe vevő számára nyújtott szolgáltatások tartalma, a személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályok, az igénybe vevő természetes személyazonosító adatai.

Az Intézményben 2019-es évben egyszeri hozzájárulás nem került bevezetésre.

Az ellátottak felvételét követően 30 napon belül mindkét Tagintézményben elkészítésre kerültek az egyéni gondozási tervek. Ezek eredményességét és hatékonyságát biztosítja, hogy az előgondozás során összegyűjtött információkra, a gondozónők megfigyelésére, valamint a korábbi orvosi leletekből nyert információkra épültek. A gondozási tervek minden esetben összhangban vannak az Intézményben folyó ápolási-gondozási munkával. A komplex gondozás valamennyi elemére kitérnek, a fizikai, az egészségügyi, a mentális ellátásra és a foglalkoztatásra. Az érdekvédelem minden esetben figyelembevételre került. A team tagjai: a gondozó, a terápiás munkatárs, tagintézmény-vezető – az ellátott bevonásával készítették el a személyre szóló gondozási tervet.

A Szakmai Programban megfogalmazott elvárásokkal összhangban, mindkét Tagintézményben biztosított az ellátottak egyéni fizikai és szellemi jó közérzete. Az Idősek otthonán belüli harmonikus légkör szinkronban van a vonatkozó szakmai etikai és jogi irányelvekkel, a Szakmai Programban leírtakkal.

Ennek megfelelően kerültek kialakításra az életritmus, napirend, szabadidős programok, foglalkozások – figyelembe véve az egyéni adottságokat-, ami a lakó számára biztonságot ad, a hasznosság érzését támasztja alá, valamint segíti a gondozási munkát, a tervezhetőséget.

Emellett biztosított a privát szféra, a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítése, mely szolgálja a pihenést, az egyéni készségek szinten tartását, fejlesztését, alkalmat ad a társas kapcsolatok ápolására.

Az intézményeinkben egyre több demens idős ember él, akiknek foglalkoztatása, állapotuk fenntartása egyre nehezebb.

Alapvető célunk, hogy a demenciával küzdő idős emberek a szellemi leépülés során is életminőségüket megőrizve, jó közérzettel, pszichés és szomatikus egyensúlyuk megtartása mellett éljék életüket.

A Szakmai Programban megfogalmazottaknak megfelelően mindkét Tagintézményben, továbbá a szakszerű gondozói munkának köszönhetően, az ellátottak a kognitív zavarok mellett is érzékelik a jó bánásmódot és olyan támogatást kapnak, mely késlelteti állapotuk romlását. A demens ellátottaknak önellátási képességeik csökkenése mellett is kielégítettek szükségleteik, és meg tudják őrizni emberi méltóságukat.

Olyan környezet kialakítására törekedtünk, ahol az ellátottnak lehetősége van az intézményen belüli mozgásra, a szabad levegőn tartózkodásra, az intézményen kívüli program esetén kísérőre, továbbá a tájékozódását, biztonságát segítő segédeszközök használatára.

A demens ellátottak függetlenségének korlátozása csak olyan mértékben történjen meg, amennyire az az állapotából adódóan szükséges.

Alapvető szempont a stabil környezet megteremtése, a berendezési tárgyak állandósága, szükség szerint irányjelzők alkalmazása. A demens ellátottak részére állandó napirend készül.

A demencia kórképben szenvedők kiszolgáltatott helyzetük okán különleges gondoskodást igényelnek. Fontosnak tartjuk, hogy szakorvosi ellátásuk biztosított legyen, az állapotuk felméréséhez szükséges rendszeres szűrések, vizsgálatok megtörténjenek, gyógyszerrel történő ellátásuk biztosított legyen.

A demens betegek ápolása, gondozása kiemelt feladat az ellátásuk során. Egyénre szabottan szükséges figyelembe venni az esetlegesen kialakuló, vagy már meglévő társbetegségeket, fogyatékosságokat is, és ezeknek megfelelően kell elvégeztetni az orvosi kontrollvizsgálatokat, illetve folytatni az orvos által ellenőrzött gyógyszeres kezelést.

Fontos az érzékelés megfigyelése, a látás, hallás romlásának nyomon követése, és szükség esetén az ellátott szakorvoshoz történő eljuttatása.

Az empátikus bánásmód része, hogy a demens ellátott hő-érzékelésére is figyel a szakember, és szükség szerint segíti őt az évszaknak, időjárásnak megfelelő öltözködésben, a helyiség megfelelő fűtöttségének figyelemmel kísérésében, továbbá ügyel a levegőztetés szükséges és elégséges mértékére.

Az ellátott alapvető fizikai szükségleteinek kielégítése a szakember részéről fokozott figyelmet igényel, különös tekintettel a megfelelő mennyiségű folyadékfogyasztásra.

Törekszünk a demens ellátottak fizikai aktivitásának megőrzésére, ennek érdekében – állapotuknak megfelelő mértékben – motiválni szükséges őket a mozgásra, egyéb könnyű fizikai tevékenységek elvégzésére.

A demens ellátottak számára szükséges olyan tevékenységek szervezése, amelyek megoldásában sikerélményt szerezhetnek. Figyelembe kell venni mentális állapotukat, korábbi tapasztalataikat, élményeiket, képességeiket, továbbá fontos, hogy a feladatok legyenek alkalmasak az ellátott érzelmeinek kifejezésére is, emellett viszonylagos önállóságra is törekedni kell a feladatok elvégzése során.

Szükséges a demens ellátottak közösségi programokba történő bevonása az állapotuknak megfelelő mértékben, szociális készségeik fenntartása céljából.

Az egyes demens ellátottak esetében jellemző elkóborlás megelőzésére a szakemberek kiemelkedő figyelmet fordítanak, mivel az elkóborlás az ellátott balesetéhez is vezethet, továbbá könnyen bűncselekmények áldozatává is válhat az idős.

Az Idősek Otthonán belül és kívül egyaránt biztosított az egyén autonómiájának tiszteletben tartása, érdekképviselete és érdekvédelme.

A középiskolás diákok a közösségi munka keretében szívesen vesznek részt a segítő munkában, ezzel is erősítve a generációk közötti kapcsolattartást.

A kötelezően vezetendő dokumentációk minden esetben vezetésre kerültek.

2019. október hónapban a Kormányhivatal ellenőrzést tartott az Idősek Otthonában, ahol mindent rendben találtak.

Személyi feltételek:

Az 1/2017.(II.14) EMMI rendeletben megállapított és 2019. 01. 01. napjával hatályos munkakörökbe történő besorolása az Idősek Otthonában dolgozó közalkalmazottak esetében megtörtént.

Az ápolást-gondozást nyújtó Idősek Otthonában foglalkoztatottak és az általuk ellátott személyek száma:

Tagintézmény, Telephely megnevezése	Munkakör megnevezése és szakmai létszám	Szakképzettség	Ellátotti létszám
Ásotthalmi Tagintézmény	0,5 fő szakmai vezető	szociális asszisztens	

	0,5 fő terápiás munkatárs	szociális asszisztens	
	9,5 fő gondozó	szociális gondozó és ápoló	36 fő
	1 fő foglalkoztatás szervező	Szociális asszisztens	
	1 fő tiszteltdíjas gondozó	Szociális gondozó és ápoló	
	1 fő mosodai dolgozó	8 általános iskola, kereskedelmi végzettség	
	1 fő karbantartó	érettségi	
Zákányszéki Tagintézmény	0,5 fő terápiás munkatárs	Érettségi, végzettség megszerzése folyamatban	16 fő
	0,5 fő vezető gondozó	Általános szociális munkás, Szociális gondozó és ápoló szociális gondozó és ápoló	
	5 fő gondozó	?? ??	
	0,5 fő konyhai kisegítő		
	1 fő takarító		

15. táblázat

A szolgáltatás ellátására vonatkozó kapacitásbeli és szakmai információk idősek tartós bentlakásos otthona vonatkozásában

A Zákányszéki Tagintézmény bentlakásos intézménye 16 férőhelyes: 10 nő és 6 férfi éli itt mindennapjait. A 2018-as évben 3 haláleset történt. 3 fő soron kívüli (2 fő először 60 nap határozott idejű, majd határozatlan idejű, 1 fő határozatlan idejű) ellátásban részesült. Az ellátottak átlagéletkora 82,9 év: 78,3 év a férfiaké, és 85,4 a nőké. 80 év fölött van 3 férfi és 9 nő, a 90. évét betöltötte 4 nő, 1 férfi. Magas életkoruk együtt jár azzal is, hogy egyre több betegségben szenvednek, és a gondozási-ápolási feladatok száma is egyre magasabb és egyre hosszabb időtartamú. A lakók közül 4 fő súlyos, 1 fő közepsúlyos és 1 fő enyhe fokú demenciában szenved, állapotuk folyamatosan romlik. 1 fő súlyos mentális problémákkal él. Várakozók száma 2018-ban 30 fő volt, ebből 4 fő elhelyezést nyert más, környékbeli idősotthonban, 4 fő elhalálozott.

2018. évben 18 fő adta be kérelmét az Idősek Otthona elhelyezésére. 12 fő a III. fokozatú gondozási szükséglet alapján, 4 fő a 36/2007. (XII.22) SzMM rendelet 4. § (1) bekezdés b/a pontja alapján volt jogosult az Idősek Otthona elhelyezésére. 2 fő gondozási szükséglete nem érte el a III. fokozatot, és életkörülményei sem indokolták a felvételét.

A Homokháti Kistérség területén működő bentlakásos otthonok	Ásotthalmi Tagintézmény Bentlakásos Otthon	Zákányszéki Tagintézmény Bentlakásos Otthon	Összesen
Férőhelyek száma (fő)	36	16	52
Intézményi elhelyezésre várók száma (fő)	38	30	68
Ebből saját településről	36	18	54
Ebből kistérségi településről	2	2	4
Ebből más településről	0	10	10

16. táblázat

A szolgáltatás ellátására vonatkozó várakozó listán szereplő információk Idősek tartós bentlakásos otthona vonatkozásában

Az Ásotthalmi Tagintézményben 2019. év során összesen 9 férőhely üresedett meg, ebből 8 fő elhunyt, 1 fő más tartós bentlakásos intézménybe került. Így határozatlan időre felvételre került 9 fő igénybe vevő. Az ellátottak átlagéletkora 83,5 év. Ez azt is jelenti, hogy az ellátottak egyre több betegségben szenvednek, illetve a gondozási, ápolási feladatok száma is egyre szélesebb körű, és nagyobb szakmai kihívást jelent. A lakók közül 12 fő súlyos fokú demenciában szenved, és 8 fő ellátott valamilyen fogyatékkal él (7 fő mozgásában, 1 fő látásában korlátozott.)

Tárgyi feltételek: az Ásotthalmi Tagintézménynél a 2014. évben történt férőhelybővítés után, 2 db 2 ágyas szobában, 8 db 3 ágyas szobában, 2 db 4 ágyas szobában történik az ellátottak elhelyezése.

A Társalgó a közösségi rendezvények, kapcsolattartás, foglalkoztatás, étkezés színtere.

Az orvosi ellátáshoz biztosított 1 db orvosi szoba, 1 db 1 ágyas betegszoba.

Az Idősek Otthona elhasználdott berendezését, felszerelését igyekszünk folyamatosan pótolni.

A 2019. évben számos korszerűsítést valósítottunk meg az idősek otthona épületében. 6 lakószoba, társalgó nyílászárójának cseréje, egy fürdőszoba teljes átalakítása, terasz befedése polikarbonát tetővel, 2 lakószobában függöny teljes cseréje, 2 szobában ruhásszekrények cseréje, betegemelő vásárlására került sor.

A megváltozott ápolási igényeknek megfelelően minden évben beszerzésre kerül 1 db betegágy.

A várakozók száma az Ásotthalmi Tagintézmény bentlakásos otthonában 2019. 12. 31-én 38 fő volt. Ebből 2019-es évben 9 fő adta be kérelmét az Idősek otthona elhelyezésére. 1 fő elhelyezést nyert más, környékbeli idősotthonban, 1 fő pedig az Intézményünkbe nyert felvételt.

A fenti adatok jól tükrözik, hogy az idősellátás területén, továbbra is hangsúlyosan jelen vannak a bentlakásos elhelyezést nyújtó intézmények. Az intézményi elhelyezést kérők magas száma alapján jól látható, hogy továbbra is megalapozott igény mutatkozik ezen ellátási forma irányában.

2019. évben nem került kiírásra pályázat Idősek Otthona férőhelybővítésére, vagy infrastrukturális fejlesztésére.

Szakmai cél:

Továbbra is a szolgáltatásainkat igénybe vevő, gondozásra szoruló ellátottak szükségleteihez igazodó segítségnyújtás biztosítása, amelynek mértékét és módját mindenkor a segítségre

szoruló lakók egészségi, szociális és pszichés állapota alapján határozzuk meg úgy, hogy az egyén individuális szabadsága a lehető legteljesebb mértékben érvényre jusson. Az Intézményekbe felvett demens ellátottak színvonalas és szakszerű gondozása, a gondozónők folyamatos képzése is célunk.

Fejlesztendő terület:

Ásotthalom tekintetében: Apartmanok és / vagy komfortosabb ellátás biztosítása a jelen kor és az elkövetkezendő időkre vonatkozó igények figyelembevételével.

A demens ellátás területén: A bentlakásos intézményben élők családi kapcsolatai beszűkülnek, életterük lecsökken, a külvilággal keveset érintkeznek, ezért különösen fontos, hogy a gondozásuk tervezésekor erre különösen figyeljünk.

7. Közösségi pszichiátriai ellátás

A közösségi ellátás önkéntesen vehető igénybe, a szolgáltatás térítésmentes. Az ellátás igénybevétele szóban, vagy az Intézménynél rendszeresített kérelem nyomtatványon keresztül történik. A szolgáltatásnál személyesen, telefonon, vagy levélben történő igénybejelentést követően, előzetes egyeztetés után, a szolgálat munkatársa személyesen keresi fel az ellátásra váró pszichiátriai beteget. A közösségi pszichiátriai ellátás igénybevételére irányuló kérelemhez mellékelni kell a pszichiáter vagy neurológus szakorvos szakvéleményét a pszichiátriai betegség fennállásáról. Ha a szolgáltatást igénylő nem rendelkezik szakvéleménnyel, a szolgáltatás részére a kérelem benyújtásától számított legfeljebb három hónapig átmeneti jelleggel biztosítható.

Az ellátás igénybevételéről a szolgáltatást nyújtó Intézmény vezetője, illetve az ellátást igénybe vevő, vagy az ellátást igénybe vevő törvényes képviselője megállapodást köt. Az ellátást a kliens saját lakóközösségében nyújtjuk, illetve a települések közösségi tereiben csoportokkal végzett szociális munka zajlik szolgáltatásokkal, programokkal.

Működési engedély: Határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezünk a feladatellátás tekintetében.

A közösségi pszichiátriai ellátás önálló szakmai egységként történő megjelenítése érdekében 2019. 07. 01 napjától az Ásotthalmi Tagintézmény (Ásotthalom, Királyhalmi u. 2-6.) szolgáltatási nyilvántartásából törlésre, a Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Integrált Szociális és Gyermekjóléti Központ Család – és Gyermekjóléti Központ (Mórahalom, Millenniumi sétány 16-18.) telephelyének szolgáltatási nyilvántartásába bejegyzésre került.

A szolgáltatás 2016. 01. 01-től normatíva finanszírozású a szolgáltatás. A Csongrád Megyei Kormányhivatal 2018. április 20-án kelt határozata alapján, a szolgáltatói nyilvántartásban a jogszabály erejénél fogva befogadott feladatmutató szám a közösségi pszichiátriai alapellátás tekintetében 49 volt. Az ellátotti igény növekedése miatt 2019. július 1 napjától 49 feladatmutatóról 51 feladatmutató bejegyzését kértük a szolgáltatási nyilvántartásunkba.

A közösségi ellátás célja:

Cél, hogy a pszichiátriai beteg kliens a segítők közreműködésével a mindennapi élethez szükséges készségeit megtartsa, fejlessze, továbbá konfliktusait, problémáit a szociális környezetét megőrizve legyen képes rendezni. Ebben segítenek azon szolgáltatások, melyek a megkereső munkát, a különböző ellátások irányába mutató motiválást segítik elő.

Cél továbbá az ellátást igénylő személy minél további megtartása az eddigi életterében. Segítség, illetve támogatás nyújtása a kliens és szűkebb környezete részére. Ebben a speciális ellátási típusban a különböző szociális segítségnyújtáson túl (étkeztetés, segéllyel kapcsolatos

ügyintézés), a megkereső programok, az életviteli készségek fejlesztése, a szabadidő hasznos eltöltésének strukturálása, az ellátott egészségügyi ellátással való kapcsolatának követése, kapcsolattartás más szolgáltatási intézménnyel, re-integráció is rendkívül lényeges.

A pszichiátriai közösségi ellátás eltér mind feladatában (szoros együttműködést kíván az egészségügyi ellátással), mind gondozási módszerében a hagyományos szociális alapellátási formák alkalmazásától. A szolgáltatás célcsoportjába nem csak a problémával küzdő személy, hanem közvetlen családja is beletartozik.

Elsősorban a saját otthonukban élő, nem veszélyeztető állapotú pszichiátriai betegek az ellátás célcsoportja, akiknek a betegsége ambuláns szakellátás mellett egyensúlyban tartható, és akik életvitelükben, valamint szociális helyzetük javításában igényelnek segítséget.

Az ellátás céljai közé tartozik a tartós intézeti tartózkodás megelőzése, melyhez a hozzátartozók is bevonhatóak, amennyiben ehhez írásos nyilatkozatot tesz az ellátott.

A közösségi ellátás a következő szolgáltatásokat biztosítja:

- a készségek, képességek felmérése, életviteli készségek fejlesztése, megtartása
- az egyén pszichiátriai betegségének ismeretében az állapotváltozás követése és a változásnak megfelelően szakmai segítségnyújtás, beavatkozás
- az ellátott személy és a család számára felvilágosítás nyújtása és a jobb megértés biztosítása az adott mentális betegségről, a gyógyszeres és egyéb terápiákról, azok céljairól, eszközeiről és lehetőségeiről. Egyéni esetkezelés alkalmával az egyéni célok elérése érdekében a problémák feltárása, és azok megoldásának elősegítése
- az ellátott személy rehabilitálása korábbi környezetébe
- információ nyújtása az ellátott számára az ellátórendszerek különböző szolgáltatásairól
- szabadidő hasznos eltöltésének strukturálása, az ellátott egyéni szükségletei alapján egyéb szolgáltatásokhoz való hozzáférési lehetőségek biztosítása (nyugdíjasklub, rendezvények stb.)
- együttműködési megállapodás alapján, a közösségi gondozó az egészségügyi és szociális szervekkel az ellátott érdekében együttműködik.

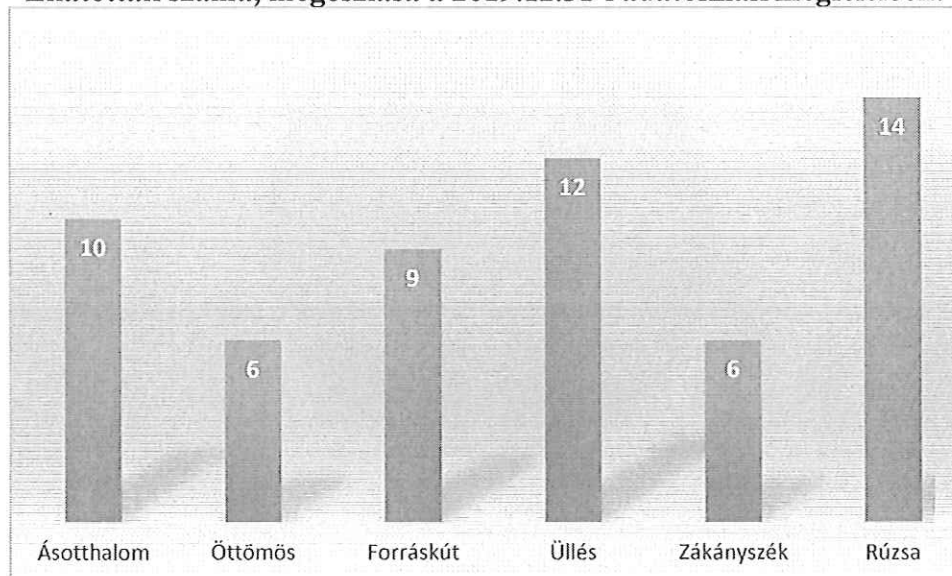
Közösségi munkacsoport

A közösségi munkacsoportot az ellátottak szükségleteinek megfelelően állítjuk össze, bevonjuk a gondozási, segítségi feladatok hatékony ellátásához szükséges személyeket (gondnok, háziorvos, védőnő, pszichiáter, pszichiátriai gondozó, pszichológus, és a szociális alap- és szakellátás, a család- és gyermekjóléti szolgálat, a gyámhivatal, a rehabilitációs szakértői szerv, valamint az állami foglalkoztatási szervként eljáró megyei kormányhivatal vagy az állami foglalkoztatási szervként eljáró járási hivatal, az önkormányzat és civil szervezetek, a szabadidős szolgáltatást nyújtó intézmények képviselőit).

A közösségi munkacsoport tagjaival az Intézmény vezetője együttműködési megállapodást köt. A megállapodásban rögzítésre kerülnek a rendszeres megbeszélések gyakoriságai, az eseti megbeszélések összehívásának módja - arra az esetre, ha egyes ellátottak állapota ezt szükségessé teszi. Szóban és írásos anyaggal is tájékoztatjuk az egészségügyi ellátásban dolgozó szakembereket a közösségi pszichiátriai ellátás működéséről, tevékenységi köréről. Ez segítséget nyújt a szakellátásokon, rendeléseken megjelenő, a közösségi ellátásba még fel nem vett kliensek tájékoztatásában, illetve az ellátásba irányításához.

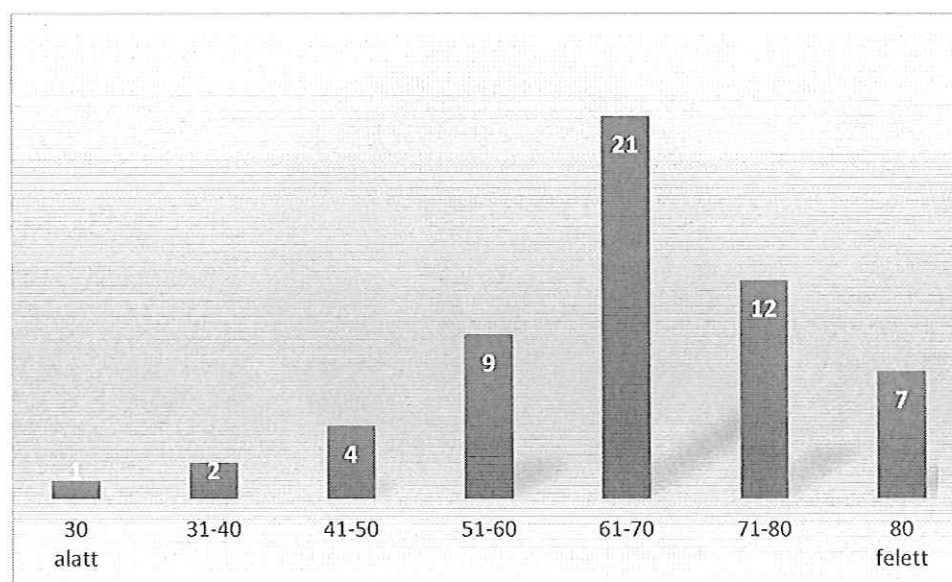
Az ellátottak hozzájárulásával, illetve jelenlétében információt cserélünk állapotukról a gyógyulásuk elősegítése érdekében. A kórházi ellátásba került klienseket rendszeresen látogatjuk és beleegyezésükkel, jelenlétükben kezelőorvosuktól tájékoztatást kérünk állapotukról, illetve hazakerülésük esetén a további teendőkről, a kontroll időpontjáról.

Ellátottak száma, megoszlása a 2019.12.31-i adatoknak megfelelően:

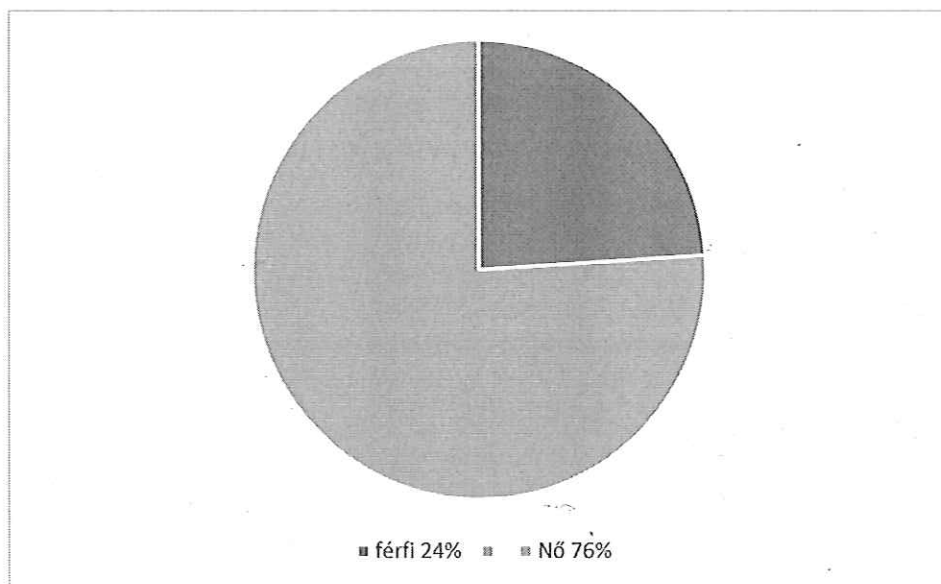
28. diagram

A közösségi ellátást igénybe vevők létszámának településenkénti alakulása

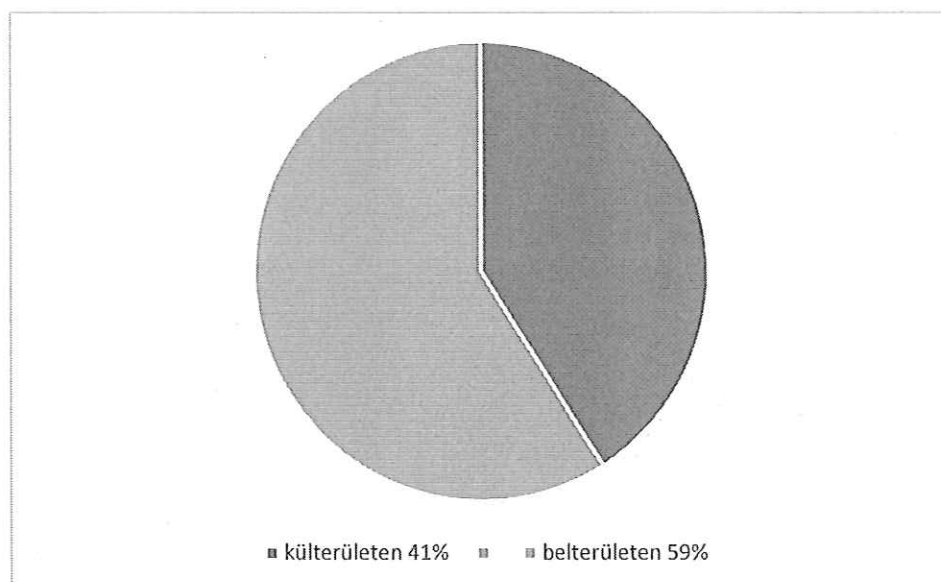
29. diagram

Az ellátást igénybe vevők életkor szerinti megoszlása

30. diagram

Az ellátást igénybe vevők nem szerinti megoszlása

31. diagram

Külterületen / belterületen élők aránya az ellátottak között

Az ábrákból látható, hogy az ellátottjaink nagyobb része nő, életkor szerint leginkább a 60 év felettiek fordulnak elő magas számban, valamint - bár magasabb a belterületen élő igénybevevők száma -, igen jelentős a külterületen élő ellátottak száma is.

2019-es évben az ellátottak közül a BNO-10 kódrendszernek megfelelően a ténylegesen teljesített feladatmutatóból 100%-ban elszámolható volna 48,93 feladatmutató, míg 10%-ban elszámolható volna 4,89 feladatmutató, így a ténylegesen teljesített feladatmutatónk 53,83 fő.

Az ellátás, mint szociális alapszolgáltatás továbbra is Ásotthalom Nagyközség közigazgatási területén, Öttömös Község közigazgatási területén, Ruzsa Község közigazgatási területén, Zákányszék Község közigazgatási területén, Üllés Nagyközség közigazgatási területén és Forráskút Község közigazgatási területén élő pszichiátriai betegek részére nyújt segítséget.

Település	Dolgozói létszám / óra	Kötelezően előírt szakképesítés
	koordinátor 0,5 fő 4 órában	Közösségi pszichiátriai koordinátor tanúsítvány megszerzésére bejelentve
Öttömös	0,25 fő 2 órában látja el a közösségi gondozást	Közösségi pszichiátriai gondozó tanúsítvány megszerzésére bejelentve
Ruzsa	0,5 fő 4 órában látja el a közösségi gondozást	Közösségi pszichiátriai gondozó
Zákányszék	0, 5 fő 4 órában látja el a közösségi gondozást	Közösségi gondozói tanúsítvány megszerzésére bejelentve
Üllés	0, 5 fő 4 órában látja el a közösségi gondozást	Közösségi pszichiátriai gondozó
Forráskút	0,5 fő 4 órában látja el a közösségi gondozást	Közösségi pszichiátriai gondozó
Pusztamérges	0,5 fő 4 órában láthatná el a közösségi gondozást, azonban a mai napig nincs betöltve	
Ásotthalom	0,5 fő 4 órában közösségi gondozó	Közösségi pszichiátriai gondozó

17. táblázat

A szolgáltatás ellátására vonatkozó szakmai információk közösségi pszichiátriai ellátás vonatkozásában

A közösségi ellátás kollégáinak munkáját havi 4 órában orvos konzulens segíti. 2019-ben az e feladatokat ellátó pszichiáter szakorvos személyében változás történt, mivel dr. Delgado Jorge nyugdíjba vonult. 2019 július 1-jétől Dr. Juhász Zsuzsanna pszichiáter szakorvos látja el a konzulensi feladatokat.

Ellenőrzések: A Csongrád Megyei Kormányhivatal 2019. október hónapban szakmai ellenőrzést végzett a közösségi ellátás területén. A működési feltételeket és a dokumentációk megfelelőségét vizsgálta a Hivatal.

Az ellenőrzés a szakmai munkában hiányosságot nem tárt fel.

Belső ellenőr 2020. január hónapban ellenőrizte a 2019 évi normatív támogatások igénylését, elszámolását, amelyet megalapozottnak talált.

8. Szenvedélybetegek Alacsonyküszöbű Ellátása

A szolgáltatás 2018. 11. 01-jétől érhető el a Mórahalmi Járás, valamint Balotaszállás közigazgatási területén, melynek során a különböző szer- és viselkedési függőségben szenvedők és hozzátartozóik anonim módon, akár lakóhelyükön is kaphatnak szakmai támogatást nehézségeik leküzdésére.

Helyzetkép a szolgáltatás igénybevételéről, működéséről:

A 2019-es évben az egyéni ellátottak többsége alkohol-, gyógyszer-, nikotin- és játékfüggőséggel kereste fel a munkatársakat, míg a hozzátartozók elsősorban a társfüggőség jeleit mutatták. A prevenciós foglalkozások során a felvilágosítás mellett a hangsúlyt az én-erő és a közösségben rejlő erő felismertetése és fejlesztése kapta. Az egyéni ellátottak nemével, korával kapcsolatos adatok a rendelkezésünkre állnak, a csoportos ellátásban részt vevőknél csupán korosztályt tudunk megjelölni: ők az általános iskola 6-8. osztályos, ill. a középiskolák 9-10. osztályos tanulóiból kerültek ki, tehát 12-18 éves fiatalokról van szó.

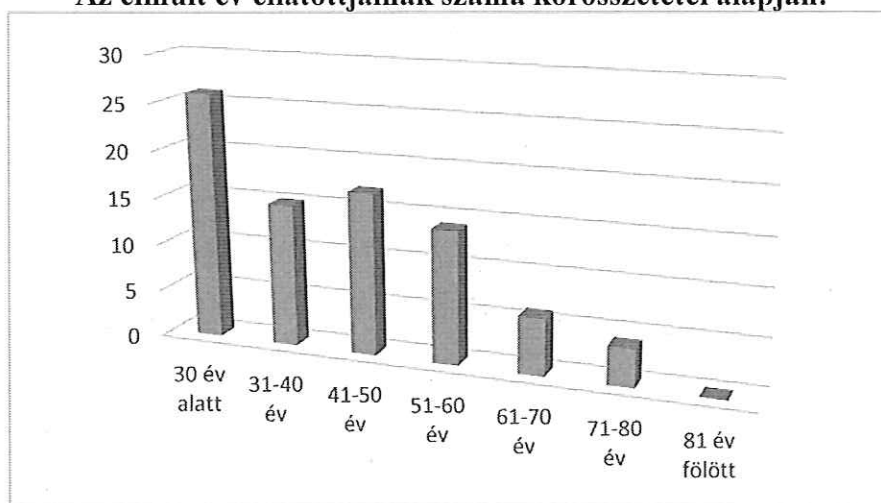
A forgalom alakulása 2019. 01. 01. - 2019. 12. 31. között

Statisztikai elnevezés	Érték	Férfi	Nő
A szolgáltatást egyéni formában igénybe vevők száma	81	27	54
A szolgáltatást csoportos formában igénybe vevők száma	273	nincs adat	nincs adat

18. táblázat

A korosztályi összetételt tekintve az látható, hogy a fiatalok sokkal nagyobb számban jelennek meg egyéni ellátottakként is az anonimitást biztosító ellátási formában, mivel nem szívesen vállalják fel nyíltan a problémájukat. A kliensek magas száma azt mutatja, hogy az alacsonyküszöbű ellátási forma hiánypótló szolgáltatást nyújt, hiszen sok olyan ellátottat ér el, akik másképpen, azaz nevesítve, kötelező diagnózisfelállítással nem fogadnák el a segítséget.

Az elmúlt év ellátottjainak száma korösszetétel alapján:

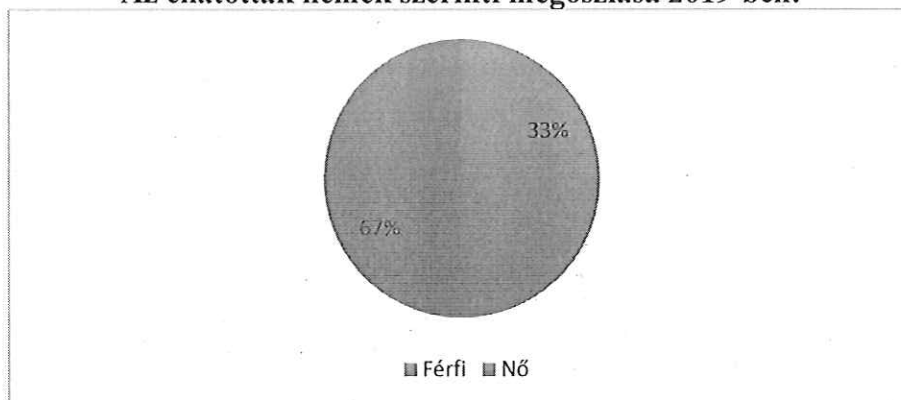
32. diagram

Forrás kistérségi szociális adatszolgáltatási adatlap alapján

A nappali ellátással ellentétben az alacsonyküszöbű ellátásban a nemek megoszlását tekintve fordított a tendencia: ezt a szolgáltatást 2019-ben kétszer annyi nő vette igénybe, mint férfi. Ez köszönhető egyrészt annak, hogy a nők még a férfiaknál is kevésbé vállalják fel szenvedélybetegségüket, így az anonim szolgáltatást szívesebben veszik igénybe, mint a nappali ellátást, illetve ebben az ellátási formában hozzátartozóként is sok nő, feleség, anya jelenik meg.

Az ellátottak nemek szerinti megoszlása 2019-ben:

33. diagram

Forrás kistérségi szociális adatszolgáltatási adatlap alapján

Az egyéni ellátottak településenkénti megoszlása:

Település	Fő
Ásotthalom	12
Balotaszállás	1
Bordány	5
Forráskút	5
Mórahalom	25
Öttömös	2
Pusztamérges	1
Ruzsa	3
Üllés	10
Zákányszék	7
Zsombó	4
Online	6

19. táblázat

Forrás kistérségi szociális adatszolgáltatási adatlap alapján

9. Támogató szolgáltatás

Működési engedély:

Az Ásotthalmi Tagintézmény működési engedélyében szerepel a támogató szolgáltatás, mely a Homokháti Kistérség öt településének közigazgatási területén (Zákányszék, Mórahalom, Ásotthalom, Ruzsa, Öttömös) nyújt segítséget fogyatékkal élő személyek és családjuk részére. A szolgálat határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik.

A támogató szolgáltatás céljait, feladatait, tevékenységeit részben a hatályos jogszabályok és az azokhoz illeszkedő szakmai irányelvek határozzák meg.

A szolgáltatás célcsoportja:

Egyedül, vagy családban élő, önmaga ellátására nem képes, vagy csak részben képes fogyatékossgal élő látás-, hallás-, mozgás-, értelmi-, halmozottan sérült-, vagy autista személy, aki az ellátási területen életvitelszerűen tartózkodik.

A szolgálat célja:

A fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, életvitelének megkönnyítése, az izoláció, szegregáció elkerülése. Elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítségével, a társadalmi integráció, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén, az elérhető legmagasabb fokú életvitel elősegítése, az egészségügyi állapotának, szociális körülményeinek és egyéni elvárásoknak megfelelően.

Feladata - a fogyatékoság jellegének megfelelően - különösen:

- az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása (speciális személyi szállítás, szállító szolgálat működtetése),
- az általános egészségi állapotnak és a fogyatékoság jellegének megfelelő egészségügyi-szociális ellátásokhoz, valamint a fejlesztőtevékenységhez való hozzájutás személyi és eszközfeltételeinek biztosítása,
- információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás, a tanácsadást követően a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása,
- a jelnyelvi tolmácsszolgálat elérhetőségének biztosítása,
- segítségnyújtás a fogyatékkal élő személyek kapcsolatkézségének javításához, családi kapcsolatainak erősítéséhez, speciális, önsegítő csoportokban való részvételükhöz,
- egyes szociális alapszolgáltatási részfeladatok biztosítása a fogyatékkal élő személyek speciális szükségleteihez igazodóan,
- segítségnyújtás a fogyatékkal élő emberek társadalmi integrációjának megvalósulásához, valamint a családi, a közösségi, a kulturális, a szabadidős kapcsolatokban való egyenrangú részvételhez szükséges feltételek biztosítása.

A támogató szolgáltatás a következő szolgáltatási elemeket biztosítja: gondozás, készségfejlesztés, tanácsadás, szállítás, felügyelet, háztartási segítségnyújtás és esetkezelés, gyógypedagógiai segítségnyújtás.

Feladatellátás szakmai feltételrendszere:

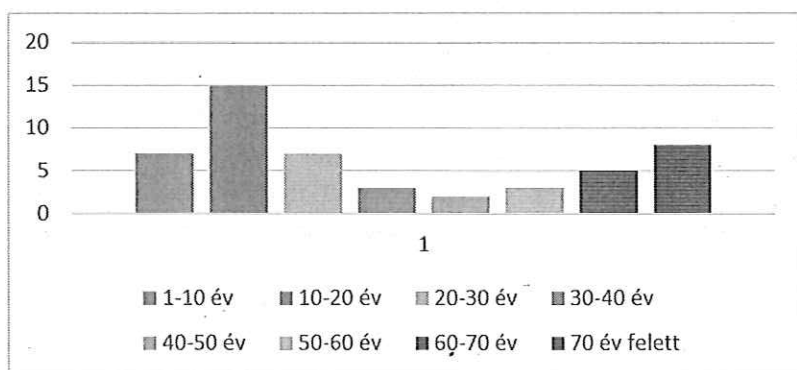
9 fő szakképzett munkatárs látja el a feladatot, ebből 1 fő (személyi segítő) az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet szerinti alapképesítéssel rendelkezik.

Egy fő szolgálatvezető (8 órás), 3 fő gépkocsivezető (8 órás) és településenként 1-1 fő személyi segítő tevékenykedik, kivéve Ásotthalmon, ahol közreműködik még egy fő, 4 órás részmunkaidős személyi segítő is a szállítás során. Így összesen 5 fő részmunkaidőben foglalkoztatott dolgozónk van: Ásotthalom és Mórahalom településeken ugyanazon munkatárs a személyi segítő 4-4 órában, valamint 1-1 fő Zákányszék, Ruzsa és Öttömös községben. A szolgálatvezető helyettesítési feladatokat is ellát (személyi segítő és gépkocsivezető), továbbá a zökkenőmentes munkavégzés érdekében mérlegelésre kerül, hogy a helyettesítést az arra kijelölt személy/-ek látják el, vagy a tagintézmény-vezető a humánerőforrásokkal szabadon rendelkezve, más szolgáltatásokból is kijelölhet helyettesítést.

Települések	Mozgásszervi Fogyatékos	Érzékszervi fogyatékos	Értelmi fogyatékos	Halmozottan	Egyéb	Autista
Ásotthalom	3	3	4	4	5	2
Mórahalom	3	1	0	0	4	0
Öttömös	2	3	0	1	0	0
Ruzsa	1	2	2	0	2	2
Zákányszék	1	0	2	0	0	3
Összesen	10	9	8	5	11	7

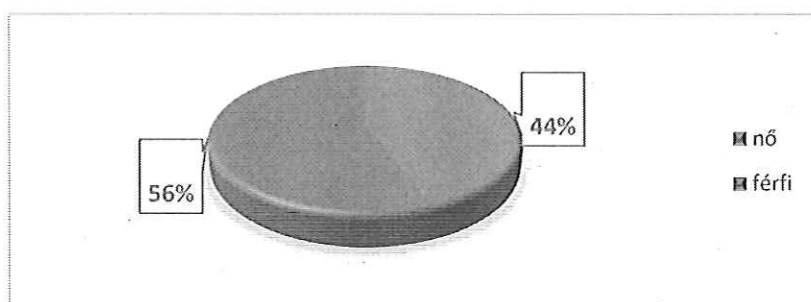
20. táblázat

Ellátottak száma az alapszolgáltatás rendszerében (2019. december 31. állapot)

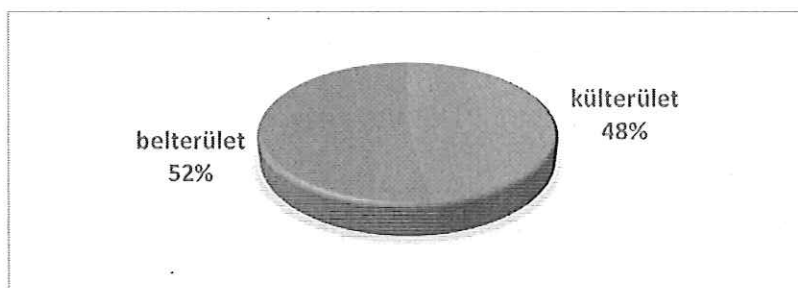
34. diagram

Az ellátást igénybevevők életkor szerinti megoszlása

35. diagram

Az ellátást igénybe vevők nem szerinti megoszlása

36. diagram

Külterületen/belterületen élők aránya az ellátottak között

A szállítás speciálisan kialakított gépjárművekkel történik Mórahalom, Ásotthalom, Ruzsa és Zákányszék közigazgatási terület tekintetében. Kettő Ford Transit típusú 9 fős gépjárművel, és egy Opel Vivaro B típusú, 9 fős kisbusszal rendelkezünk.

Az Opel Vivaro gépkocsit egy 2017-es sikeres pályázat útján szereztük be. Majd 2018-ban ismét sikeresen pályáztunk egy Ford Transit fős gépkocsira. A harmadik autót önkormányzati támogatással vásároltuk 2019-ben, Ezzel a szolgálat egyik régi típusú (Ford Transit 2004-es) autóját cseréltük le, mivel a nagyfokú használatba vétel és az idő múlása miatt, egyre gyakrabban fordultak elő műszaki problémák, amelyek jelentős költséggel jártak az Intézmény számára. A vásárolt gépkocsi 2014-es gyártmányú.

A javítási munkálatok idejére helyettesítő gépkocsiként bevonható a Peugeot Expert 8 fős gépkocsi, mely szintén régi típusú és a helyettesítés ideje alatt más szolgáltatás nélkülözi. A megnövekedett szállítási igények miatt volt szükség az új gépjárművek beszerzésére.

2019 szeptemberétől az autók napi szinten összesen 18 főt szállítanak.

Kettő gépkocsi (Opel Vivaro és a 2014-es Ford Transit) kizárólag ásothalmi és mórahalmi lakosok részére biztosít szállító szolgáltatást. (Napi szinten 12 fő szállítását látják el.)

Ruzsa és Zákányszék közigazgatási területéről érkező szállítási igényeket a szolgálat harmadik autója látja el. Naponta 6 fő szállítását végzik.

Az autók kihasználtsága nagyfokú, a napi szintű gyermekszállítás mellett más szállítási tevékenység vállalására kevésbé van lehetőség.

A két pályázaton nyert gépjármű (Ford Transit és az Opel Vivaro) alkalmasak elektromos kerekes székes személy szállítására, mivel rendelkezik a 4+3 pontos biztonsági rögzítéssel, mobil rámpával, biztonsági gyermekülésekkel. Mindkét gépjármű felszereltsége megfelel a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 1 / 2000. (I. 7.) SZCSM rendeletnek.

A szolgáltatás szorosan együttműködik a háziorvosi szolgálatokkal, szakorvosokkal, civil szervezetekkel, szakápolást, egészségügyi, rehabilitációs ellátást, gondozást nyújtó illetve oktatási intézményekkel.

Ellenőrzések: 2019. október hónapban a Kormányhivatal hatósági ellenőrzése megtörtént a szolgálatnál, ahol a működés feltételrendszerét és a dokumentációt ellenőrizték. Az ellenőrzés a szakmai munkában hiányosságot nem tárt fel.

Munkánkat segítő és gátló tényezők:

A támogató szolgáltatás finanszírozása nem fedezi a szolgáltatás működési költségeit. Nehezíti a finanszírozást az emelkedő üzemanyag költség is, mert a településeken végzett szolgáltatásunk maradéktalan elvégzéséhez gépkocsit veszünk igénybe. Mind az öt településnek kiterjedt tanyavilága és rossz minőségű földútjai vannak. A gépjárművek elhasználódása ezért erőteljesebb. A javítási munkálatok idejére helyettesítő gépkocsiként bevonható a Peugeot Expert 8 fős gépkocsit, mely szintén régi típusú és a helyettesítés ideje alatt más szolgáltatás nélkülöz.

A pályázatok során, illetve Ásotthalom nagyközség Önkormányzatának köszönhetően az új gépkocsik nagyban megkönnyíti a segítségnyújtást, valamint elősegíti a szolgáltatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A pályázati forrásból beszerzett gépkocsi Ruzsa és Zákányszék közigazgatási területéről érkező szállítási igények kielégítését látta el elsődlegesen, nagy terhet vesz le ezzel a tanyagondnoki szolgálat gépjárműveiről és a szolgálatunkhoz érkező igények kielégítése is biztosított lesz. A gépkocsi felszereltségének köszönhetően sokkal nagyobb biztonságban tudhatjuk ellátottjainkat és komfortérzetük is könnyebben biztosítható lesz (autófűtés és klíma által).

Összességében elmondható, hogy támogató szolgálatunk a megnövekedett kapacitásának és valamelyest új adminisztrációs rendszerének megfelelően alkalmazkodott a megváltozott feltételekhez. Megítélésünk szerint ez is olyan szolgáltatási forma, mely térségi szinten egyre nagyobb szolgáltatási igényt próbál kielégíteni. Az igénybe vevők közül kiemelkednek a speciális tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek, akik csak Szegeden tudnak hozzájutni a megfelelő fejlesztéshez. A családok leterheltségét, anyagi helyzetét figyelembe véve, a következő fejlesztésre váró nagy feladat térségi szinten, a szolgáltatás hatékony támogatási rendszerének és szállítói szolgáltatásának a kidolgozása, tovább gondolása, melyben már történtek sikeres előre lépések a megnyert pályázatok által. A továbbiakban figyelemmel követjük a pályázati lehetőségeket, és mindent megteszünk, hogy klienseink igényeit maradéktalanul kielégíthessük.

10. Tanyagondnoki szolgáltatás

Zákányszéken az I. számú tanyagondnoki körzetben Ford Transit Custom Tourneo típusú autó látja el a feladatokat. A szolgáltatás határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik.

A II. számú körzetben, a 2012-ben nyertes tanyagondnoki pályázat keretein belül vásárolt Dacia Duster terepjáró látja el feladatát. A szolgáltatás határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik.

A III. számú tanyagondnoki körzetben Lada Niva gépjármű tevékenykedik. A szolgáltatás határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik.

Mind a három körzet tanyagondnoka szakképzett.

A tanyagondnoki szolgálat feladata:

A szolgálatok alapvető küldetése, hogy a tanyagondnokok a társult települések kiterjedt külterületén élők hátrányait enyhítsék, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz, egyes alapellátásokhoz való hozzáférést elősegítsék. A tanyagondnoki szolgáltatás biztosítja a helyi adottságokhoz és sajátosságokhoz igazodó egyéni és közösségi szintű igények kielégítését.

A szolgáltatás szakmai tartalma:

Egészségügyi szolgáltatások:

- egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása (gyógyszer-, gyógyászati segédeszközök beszerzése; orvosi rendelőbe, laboratóriumba szállítás; gyógytornász, szakápoló kijuttatása; gyógyászati segédeszköz kölcsönzésében segítségnyújtás, gyógyfürdőbe szállítás)
- a külterületen élő betegek orvoshoz szállítása.

Szállítási szolgáltatások:

- bevásárlás, árubeszerzés,
- háztartási gépek javíttatásának intézése,
- közreműködés termények értékesítésében - különféle ügyintézésekben,
- levelek, csomagok feladása a postán,
- étkeztetés keretében ebédszállítás az oktatási, nevelési intézményeknek és a Homokháti Szociális Központ étkeztetésében részesülőknek,
- óvodás-, iskoláskorú gyermekek intézménybe, szakköri foglalkozásra, úszásoktatásra, sportversenyre történő eljuttatása,
- művelődési, sport, szabadidős tevékenységben való közreműködés (színházlátogatás, kirándulás, könyvkölcsönzés, helyi rendezvények látogatása, családlátogatás, kapcsolattartásban való segítségnyújtás, sportolók szállítása, igény szerint versenyző csoportok szállításában való közreműködés),
- csoportok különböző rendezvényekre szállítása alkalmanként,
- besegít a helyi kulturális programok lebonyolításában.

Egyéb szolgáltatások:

- házi segítségnyújtást végző szociális gondozónő, családsegítő munkájának segítése, szállítása,
- a rászorultak körében felmerült problémák megoldásában való segítségnyújtás,
- hivatalos ügyek intézése,
- tájékoztatja az önkormányzatot a lakosság körében felmerült igényekről, problémákról, kezdeményezi pénzügyi ellátásukat, személyes gondoskodás alá vételüket,
- szabadidős tevékenységek szervezése,
- tájékoztatja a külterületi lakosságot a kulturális programokról és elősegíti azokon való részvételüket,
- besegít a helyi kulturális programok lebonyolításába,
- igény szerint könyveket cserél a könyvtárban.

Pályázatok:

Tanyafejlesztési pályázat

2018-ban lehetőséget biztosított az Agrárminisztérium 33/2018. (XI.29.) rendeletével pályázat benyújtására. A Homokháti Kistérség Többcélú Társulásának Társulási Tanácsa, a Homokháti Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott Homokháti Szociális Központ Zákányszéki Tagintézménye pályázatot nyújtott be a tanyák, valamint a tanyás térségek megőrzését és fejlesztését célzó települési és térségi fejlesztések támogatására című TP-1-2018 pályázati kódú felhívásra. A pályázat címe „Biztonságban a zákányszéki tanyavilágban és a Tanyagondnoki szolgálatoknál”, melynek keretében 2 db mobilgarázst, salgó polcokat, 5 db jelzőkészüléket szeretnénk beszerezni, valamint a Lada Niva gépjármű karbantartási munkálatainak egy részét is szeretnénk a pályázat keretében megvalósítani. A pályázat megvalósításhoz igényelt támogatás összege 1.799.575,- Ft, 10 % önerő biztosítása szükséges, ennek összege 199.953,- Ft. A pályázat összesen 1.999.528,- Ft-ból valósul meg. Az eszközbeszerzés 2020.12.31-én zárul.

Magyar Falu Program – Tanyabusz

A Magyar Falu Program által kihirdetett „Falu- és tanyagondnoki szolgálat támogatása” című alprogram pályázati kiírása egyebek mellett lehetőséget biztosított a falu- és tanyagondnoki szolgálatok régi gépjárműveinek cseréjére - új gépjármű beszerzéséhez és üzembe helyezéséhez. A Homokháti Kistérség Többcélú Társulása pályázatot nyújtott be 2019 szeptemberében, majd decemberben értesítést küldtek a pozitív támogatói döntésről. A támogatásból a Homokháti Kistérség Többcélú Társulása fenntartásában működő Homokháti Szociális Központ Zákányszéki Tagintézménye keretében működő Tanyagondnoki szolgálat 3. körzetében feladatot ellátó Lada Niva gépjármű cseréje valósul meg. A támogatás összege 14.999.860,- Ft, melyből beszerzésre kerül egy Mercedes Benz Vito Tourer típusú, 9 személyes, akadálymentesített kisbusz, és a pályázati előírásnak megfelelő a gépjármű föliázása, emblémázása. A projekt megvalósításának végső időpontja 2020.11.30.

11. Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

A 2016. január 1-jétől életbe lépő törvényi változásnak megfelelően (2015. évi CXXXIII. Törvény értelmében) a családsegítés csak a gyermekjóléti szolgáltatással integráltan - *egy szervezeti és szakmai egységben* - működhet 2016. január 1-jétől: települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat, járási szinten a család- és gyermekjóléti központ került kialakításra.

Módosult a feladatellátási kötelezettség szabálya: a családsegítés biztosítása már nem lakosságszámhoz kötött, hanem minden esetben biztosítani kell az önkormányzatoknak, ha polgármesteri hivatalt működtet, vagy közös önkormányzati hivatal székhelye a településen van.

Az új feladatmegosztás alakulása a Homokháti Kistérségben:

- a települési önkormányzatok feladatkörében maradtak a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, általános segítő feladatok biztosítása. Közös önkormányzati hivatal esetében a hivatal székhelye szerinti település biztosítja a szolgáltatást a közös hivatalhoz tartozó valamennyi településen. A Homokháti Kistérség Többcélú Társulása fenntartásában lévő Homokháti Szociális Központ Intézményének keretein belül valósul meg a szolgáltatás nyújtása, továbbra is az Intézményhez tartozó Tagintézményekben és telephelyeken működő nyitva álló helyiségekben történt 2019.

évben a család- és gyermekjóléti szolgálatok működtetése a nyolc település vonatkozásában: Ásotthalmon, Ruzsán, Öttömösön, Pusztamérgesen, Zákányszéken, Üllésen, Forráskúton, valamint a járasszékhelyen Mórahalmon. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai vezetése 2018. július 01-jétől különvált a Család- és Gyermekjóléti Központ vezetésétől. Ezt követően a járasszékhelyen, Mórahalmon működő Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a Család- és Gyermekjóléti Központ intézményvezetőjének szakmai vezetése alá tartozik, a Homokháti Szociális Központ intézményén belül, míg a többi hét település vonatkozásában új szakmai vezető került kinevezésre, heti 20 órában.

- a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása a járasszékhely települési önkormányzatához tartoznak. A járasszékhely településen működő szolgáltató illetékességi területe a hatósági feladatokhoz kapcsolódó szolgáltatások, valamint a speciális szolgáltatások vonatkozásában kiterjed a járást alkotó települések lakosságára, mely feladatot a Homokháti Szociális Központ intézményén belül működő Család- és Gyermekjóléti Központ látja el, illetékességi területe a Mórahalomi Járás közigazgatási területén lévő tíz településre terjed ki, a korábban említett 8 település kiegészül Zsombó és Bordány településekkel. A Család- és Gyermekjóléti Központ a Mórahalom, Millenniumi sétány 16-18. szám alatt működik.

Az integrációból fakadó feladatok ellátása, rendszeren belüli erőforrás átcsoportosítással valósult meg.

Az új feladatmegosztás fokozott együttműködés kialakítását követeli meg a szolgálatok és a központok között, valamint a központok részéről szakmai támogatás nyújtását írja elő a szolgálatok részére.

11.1. CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT

A szolgálat a feladatait az 1997. évi XXXI. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 39. §-a, valamint az 1993. évi III. törvény A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 64. §-a alapján látja el.

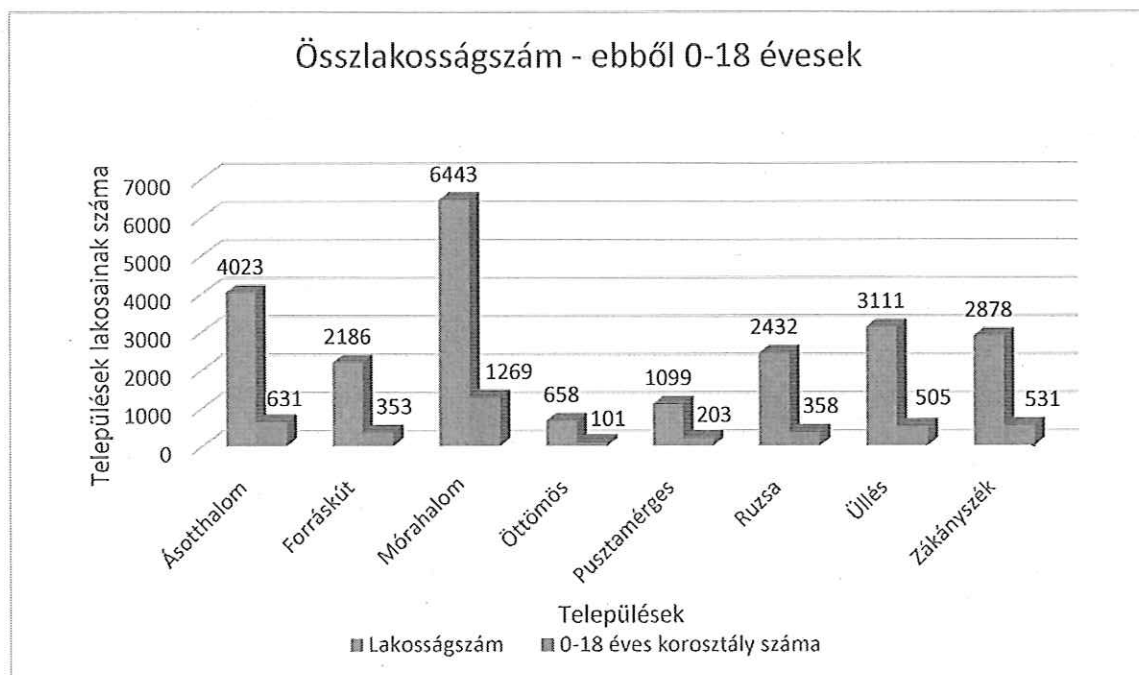
11.1.1. Demográfiai adatok

Lakosságszám a Homokháti Kistérség ellátási területén, család- és gyermekjóléti szolgálatok tekintetében 2019-ben:

Település	Lakosságszám	0-18 éves korosztály száma	0-18 éves korosztály aránya a teljes lakossághoz viszonyítottn
Ásotthalom	4023 fő	631 fő	15,6 %
Forráskút	2186 fő	353 fő	16,1 %
Mórahalom	6443 fő	1269 fő	19,7 %
Öttömös	658 fő	101 fő	15,3 %
Pusztamérges	1099 fő	203 fő	18,5 %
Ruzsa	2432 fő	358 fő	14,7 %
Üllés	3111 fő	505 fő	16,2 %
Zákányszék	2878 fő	531 fő	18,5 %
Összesen:	22830 fő	3951 fő	17,3 %

21. táblázat

Összlakosság – 0-18 évesek aránya a Homokháti Szociális Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálatának működési területén

37. diagram

Összlakosság – 0-18 évesek aránya a Homokháti Szociális Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálatának működési területén diagramon ábrázolva

11.1.2 Az ellátási terület jellemzői

A Homokhátság településeinek a településeket tekintve 14,7 – 19,7 %-át teszi ki az összlakosság 0-18 éves korosztály.

A települések lakosságának száma nem minden esetben tükrözi hűen az ellátottak számát a család- és gyermekjóléti szolgáltatások tekintetében. Szinte minden településen a külterületen élő ellátottak száma magasabb, vagy legalábbis jelentősebb részét teszi ki, mint a belterületen élők. A mai napig tendencia a Homokháti Kistérségben, hogy sokan költöznek ki a városokból a külterületi ingatlanokba a jobb és olcsóbb megélhetés reményében.

A család- és gyermekjóléti szolgálatok munkáját nagyban segítik a Homokháti Szociális Központ Család- és Gyermekjóléti Központjának speciális szolgáltatásai (szociális diagnózis, tanácsadó pszichológus, családterapeuta, járási jelzőrendszeri tanácsadó, esetenkénti tevékenység); ezen szolgáltatások a járás minden településén elérhetőek. Ugyanakkor további segítség a 2018. szeptember 01-jétől kötelezően bevezetésre kerülő óvodai-iskolai szociális segítő tevékenység a helyi köznevelési intézményekben. A Homokháti Szociális Központ szociális alapszolgáltatásai, továbbá a településeken működő tanyagondnoki szolgálatok, mezőri szolgálatok munkája is nagy segítséget nyújt abban, hogy rendszer szinten váljanak kezelhetővé az egyes ellátottak esetében felmerülő problémák, az adott család problémáinak komplex feltérképezése és felkutatása során.

11.1.3. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok működési adatai

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál a szolgáltatásban részesülők *együttműködési megállapodás* alapján, vagy *eseti ellátottként (nem együttműködési megállapodás alapján)* kerültek kapcsolatba a családszolgálatokkal.

Együttműködési megállapodás keretében: azok a személyek a szolgáltatást igénybe vevők,

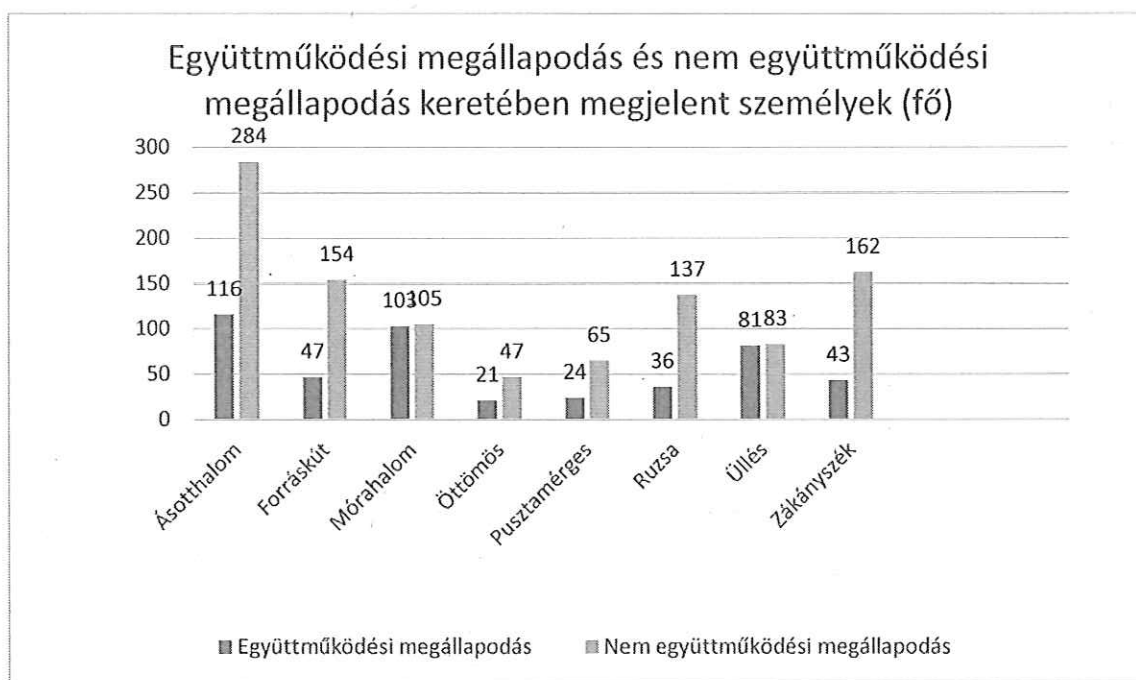
akiknél a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel nem zárható le. A probléma jellege összetett és sokrétű, éves átlagban havi háromszori személyes találkozás valósul meg az ellátott és a családsegítő között, intenzív szociális segítő tevékenység keretében. Ide sorolandóak azok az ellátottak is, akik hatósági intézkedésben érintettek, számukra gondozási-nevelési terv alapján szociális segítő tevékenységet nyújtanak a szolgálatok családsegítői a központ esztmenedzserével szoros együttműködésben.

Nem együttműködési megállapodás alapján megjelent: azon igénybe vevők, akik esetében a Szolgálat egyszeri alkalommal (a probléma jellegéből adódóan egy egyszeri konzultációval megoldást találtunk a problémára), vagy akár évente több alkalommal nyújt segítséget, de együttműködési megállapodás megkötése nem indokolt, mivel alkalmoszerűen jelennek meg a Szolgálatoknál: ezeknél az eseteknél javarészt egyszeri ügyintézéshez nyújt segítséget a családsegítő (nyomtatvány kitöltésben, adategyeztetésben telefonszolgálatonál, segélykérelem kitöltésében, időpont egyeztetésben stb.), illetve adományosztás kapcsán (települési adományok kiosztása, RSZTOP csomagosztás, saját szervezésű adomány osztása) kerül a szolgálat családsegítője kapcsolatba a családdal.

Település	Együttműködési megállapodással rendelkező ellátottak száma	Nem együttműködési megállapodás alapján megjelent	- ebből egyszeri alkalommal megjelent
Ásotthalom	116 fő (47 család)	284 fő (194 család)	133 fő
Forráskút	47 fő (24 család)	154 fő (93 család)	63 fő
Mórahalmom	103 fő (36 család)	105 fő (58 család)	29 fő
Öttömös	21 fő (8 család)	47 fő (37 család)	33 fő
Pusztamérge	24 fő (8 család)	65 fő (52 család)	38 fő
Ruzsa	36 fő (14 család)	137 fő (122 család)	70 fő
Üllés	81 fő (37 család)	83 fő (48 család)	11 fő
Zákányszék	43 fő (14 család)	162 fő (98 család)	56 fő
ÖSSZESEN	471 fő (188 család)	1037 fő (702 család)	433 fő

22. táblázat

A szolgálatnál megjelent személyek száma az igénybevétel módja szerint

38. diagram

A megállapodással rendelkező ellátottak száma továbbra is magas a család- és gyermekjóléti szolgáltatások körében, az elmúlt évhez hasonlóan. A megállapodással rendelkező ellátottak mellett **kiemelkedően magas az eseti ellátottak száma**, akik a napi forgalom jelentős részét teszik ki. Az elmúlt két évben a szolgálatok családsegítői a Homokháti Szociális Központ és a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság (SZGYF) közötti együttműködés keretein belül, kiemelt európai uniós projekt keretében az **RSZTOP (Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program) 1.1.1-16-2016, valamint 2.1.1-16-2017-00001. és a 4.1.1-16-2017-00001.** szakaszain belül a rendszeres gyermekvédelmi kezdezményben részesülő, illetve szociálisan rászoruló, megváltozott munkaképességű, továbbá rendkívül alacsony jövedelmű időskorú személyek számára élelmiszer-csomagok tárolásában (itt a Telephely, Tagintézmény), a jogosultak kiértékelésében és a csomagok kiosztásában is közreműködik. Ez nagyban emelte az esetiként megjelentek számát a család- és gyermekjóléti szolgálatoknál. A 23. sz. táblázat részletesen ismerteti, hogy hány esetben került a Szolgálat családsegítője kapcsolatba RSZTOP-os csomagosztás kapcsán a településen élőkkel.

A tavalyi évben forráshiány miatt az **RSZTOP 4.1.1.-16-2017-00001.** szakasza csak a jelölt **négy település (Ásotthalom, Forráskút, Pusztamérges, Ruzsa)** esetében valósult meg, ezért nagyobb ebben az esetben az igénybevétel.

Település	RSZTOP élelmiszer-csomagban részesült személyek száma
Ásotthalom	224 fő
Forráskút	154 fő
Mórahalom	104 fő
Öttömös	36 fő
Pusztamérges	82 fő
Ruzsa	69 fő
Üllés	72 fő

Zákányszék	56 fő
ÖSSZESEN	797 fő

23. táblázat

RSZTOP csomagban részesült személyek száma településenként

11.1.4. A szolgáltatást igénybe vevő személyek száma elsődleges probléma szerint, valamint a problémák halmozott száma

Sorszám	A probléma típusa	Családok száma az elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma
1	Életviteli	26	47
2	Családi – kapcsolati konfliktus	28	45
3	Családon belüli bántalmazás	4	11
4	Elhanyagolás	8	13
5	-ebből (04-ből): oktatási nevelési elhanyagolás	5	7
6	-ebből(04-ből):felnőttre vonatkozóan (családi, intézményi)	1	1
7	Gyermeknevelési	43	91
8	Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	15	41
9	Magatartászavar, teljesítményzavar	10	31
10	Fogyatékoság, retardáció	-	5
11	Lelki – mentális, pszichiátriai betegség	12	40
12	Szenvedélybetegség	5	13
13	Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	9	18
14	Foglalkoztatással kapcsolatos	1	2
15	Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	9	54
16	Ügyintézésel kapcsolatos	4	41
17	Információ kéréssel kapcsolatos	-	54
18	Egyéb	8	15
19	Összesen	188 család	529 db

24. táblázat

A szolgáltatást igénybe vevő személyek száma elsődleges probléma szerint és a problémák halmozott száma 2019-ben

A szolgáltatást igénybe vevők elsődleges problémáit figyelembe véve az életviteli, családi-kapcsolati konfliktusok, gyermeknevelési problémák jelentkeznek a legmagasabb arányban a szolgálatok ellátási területén. A konfliktusok és a gyermeknevelési problémák összességében sokkal magasabb számban jelentkeznek az anyagi problémákhoz viszonyítva. Az elvált, különélő szülők és mozaikcsaládok gyermeknevelési és kapcsolattartási problémái, a gyermekek érzelmi elhanyagolása minden településen hangsúlyosan megjelenik. A nevelési készségek alacsony szintje, a nevelés hiánya a legfőbb probléma. Az engedékeny, következtelen magatartás, a kontroll teljes hiánya magával hozza a gyermekek intézménybe való beilleszkedési nehézségét (lógás, csavargás), a lázadó csoportokhoz való kapcsolódás lehetőségét. Sajnos a térségben is megjelennek a családon belüli bántalmazás problémái, melyeket nehéz tetten érni, a szülők, hozzátartozók a teljes tagadásba húzódnak vissza.

A különböző függőségek és szenvedélybetegségek markánsan jelen vannak a járás településein. Az **internetfüggőség** nemcsak a gyermekek, de a szülők között is egyre magasabb arányban begyűrűzik, a nem megfelelő szülői minta és magatartás, és az ebből következő mintakövetés még inkább elmélyíti a problémát. Továbbra is gyakori a szülők körében jelen lévő **alkohol probléma**, illetve a **lelki betegségek** (falcolás) is egyre magasabb számban elterjedtek, ez utóbbi az általános iskolások körében.

11.1.5 Települési szintű jelzőrendszer

A települési szintű észlelő- és jelzőrendszer működtetésért a **települési jelzőrendszer felelős** felel a család- és gyermekjóléti szolgálatoknál. Azokon a településeken, ahol két fő látja el a családsegítő munkakört, ott egy fő van megbízva a feladat ellátásával. Az egyszemélyes szolgálatoknál minden esetben a családsegítők látják el a települési jelzőrendszer felelősi tevékenységet.

A települési jelzőrendszer felelős

- figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi, vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,
- a jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban - krízishelyzet esetén utólagosan – történő teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet esetén az arról való tájékoztatásra,
- tájékoztatja a jelzőrendszerben résztvevő további szervezeteket, és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségeiről,
- fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, illetve családot, és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad,
- a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén és a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében,
- veszélyeztetettség esetén kitölti a gyermekvédelmi adatlap rendszer erre vonatkozó részeit,
- az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt, feltéve, hogy annak személye ismert (kivéve a Gyvt. 17. §. (2a) bekezdése szerinti zárt adatkezelés esetét),
- a beérkezett jelzésekről, és azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak,
- a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az ott elhangzottakról feljegyzést készít,
- egy gyermek, egyén vagy család ügyében, a kijelölt jelzőrendszeri tanácsadó részvételével, lehetőség szerint az érintetteket - beleértve az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket - és a velük foglalkozó szakembereket is bevonva esetkonferenciát szervez,
- éves szakmai tanácskozást tart és éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít,
- a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal,
- települési jelzőrendszeri felelősként ellátja a 15/1998. (IV.30.) 9. §. (1) bekezdés szerinti feladatokat, valamint a feladatok koordinálását,
- a család- és gyermekjóléti szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörben évente legalább hat alkalommal szakmaközi megbeszélést szervez. A szakmaközi megbeszélésre meghívja a gyermekvédelmi jelzőrendszer azon

tagjait, akiknek részvétele a gyermekek nagyobb csoportját érintő, veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükséges.

Jelzések száma településenként:

Az észlelő- és jelzőrendszer által küldött jelzések száma 2019-ben:

Település	Jelzések száma 2018.	Jelzések száma 2019.
Ásotthalom	52	64
Forráskút	24	33
Mórahalom	69	41
Öttömös	2	6
Pusztamérges	18	12
Ruzsa	10	17
Üllés	40	29
Zákányszék	21	29
ÖSSZESEN	236	231

25. táblázat

Az észlelő- és jelzőrendszer által küldött összes jelzések a Homokháti Szociális Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok által ellátott településeken 2018-2019. év

Az észlelő- és jelzőrendszer által küldött jelzések száma nem csökkent jelentősen 2019. évben sem. Legtöbb jelzés továbbra is az **egészségügyi szolgáltatóktól** (házi orvos, gyermekorvos, kórházak, védőnők), valamint a **köznevelési intézményektől** (iskolák) érkezik. Jelentősen emelkedett az **állampolgári bejelentések** száma is, egyre többen élnek a jelzés lehetőségével. Továbbra is jelentős számú jelzést tesz ki a **személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatóktól** (szociális intézmények, gyermekjóléti szolgálatok, központok) és a **kisgyermekek napközbeni ellátását nyújtóktól** (óvoda, bölcsőde) érkezett jelzések.

Jelzést küldő megnevezése	2018.			2019. év		
	Kiskorú (0-17 éves)	Nagyko- rú (18 éves és idősebb)	összesen	Kiskorú (0-17 éves)	Nagyko- rú (18 éves és idősebb)	összesen
Egészségügyi szolgáltató	37	20	57	35	24	59
- Ebből védőnői jelzés	27	13	40	24	6	49
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók,	20	19	39	22	10	32
-ebből család- és gyj. szolgálat	10	4	14	14	1	15
-ebből család- és gyj. központ	6	2	8	5	3	8
Kisgyermekek napközbeni ellátást nyújtók	5	0	5	14	1	15
Köznevelési intézmény	80	4	84	57	7	64
Rendőrség	2	7	9	3	5	8
Állampolgár	16	14	30	23	12	35

Önkormányzat, jegyző, gyermekjogi képviselő, betegjogi képviselő	2	6	8	6	8	14
Járási hivatal gyámhivatala	2	1	3	0	2	2
Munkaügyi hatóság	0	0	0	0	1	1
Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat (OKIT)	0	0	0	0	1	1
Egyéb	1	0	1	0	0	0
Összesen:	165	71	236	160	71	231

26. táblázat

Az észlelő- és jelzőrendszer által küldött összes jelzések 2018-2019. év jelzést küldőnként a Homokháti Szociális Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálati által ellátott településeken

12. CSALÁD-ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT

A Család- és Gyermekjóléti központ feladatát a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint a végrehajtási rendelete, a 15/1998. (IV.30.) NM. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről alapján látja el.

2018. június 1-jétől a Homokháti Szociális Központ Család-és Gyermekjóléti Szolgálati (Ásotthalom, Forráskút, Öttömös, Pusztamérges, Ruzsa, Üllés, Zákányszék), valamint a Homokháti Szociális Központ Család-és Gyermekjóléti Központja a Mórahalom Telephely 2. Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal együttesen, elkülönült szakmai és szervezeti egységként működnek.

A 2019-es évben, a Homokháti Szociális Központ Család-és Gyermekjóléti Szolgálatának hatósági és módszertani ellenőrzésére nem került sor.

11.2.1. A CSALÁD-ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT 2019-ES ÉVI MŰKÖDÉSI ADATAI

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat kialakításával párhuzamosan a járásszékhelyen 2016. január 1. napjától Család- és Gyermekjóléti Központ kezdte meg működését, ahol esetmenedzseri és tanácsadói munkakörök jöttek létre. Az esetmenedzserek a hatósági tevékenységhez kapcsolódó feladatot látnak el Mórahalom Járás közigazgatási területén.

A család- és gyermekjóléti központ esetmenedzsere, a szakmai vezetővel közösen javaslatot tesz a gyámhivatal részére a gyermek

- a) védelembe vételére,
- b) megelőző pártfogására,
- c) ideiglenes hatályú elhelyezésére,
- d) nevelésbe vételére,
- e) családba fogadására,
- f) harmadik személynél történő elhelyezésének kezdeményezésére,
- g) családba fogadó gyám kirendelésére,
- h) tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására,
- i) gondozási helyének megváltoztatására,
- j) után járó családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására.

11.2.2. GYERMEKVÉDELMI GONDOSKODÁS KERETÉBE TARTOZÓ HATÓSÁGI INTÉZKEDÉS ALATT ÁLLÓ GYERMEKEK VÉDELME

A gyermekvédelmi gondoskodás keretében tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek esetében, a család- és gyermekjóléti központ szolgáltatásait, a gyámhivatal és a bíróság határozata alapján kell biztosítani.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretében tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek esetében az esetmenedzser:

- együttműködik a pártfogó felügyelővel,
- tájékoztatja a gyámhivatalt a gyermek veszélyeztetettségére vonatkozó körülményekről,
- elkészíti az egyéni gondozási-nevelési tervet, szervezi a megvalósítását, és
- közreműködik a családból kiemelt gyermek visszahelyezésében, utógondozásában.

A pártfogó felügyelővel való együttműködés keretében az esetmenedzser:

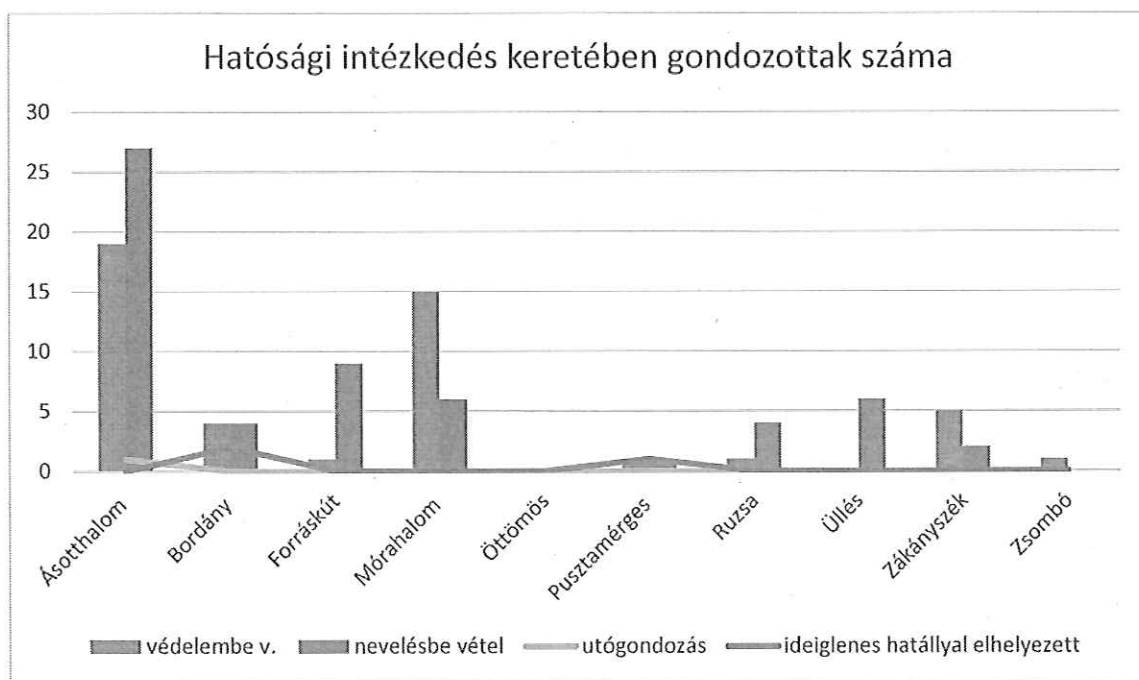
- a pártfogó felügyelővel közösen végez családlátogatást, és közösen hallgatják meg a gyermeket. Az esetmenedzser a védelemben vétel felülvizsgálata során tájékoztatja a gyámhivatalt a védelemben vétel körében végzett tevékenységéről, az eset előre haladásáról, a gyermek veszélyeztetettségének alakulásáról, és szakmai érvekkel alátámasztott javaslatot tesz a védelemben vétel fenntartására vagy megszüntetésére, vagy a gyámhivatal általi más, gyermekvédelmi gondoskodás keretében tartozó intézkedések megtételére.

11.2.3 HATÓSÁGI INTÉZKEDÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ ESETMENEDZSERI TEVÉKENYSÉGBEN ÉRINTETTEK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA

Település neve	védelemben vettek száma	ideiglenes hatállyal elhelyezettek száma	Nevelésben vettek száma	Utógondozás, szakellátásból kikerültek száma
Ásotthalom	19 fő	0 fő	27 fő	1 fő
Bordány	4 fő	2 fő	4 fő	0 fő
Forráskút	1 fő	0 fő	9 fő	0 fő
Mórahalom	15 fő	0 fő	6 fő	0 fő
Öttömös	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő
Pusztamérges	1 fő	1 fő	1 fő	0 fő
Ruzsa	1 fő	0 fő	4 fő	0 fő
Üllés	0 fő	0 fő	6 fő	0 fő
Zákányszék	5 fő	0 fő	2 fő	0 fő
Zsombó	1 fő	0 fő	0 fő	0 fő
Összesen:	47 fő	3 fő	59 fő	1 fő

27. táblázat

Hatósági intézkedés nyomán gondozott kiskorúak száma települések szerint

39. diagramm

Az esetmenedzseri tevékenységhez kapcsolódó feladatokat 3 fő esetmenedzser látja el Mórahalmi Járás Közigazgatási területén.

A táblázat és a diagramm alapján jól látható, hogy Ásotthalom, Mórahalom településeken a legmagasabb a védelembe vétel és a nevelésbe vétel keretében gondozottak száma. A védelembe vétel során a család- és gyermekjóléti központ esetmenedzsere a család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítőjével szorosan együttműködik. Járásunkban a szolgálat és a központ közötti együttműködés példaértékű a hatósági intézkedéssel érintett esetekben.

Az Ásotthalmon és Mórahalmon élő, védelembe vett gyermekek létszáma kiemelkedő a többi településhez képest. Ez az adat visszavezethető a települések magasabb lakosságszámából, a jelzőrendszeri tagok aktív észlelő és jelzőrendszeri munkájából, valamint a problémák komplexebb jellegéből, melynek kezelése már szociális segítő tevékenység keretében nem orvosolható. A nevelésbe vett gyermekek száma ugyancsak Ásotthalom és Mórahalom tekintetében a legmagasabb. A 2019-es évben 3 fő gyermek azonnali hatályú, családjából történő kiemelésére volt szükség a Mórahalmi Járásban.

A hatósági intézkedéssel érintett esetek kezelése során, az esetmenedzserek birtokában lévő szakmai eszköztár használatán kívül, a speciális szolgáltatások is segítségül hívhatók az esetfelelős szakember szakmai kompetenciáját meghaladó, vagy az ilyen jellegű segítség szükségességének esetén. Az esetkonferencia mint módszer, az egyén, család és szakemberek számára is egyaránt pontosan rávilágít az adott eset optimális kimenetére, illetve a segítségül hívható szakemberek és családtagok feladataira, vállalásaira és lehetőségeikre.

11.2.4. SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK BIZTOSÍTÁSA A MÓRAHALMI JÁRÁSBAN

A Család- és Gyermekjóléti Központ feladatellátása keretében, speciális szolgáltatásokat biztosít Mórahalom Járás közigazgatási területén.

A család- és gyermekjóléti központ a speciális szolgáltatásai körében

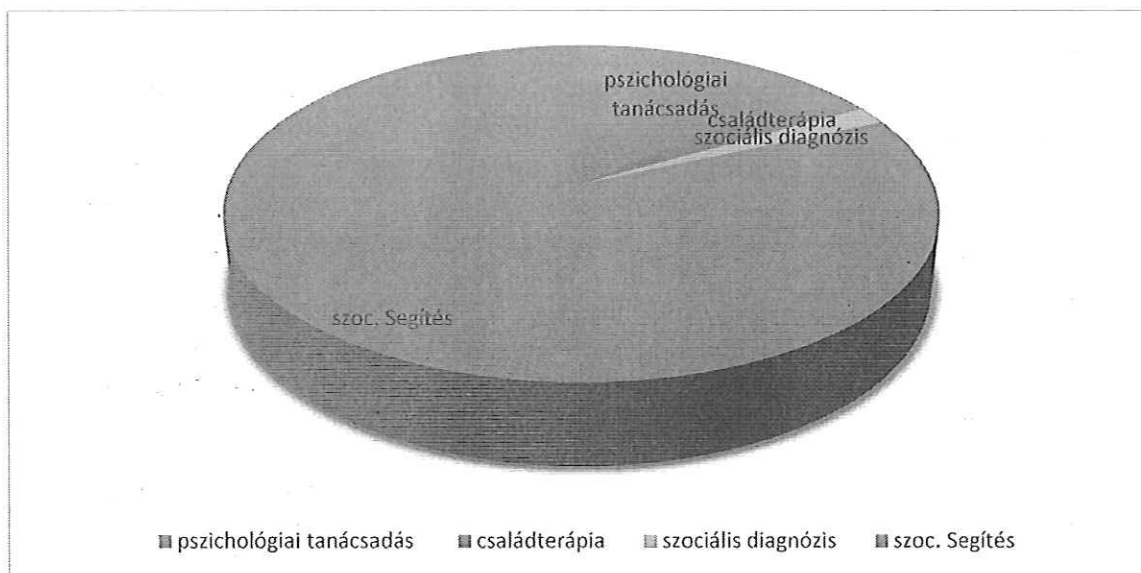
- pszichológiai tanácsadást,
- családterápiát/családkonzultációt,

- a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján szociális szolgáltatásokat meghatározó szociális diagnózist,
- óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet,
- utcai szociális munkát,
- kapcsolattartási ügyeletet,
- és készenléti szolgálatot működtet Mórahalom Járás Közigazgatási területén.

Speciális szolgáltatások biztosítása 2019-ben:

Település neve	Pszichológiai tanácsadás	Család Konzultáció, családterápia	Szociális diagnózis	Óvodai és iskolai szociális segítés (nem halmozott adat)
Ásotthalom	21 fő	4 fő	6 fő	443 fő
Bordány	33 fő	0 fő	2 fő	66 fő
Forráskút	9 fő	0 fő	0 fő	70 fő
Mórahalom	47 fő	36 fő	9 fő	360 fő
Öttömös	8 fő	0 fő	1 fő	15 fő
Pusztamérges	10 fő	0 fő	0 fő	15 fő
Ruzsa	20 fő	3 fő	4 fő	184 fő
Üllés	25 fő	3 fő	2 fő	121 fő
Zákányszék	23 fő	3 fő	2 fő	24 fő
Zsombó	19 fő	3 fő	1 fő	7 fő
Összesen:	215 fő	52 fő	27 fő	1305 fő

28. táblázat

40. diagramm

A **pszichológiai tanácsadást** két pszichológus biztosítja heti 20-20 órában a Mórahalmi Járás 10 településén. A korábbi évekhez hasonlóan az látszik, hogy erre a szolgáltatásra magas az igény, és a családsegítők, illetve más szakemberek által delegált ellátottakon túl, egyre többen jelennek meg a pszichológusoknál önként. Ez egyrészt annak köszönhető, hogy nőtt az ilyen típusú szolgáltatás társadalmi elfogadottsága, másrészt az egyes emberek is nyitottabbá váltak erre. A problémátípusok, amelyekkel a pszichológusokat felkeresik, nagyon széles skálán

mozognak, a leghangsúlyosabban talán a családi, kapcsolati nehézségek jelennek meg, amelyek mögött gyakran egyéni traumák húzódnak meg.

Családterápia és családkonzultációs szolgáltatást egy fő, heti 20 órában foglalkoztatott családterapeuta szakember biztosítja a járás tíz településén. 2019-ben a családterápiás tanácsadást igénybe vevők száma Mórahalmon **36 fő**, ami jelentős emelkedést mutat a 2018-as 23 főhöz képest. Ennek oka a növekvő érdeklődés, a gyakoribb delegálás. A növekedés másik oka lehet, hogy amennyiben a családdal valamilyen okból nem lehet megszervezni a közös munkát, akkor egyénnel is történik rendszerszemléletű konzultációs munka.

A jelentkezők nagy része önkéntes, de növekszik az iskolák, gyámhivatal, család- és gyermekjóléti szolgálat által delegált kliensek száma is.

A kliensek által hozott párkapcsolati és gyermeknevelési problémáknál jellemző, hogy az önkéntesen érkezők egyre pontosabban fogalmazzák meg a probléma lényegét és a segítségkérés okát. A küldött kliensek gyakran elemi ismeretekkel sem rendelkeznek a párkapcsolat, a gyermeknevelés vagy mentálhigiéné témakörében. Gyakori, hogy nincs semmilyen élményük lelki típusú segítség kérésre és elfogadásra, tehát első lépésként szocializálni kell őket a konzultáció elfogadására.

Szociális diagnózis felvétele 2019-es évben a szociális diagnózis elkészítését két fő látja el a járás 10 településén, melyet indokol az ellátási terület nagysága. A család- és gyermekjóléti központ a szociális diagnózis elkészítésébe bevonhatja a nem járásszékhely településen működő család- és gyermekjóléti szolgálatokat is, valamint felveszi a kapcsolatot a kijárlott szolgáltatóval, ezzel segítve a klienst, hogy a számára megfelelő egészségügyi, vagy szociális ellátást mielőbb megkaphassa. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális szolgáltatókat és a szociális intézményeket a szolgáltatás/ellátás biztosítására. Tapasztalatok alapján a munkakör nagy előnye a családsegítőkkal történő rendszeres konzultáció, esetmegbeszélés, a közös munkára mindig jó hatással van a megfelelő információáramlás. A 2018-as évhez képest kevesebb diagnózis készült, ennek egyik oka lehet, hogy az elakadásnak nevezett ügyek a pályázat időtartama alatt nagy számban feldolgozásra kerültek, ezek hosszabb ideje a rendszerben futó ügyek voltak, ezért számuk korlátozott. Maradtak az új esetek, amelyek a szolgálatokhoz érkeztek, és amelyek előfordulása a kistépüléseken nem mondható tömegesnek. A Gyermekjóléti Központ és a jelzőrendszer által delegált ügyek, megkeresések egyáltalán nem fordultak elő az elmúlt évben.

Óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenység: Az EFOP-3.2.9-16-2016-00065 kódszámú pályázatunk keretében Ásotthalom, Mórahalom és Üllés településeken 2017. október 1-jétől biztosítottuk a pályázatba bevont nyolc köznevelési intézményben az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet. A pályázati program 2019. február 28. napjával lezárult.

A kötelező bevezetést követően (Gyvt. 40/A § (2) ag.) pontja értelmében), 2018. szeptember 17-től 2019. február 28-ig, 1,5 fő szociális segítő napi 8 illetve 4 órában biztosította Mórahalom, Üllés és Ásotthalom települések köznevelési intézményeiben a szociális segítő tevékenységet. A pályázat lezárását követően, az 1 fő munkatárs látta el Mórahalom Város köznevelési intézményeit, majd feladatai kiegészültek Üllés Nagyközség általános iskolájának és óvodájának ellátásával, 2019. november 1-je után. A kötelező bevezetést, 2018. szeptember 1-jét követően a szakmai létszám fokozatosan került feltöltésre. A 2019-es év zárásaként elmondható volt, hogy 3 fő teljes, és 1 fő osztott munkakörben látta el a feladatot a megfelelő szakképesítéssel, a jogszabályban előírt szakmai és létszámkövetelményeknek megfelelően.

A szolgáltatás feladata és célja, segíteni a gyermek, a tanuló beilleszkedését, tanulmányi kötelezettségei teljesítését, az azt akadályozó tényezők feltárását, a konfliktusok

feloldását, a gyermek, a tanuló veszélyeztetettségének kiszűrését a köznevelési intézményekben.

Az óvodai és iskolai szociális segítséget tekintve, három fő munkaforma megjelenése jellemző a köznevelési intézményekben: egyéni segítségnyújtás, csoportfoglalkozások és közösségi jellegű tevékenységek. A 10 településen az alábbi szám adatok keletkeztek az egyes tevékenységtípusokra vonatkozóan (nem halmozott adatok):

Település:	Egyéni segítségnyújtás	Csoportfoglalkozások	Közösségi tevékenység
Ásotthalom	33	99	311
Bordány	11	55	-
Forráskút	12	58	-
Mórahalom	53	172	135
Öttömös	5	10	-
Pusztamérges	8	7	-
Ruzsa	20	127	37
Üllés	7	109	5
Zákányszék	10	12	2
Zsombó	7	-	-
Összesen:	166	649	490

29. táblázat

Fő problémakörök voltak a 2019-es évben:

- A csoportfoglalkozások időbeni szervezése alkalmanként komoly nehézséget jelent az iskolákban, az iskolai foglalkozások és a gyerekek elfoglaltságai miatt.
- A több települést ellátó munkatársak közlekedéssel eltöltött ideje erőteljesen korlátozhatja az egy intézményben eltöltött intenzív, hatékony munkát.
- Még mindig akad néhány olyan intézmény, ahol a szociális segítőt nem tekintik partnernek, és nem segítik a munkáját.
- Nagyon nehezen kezelhető a gyermekek körében nagy számban előforduló magatartás- és teljesítményzavar. Gyakori a BTMN megjelenése, és több esetben ADHD-s gyermek közösségbe történő beilleszkedési zavarai is nehezítik az oktatást, és adott esetben a csoportos foglalkozások rendjét.
- A köznevelési intézményekbe történő, nagyszámú beilleszkedési nehézség egyaránt jellemző az óvodákra és az iskolákra is.
- A gyerekek körében jellemzően jelen van az egymás bántalmazása verbálisan és fizikálisan egyaránt. Gyakori a szorongás megjelenése a gyermekeknél.
- A jelzőrendszeri tagok még mindig gyakran passzívak a köznevelési intézményekben.
- Az óvodáskorúaknál észlelhető leginkább a szülői fegyelmezés hiánya, a keretnélküliség, amelynek eredménye, hogy a kisgyermekek nem ismerik a megfelelő viselkedési határokat, az alapvető tisztelet érzését.
- Aggasztó méreteket ölt a gyermekek (és szüleik) körében az okos telefonok, tabletek – és a közösségi oldalak - mértéktelen és kontrollálatlan használata, amely továbbra is számos veszélyt hordoz magában.

Az **utcai szociális munka** szolgáltatás a prevenció célzatú közösségi rendezvények keretében valósult meg az elmúlt évben. 2019-ben 2 alkalommal 110 fő gyermek részvételével került sor közösségi programra. Az „Együtt Veled Mórahalmon” - Térségi közösségi programsorozat-2019. július 19-én valósult meg Mórahalmon, térségi szinten 50 fő gyermek részvételével.

2019. augusztus 31-én Mórahalmon a Rendezvénytéren, 60 fő gyermek és családjaik számára biztosítottunk a Város 30 éves évfordulója alkalmából megrendezett családi napon kreatív tevékenységeket (kavics festés, gyöngyfűzés, papírvirág hajtogatás stb.).

A Család- és Gyermekjóléti Központ Készenléti Szolgálatot működtet Mórahalom Járás közigazgatási területén, melynek célja a Család- és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. A **készenléti szolgálat** ügyeleti száma +36-30/257-72-43 normál tarifával hívható szám. A 2019-es évben Mórahalom Járás területéről 7 alkalommal hívták az ügyeleti számot. Ezen hívásszám alapján megállapítható, hogy a 2019-es évben sem érte el a potenciálisan elvárható hívásszámot a készenléti szolgálat ügyeleti telefonja, azonban időnként érkeznek olyan hívások, amelyek hosszabb ideje elhúzódó folyamatokra hívják fel a figyelmet, és ekkor elindul a változás (főképp idősebb ellátottak esetében). A készenléti szolgálat a 2019-es évtől a szociális és mentálhigiénés problémák, illetve az egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára is segítséget nyújt a krízishelyzet megszüntetésében (1993. évi III. tv. 64. § (4) g. pontja alapján).

A Család- és Gyermekjóléti Központ által biztosított **speciális szolgáltatások az igénybe vevők lakóhelyén,** a járás településein kerültek biztosításra az elmúlt évben is.

11.2.5. JÁRÁSI JELZŐRENDSZERI TEVÉKENYSÉG

A jelzőrendszer járási szintű koordinálása körében a **Család- és Gyermekjóléti Központ járási jelzőrendszeri tanácsadójának feladatai:**

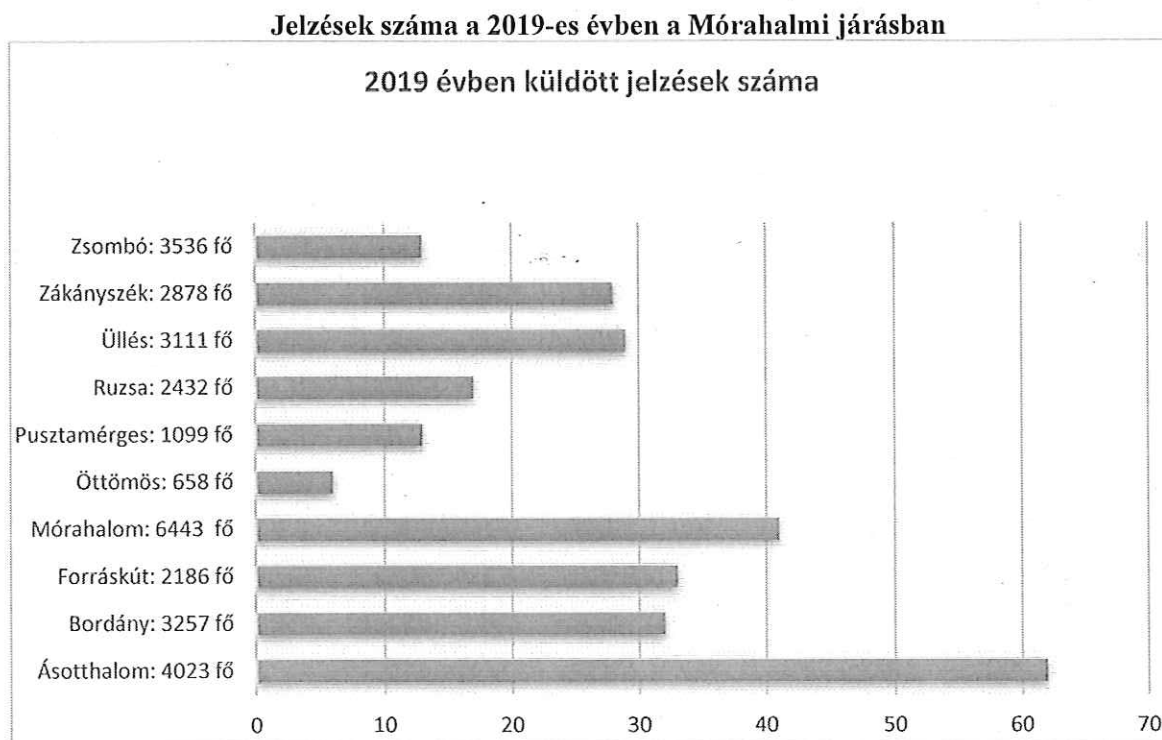
- a.) Koordinálja a járás területén működő jelzőrendszer munkáját,
- b.) Szakmai támogatást nyújt:
  - a szakmaközi megbeszélések,
  - az éves szakmai tanácskozás szervezéséhez,
  - valamint az éves jelzőrendszeri intézkedési tervek elkészítéséhez és összehangolásához,
- c.) Összegyűjti a települések jelzőrendszeri felelősei által készített helyi jelzőrendszeri intézkedési terveket,
- d.) A család- és gyermekjóléti szolgálat a jelzőrendszer működtetése körében a család -és gyermekjóléti központ feladatkörébe tartozó vagy szakmai támogatást igénylő esetről szerez tudomást, haladéktalanul megkeresi a család - és gyermekjóléti központot - megkeresése alapján segítséget nyújt, szükség esetén intézkedik,
- e.) Segítséget nyújt a jelzőrendszer tagjai és a család és gyermekjóléti szolgálat közötti konfliktusok feloldásában,
- f.) Megbeszélést kezdeményez a jelzőrendszer működésével kapcsolatban,
- g.) Megteszi a Gyvt. 17. §. (4) bekezdése szerinti jelzést,
- h.) Valamint a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonos szolgálattal.

A jelzőrendszer négy szintjét különböztethetjük meg, a következők szerint:

- 1.) Települési szint** (család -és gyermekjóléti szolgálatok/jelzőrendszer felelős)
- 2.) Járási szint** (család -és gyermekjóléti központok/jelzőrendszeri tanácsadó/készenléti szolgálat)
- 3.) Megyei, Fővárosi szint** (Megyei, Fővárosi Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály)

4.) Országos szint (Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság/ Gyermekvédő hívószám, ami napi 24 órában hívható telefonvonal) **06-80-212-021**

A járási jelzőrendszeri tanácsadó minden évben statisztikát készít a településekre érkezett jelzésekről, amelyet az alábbi táblázat mutat be az elmúlt év vonatkozásában.

41. diagram

Jelzések száma településenként a 2019-es évben Mórahalomi Járás területén.

A 2019-es évben Ásotthalom Nagyközség területén a jelzőrendszeri tevékenység kiemelkedő volt, melyet Mórahalom, Forráskút, Bordány települések követtek. *Kiemelkedően fontos szerepe van a jelzőrendszeri tevékenységnek a veszélyeztetettség észlelésében, jelzésében és mindezek eredményeképpen az időben történő, megfelelő kezelésében.*

Jelzések száma (KSH adattábla) 2018/ 2019-ben a Mórahalmi Járásban:

Települési adatok a 2018-as évi jelzések számáról

Települések	2018 évben <u>küldött jelzések száma</u>		2018 évben a <u>jelzéssel érintett személyek száma</u>	
	0-17 évesekkel kapcsolatban jelzések száma	18 éves és idősebb személyekkel kapcsolatos jelzések száma	0-17 évesekkel	18 éves és idősebb
Ásotthalom	34 jelzés	18 jelzés	34 fő	15 fő
Bordány	36 jelzés	3 jelzés	24 fő	3 fő
Forráskút	18 jelzés	12 jelzés	7 fő	6 fő

Mórahalom	51 jelzés	18 jelzés	47 fő	17 fő
Öttömös	1 jelzés	1 jelzés	1 fő	1 fő
Pusztamérge	15 jelzés	3 jelzés	15 fő	3 fő
Ruzsa	8 jelzés	2 jelzés	8 fő	2 fő
Üllés	32 jelzés	8 jelzés	25 fő	7 fő
Zákányszék	8 jelzés	13 jelzés	8 fő	15 fő
Zsombó	24 jelzés	-	48 fő	-

30. táblázat

Települési adatok 2019-es évi jelzések számáról

Települések	2019 évben <u>küldött jelzések</u> <u>száma</u>			2019 évben a <u>jelzéssel</u> <u>érintett személyek</u> <u>száma</u>	
	0-17 évesekkel kapcsolatban jelzések száma	18 éves és idősebb személyekkel kapcsolatos jelzések száma		0-17 évesekkel	18 éves és idősebb
Ásotthalom	49 jelzés	13 jelzés	62 jelzés	34 fő	13 fő
Bordány	23 jelzés	9 jelzés	32 jelzés	23 fő	9 fő
Forráskút	22 jelzés	11 jelzés	33 jelzés	22 fő	11 fő
Mórahalom	24 jelzés	17 jelzés	41 jelzés	24 fő	17 fő
Öttömös	6 jelzés	-	6 jelzés	6 fő	-
Pusztamérge	10 jelzés	3 jelzés	13 jelzés	13 fő	3 fő
Ruzsa	10 jelzés	7 jelzés	17 jelzés	8 fő	7 fő
Üllés	19 jelzés	10 jelzés	29 jelzés	16 fő	9 fő
Zákányszék	14 jelzés	14 jelzés	28 jelzés	12 fő	8 fő
Zsombó	13 jelzés	-	13 jelzés	10 fő	-

31. táblázat

A 2018/2019-es jelzéseket bemutató táblázatok jól érzékeltetik a jelzések számának alakulását az elmúlt két évben a járás 10 településén.

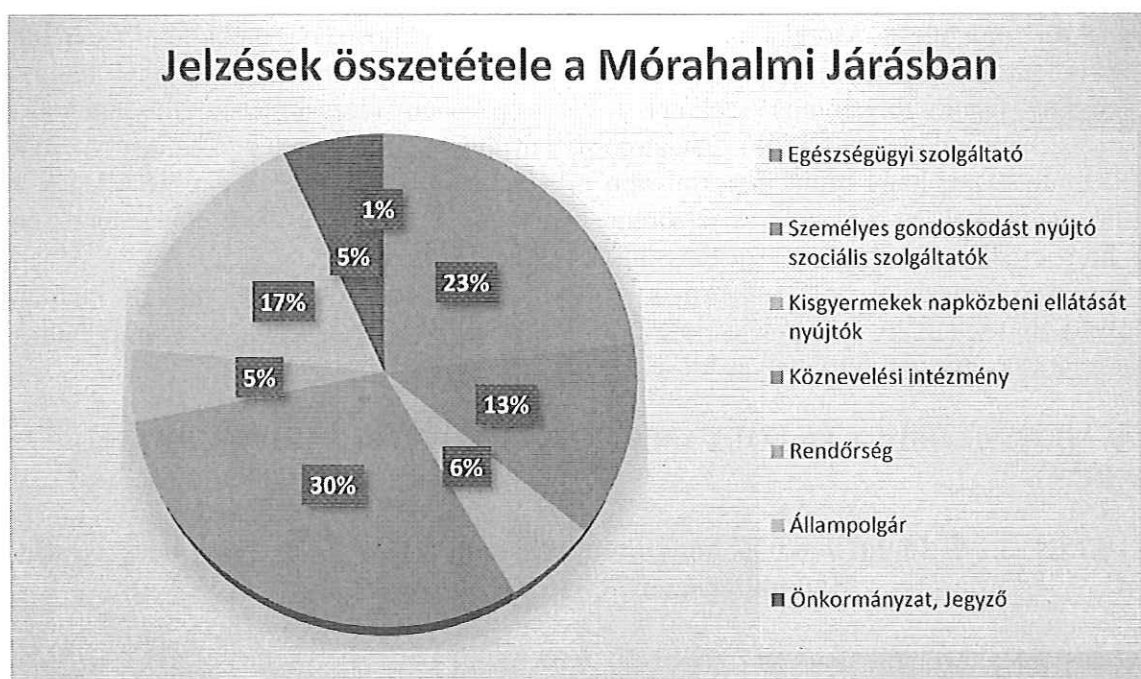
A 2019-évi jelzések számának alakulása a 2018-as évi jelzések számához viszonyítva néhány település esetében jelentős eltéréseket mutat. Ezek az eltérések adódhatnak a jelzőrendszeri aktivitásból, a jelzésekkel érintett személyek/családok más településre történő elköltözése okán, a veszélyeztetettség megszüntetéséből stb. Nem lehet elégszer felhívni a figyelmet a jelzőrendszeri tagok jelzési kötelezettségének fontosságára. A szociális jelzőrendszer működésére egyre nagyobb hangsúlyt kell fektetnünk az elkövetkező időben. A felnőttkorú veszélyeztetettekről jelzést, az esetek döntő többségében már később kapunk. Ezekben a helyzetekben sok esetben már csak a hosszú hónapokig elhúzódó gondnokság alá helyezés marad, mint „megoldás”.

**11.2.7 AZ ÉSZLELŐ ÉS JELZŐRENDSZER ÁLTAL KÜLDÖTT JELZÉSEK SZÁMA
A JELZÉST KÜLDŐ MEGNEVEZÉSE SZERINT A MÓRAHALMI JÁRÁSBAN 2019-
BEN**

Jelzést küldő megnevezése	2019.		
	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú (18 éves és idősebb)	összesen
Egészségügyi szolgáltató - Ebből védőnői jelzés	38 27	25 7	63 34
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók, -ebből család-és gyermekjóléti szolgálat -ebből család-és gyermekjóléti központ	24 16 3	11 1	35 17 3
Kisgyermek napközbeni ellátást nyújtók	15	1	16
Köznevelési intézmény	73	9	82
Rendőrség	5	8	13
Állampolgár	29	17	46
Önkormányzat, jegyző, gyermekjogi képviselő, betegjogi képviselő	4	10	14
Járási hivatal gyámhivatala	2	2	4
Pártfogó felügyelői szolgálat		1	1
Összesen:	190	84	274

32.táblázat

42. diagram

A 2019-es évben a **legtöbb jelzés** (bár csökkenést mutat járási szinten az előző évhez képest) a **köznevelési intézményekből** érkezett, amelyeknek nagy részét az **igazolatlan iskolai**

hiányzásokkal kapcsolatos jelzések, valamint az iskolában előforduló **magatartási problémák** tesznek ki.

A jelzések számát tekintve **második helyen** a 2019-es évben is az **egészségügyi szolgáltatóktól** érkezett jelzések szerepelnek, akár csak a 2018-as évben. Az egészségügyi szolgáltató által küldött jelzések legnagyobb része (általában kiskorú jelzett személyek tekintetében) a védőnői szolgáltatóktól érkezett, ami általában valamilyen **szülői elhanyagolást**, illetve **családi konfliktust** tárt fel, valamint jelentős számot mutat továbbra is az idős, vagy **beteg, önmagukról gondoskodni nem képes, vagy rendkívül rossz szociális körülmények között** élő személyekkel kapcsolatos, háziorvosok által megküldött jelzések.

A **harmadik legtöbb jelzés**, eltérően a 2018-as évhez képest, az **állampolgárok** által küldött jelzések. Ez mindenképpen pozitívnak mondható, ugyanis azt mutatja, hogy az emberek magánszemélyként is egyre jobban figyelnek a környezetükben előforduló problémákra, kialakult veszélyhelyzetekre, és fontosnak tartják ezek jelzését az illetékes intézmények felé. Ezen jelzések tartalmát, és a jelzésben szereplők életkorát tekintve, elmondható, hogy az állampolgárok által jelzett problémák nagyobb részét a kiskorúakkal kapcsolatos jelzések teszik ki, **kapcsolati erőszak, elhanyagolás, nevelési problémák, rossz körülmények** szerepelnek egy-egy jelzett problémaként.

A jelzett problématípusok tekintetében elmondható, hogy járási szinten a legtöbb **jelzés iskolai igazolatlan hiányzásokkal, magatartásproblémákkal, elhanyagolással, lelki, mentális problémákkal és családi/párkapcsolati konfliktusokkal** kapcsolatban érkezik.

Összességében látható, hogy a jelzőrendszer a járásban megfelelően működik, a szolgáltatók és a jelzőrendszer tagjai között a kapcsolattartás folyamatos, a településeken megszervezett szakmaközi megbeszéléseken nagy számban, rendszeresen vesznek részt a jelzőrendszeri tagok, aminek nagy jelentősége van az egymás közötti kapcsolattartásban, illetve a problémák átbeszélésében, valamint lehetőség van egy-egy mindenkit érintő szakmai téma feldolgozására, meghívott szakemberek előadását követően.

Jelzőrendszer működése Mórahalom Városában: A Család-és Gyermejkölési Szolgálat továbbra is fontosnak tartja a jelzőrendszer stabilitásának és megerősítésének céljából, hogy a jelzőrendszeri tagok folyamatos szakmai továbbképzésben részesüljenek, folyamatosan tájékoztatást kapjanak az őket érintő feladatokról. Továbbra sem lehet eléggé hangsúlyozni a jelzések fontosságát, hogy minél hatékonyabb preventív segítségnyújtásban részesüljenek a rászoruló gyermekek és családok. A jelzőrendszeri tagok aktivitása e téren elengedhetetlen ahhoz, hogy eredményes munkát végezhessünk.

Évről évre az a tapasztalat, hogy a gyermekvédelmi jelzőrendszer fontossága mellett, kiemelt hangsúlyt kell fektetnünk a szociális jelzőrendszerre, esetmegbeszélések, esetkonferenciák szervezése a veszélyeztetett felnőttek és idősek esetében is rendkívül fontos.

11.2.8. MEGVALÓSULT ÉS FOLYAMATBAN LÉVŐ EGYÜTTMŰKÖDÉSEK 2019-BEN

- **EFOP-3.2.9- 16-2016-00065. kódszámú „Szociális segítő tevékenység bevezetése a Homokhátságban” című pályázatunk**

Projekt megvalósítási időszaka: 2017. 09.01-2019.03.01-ig.

A pályázat megvalósítási helyszínei:

Ásotthalom:

Tölgyfa Óvoda,

Kiss Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola,

Bedő Albert Erdészeti Szakközépiskola és Kollégium,

Mórahalom:

Mórahalmi Napközi Otthonos Óvoda,
Mórahalmi Móra Ferenc Általános Iskola,
Szent László Katolikus általános Iskola,
Mórahalom Telephely 2. Család-és Gyermekjóléti Központ Nyitva álló helyisége,

Üllés:

Csigabiga Óvoda,
Üllés, Forráskút, Csólyospálos Községi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Fontos
Sándor Tagintézmény
1 fő 8 órában, - és 1 fő 4 órában foglalkoztatott szociális segítő végezte a megvalósítási
időszakban a tevékenységet a 8 köznevelési intézményben.

Szociális segítő tevékenységek köre a köznevelési intézményekben:

- tájékoztatások, fórumok, folyamatos egyéni konzultációs lehetőségek biztosítása szülők és pedagógusok részére,
- Gyermekvédelmi feladatellátás terén egyéni segítő beszélgetés gyermekekkel, szülőkkel, tájékoztatás a gyermekvédelmi rendszerről (pénzbeli, természetbeni ellátások, stb.)
- Részvétel és segítségnyújtás az intézmények által szervezett gyermekprogramokon,
- Szülői kapcsolattartás segítése az intézményekkel,
- Szülőcsoport szervezése,
- Egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások gyermekekkel,
  - Beszélgető gyermekcsoportok, az őket érintő problémákról,
  - kiscsoportos vitakörök gyermekeknek,
  - Szabadidős programok szervezésében segítségnyújtás a nyári gyermekétkeztetéshez kapcsolódóan,

További szolgáltatási elemek a pályázathoz kapcsolódóan, amely a család- és gyermekjóléti szolgálatok szolgáltatási palettáját szélesítették a bevont településeken:

- család- és gyermekjóléti szolgáltatások számára eszmegbeszélő csoport és szupervízió biztosítása,
- pszichológiai tanácsadás biztosítása a Bedő Albert Erdészeti Szakgimnázium és Kollégiumban,
- krízisintervenció biztosítása,
- szülőcsoportok és szülők iskolája a bevont köznevelési intézményekben,
- családkonzultáció,
- tanítók iskolája.

A pályázat során megvalósuló közösségi tevékenységekre a 2018-as évben került sor.

A pályázat keretében 2019.02.26-án **Szakmai Tanulmányúton** vettek részt a Család- és Gyermekjóléti Központ, valamint a Család-és Gyermekjóléti Szolgálatok munkatársai közösen, amely keretében **Uzsalyiné dr. Pécsi Rita- Érzelmi intelligencia** témakörében tartott előadását hallgathattuk meg.

Az EFOP-3.2.9-16-2016-00065. azonosítószámú pályázatunk Zárókonferenciájára 2019. 02. 22-én került sor, ahol értékelésre kerültek a pályázatban elért szakmai eredmények és jó gyakorlatok.

A pályázat keretében megvalósuló programsorozatok lehetővé tették kortárs közösségek kialakulását és fenntartását a járásban élő gyermekek és fiatalok körében. A programok során az ellátott gyermekek szociális területen lévő hátrányai mérséklődtek, megismerhették a környező településeken élő kortársaikat.

A segítő munkában - a közös programok révén - a bizalom erősödése valósult meg a résztvevő, ellátásban lévő gyermek- és fiatalok között, valamint a segítő szakemberek között.

➤ Erzsébet tábor

A Homokháti Szociális Központ Család-és Gyermekjóléti Szolgálatával közös együttműködésében és szervezésében **Zánkán Erzsébet táborban** 2019. július 07-2019. július 12. között 20 fő gyermek vett részt a 10-15 éves korosztályból. A gyermekek felügyeletét és kíséretét 4 fő szakember biztosította.

11.2.9. SZAKMAI KONFERENCIÁK, TOVÁBBKÉPZÉSEK

A Homokháti Szociális Központ Család-és Gyermekjóléti Központjának vezetője, a Család-és Gyermekjóléti szolgálatok szakmai vezetőjével közösen 2019. október 07-én és október 08-án Siófokon, a Magyar Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatok „Hagyományos értékek, fejlődő szolgáltatások” című szakmai konferenciáján vett részt.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatásban dolgozó családsegítők és esetmenedzserek „Egyes ellátotti célcsoportok (pszichiátriai és szenvedélybetegek, fogyatékos személyek) sajátosságainak ismerete, öngyilkosság, prevenció, krízisintervenció” elnevezésű 2019. októberében megrendezésre kerülő 4 napos ingyenes (pontszerző) szakmai továbbképzésen vehettek részt.

11.2.10. SZAKMAI TEVÉKENYSÉG KERETÉBEN MEGVALÓSULÓ TAPASZTALOK A 2019-ES ÉVBEN

A járás településein a problémák eltérők és sokrétűek. A különböző generációk más-más nehézségekkel küzdenek. Gondot okoz, és gyakori az ellátotti körben a gyermeket nevelő szülők megfelelő készségének, képességének hiányából, ráhagyó magatartásából adódó problémái.

Gyakoriak a különélő szülők közötti kapcsolati konfliktusok, és a felénk irányított nem reális elvárásaik, továbbá a gyermekek eszközként való felhasználása. Ezekben a súlyos vitás helyzetekben érezzük leginkább a jogász szakember hiányát. Egyre gyakrabban kerülünk olyan helyzetbe, hogy az ellátásban lévő „problémásabb” ügyfeleink, ügyvéddel jelennek meg a szolgáltatás igénybe vétele során.

Az iskolás gyermekek különböző függőségei (okos telefon, energiatárolók, stb.) az iskolai bullying és kirekesztés nehezen kezelhető, a megoldásában közreműködő szakemberek száma véges. A tanulók magatartás problémái, részkepeség zavarai, enyhe vagy súlyosabb mentális problémái rányomják a bélyeget egy-egy osztály működésére. Bizonyos esetekben segítséget nyújthat a 2018. novemberétől működő szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása.

Az idősebb felnőtt korosztályt érintő probléma, hogy gyakori az ellátottak körében a mentális és belátási képességeknek olyan szintű hiánya, amely a mindennapi tevékenységeik során súlyos funkcióromlást okoz. Ezekben a helyzetekben, a segítő tevékenység már csak az ellátott személy gondokság alá helyezésére korlátozódhat.

A felnőtt ellátottak veszélyeztetettsége érdekében törvény által előírt szociális észlelő és jelzőrendszer működése, sok esetben nem megfelelően funkcionál. Fontosnak tartjuk a jövőre nézve, hogy a felnőtt veszélyeztetettségek esetén is egyre nagyobb számban szerveződjenek esetmegbeszélések, esetkonferenciák. Ezáltal megszólításra kerülhetnének és mozgósítva lennének a szociális jelzőrendszer tagjai is.

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység járásunkban már 2017 októbere óta ténylegesen jelen van a köznevelési intézményekben, azonban még mindig fordulnak elő olyan fajsúlyos problémák az intézményekben, amelyet házon belül szeretnének megoldani (sikertelenül, mivel inkompetensek), és a szociális segítő tájékoztatása nem történik meg az esetről.

A speciális szolgáltatások igénybevétele – a járás családsegítőinek köszönhetően is - egyre nagyobb teret hódít. Ma már egyre inkább nem „tabu” a lakosság részéről a pszichológiai tanácsadás, családterápia, vagy akár szenvedélybetegséggel, függőségekkel kapcsolatos segítség igénybevétele.

11.2.11. JÖVŐRE VONATKOZÓ TERVEINK KÖZÖTT SZEREPEL

A jelzések megtételének fontosságát nem lehet elégszer hangsúlyozni. Az apróbb problémák észlelésekor már elindulhat az információcsere a jelzőrendszer tagok között.

Ezért célunk a jelzőrendszer tagok ismereteinek és tudásának bővítése és folyamatos frissítése a szakmaközi megbeszéléseken, és különböző fórumainkon keresztül a jövőben is.

Fontosnak tartjuk helyzetbe hozni, és megváltoztatni a szociális jelzőrendszer szemléletét és látásmódját a jövőbeni esetek tekintetében.

Célunk továbbra is a pályázati lehetőségeink minél szélesebb körű, minden korosztályt érintő kihasználása. Fontosnak tartjuk a térségi prevenciós programok rendszeres megvalósítását, ezzel mérsékelve a rászoruló igénybe vevők szociális hátrányait, és megragadni a közösség megtartó erejének előnyeit.

Az utcai szociális munka keretében, a jövőben kitelepüléseket tervezünk a járás nagyobb rendezvényeire, melynek során jobban megismerhetjük a közösségek problémáit, igényeit, szorosabbra kívánjuk kötni az együttműködést a civil rendvédelmi szervezetekkel, önkéntes csoportokkal.

Az átmeneti otthon hiánya a járásunkban továbbra is megoldásra vár, és egyre nagyobb igény mutatkozik idős otthonra is, hiszen a már meglévő intézmények nem fedik le a valós igényeket.

Az egyre bonyolultabb esetek szakszerű megoldásához, állandóan elérhető jogász szakember szakmai tudására és útmutatására lenne szükségünk.

13. Védőnői Szolgálat

A szolgáltatás célja:

A várandós anyák, 0-14 évesek, ill. serdülők és családtagjaik komplex egészségügyi, mentális és szociális gondozása, a családok egészségmegőrzése, életkörülményeik javítása.

Feladata:

A védőnői szolgálat feladatát a körzeti védőnői szolgálatról szóló 5/1995. (II.8.) NM rendelet, a területi Védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V.21.) ESZCSM rendelet és az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3) NM rendelet alapján végzi.

A védőnői gondozás a családok egészségének megőrzésére, életkörülményeinek javítására irányuló tevékenység (egészségügyi, szociális mentális), melyet a család otthonában, az anya-,

gyermekvédelmi tanácsadóban és egyéb helyeken (egészségügyi intézmény, iskola, óvoda) végeznek a védőnők.

Feladatai a 49/2004 (V.21) ESZCSM rendelet 3. § alapján:

- a) a nővédelem,
- b) a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint;
- c) a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban;
- d) az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása,
- e) az óvodában a védőnői feladatok végzése, az oktatási intézményben a tanulók ellátása a külön jogszabályban foglaltak szerint;
- f) az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása;
- g) családgondozás keretében,
  - ga) a gondozott családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése érdekében segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához,
  - gb) soron kívüli családlátogatás végzése a nevelési-oktatási intézményt ellátó védőnő írásbeli jelzése alapján,
  - gc) a gyermekjóléti szolgálat és a háziorvos írásos értesítése, ha a törvényes képviselő a területi védőnői ellátás (a családlátogatás) igénybevételét megtagadja, illetve hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén,
  - gd) figyelemfelhívás a népegészségügyi szűrővizsgálaton történő megjelenés fontosságára, továbbá tájékoztatás az önkéntesen igénybe vehető ajánlott szűrővizsgálatokról,
  - ge) tájékoztatás az állami, civil, karitatív családtámogatási formákról és lehetőségekről,
  - gg) a gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységéről évente írásos tájékoztató készítése az illetékes gyermekjóléti szolgáltató számára,
  - gh) részvétel a gyermekjóléti szolgálat éves tanácskozásán, eseti megbeszélésein,
  - gi) szükség esetén, felkérésre - illetékességi körén kívüli körzetben - eseti gondnokság ellátása;
- h) az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel.

A várandós gondozást Zákányszéken a védőnők önálló védőnői tanácsadás keretében végzik, szoros együttműködésben a mórahalmi Várandós szaktanácsadás és Szegeden a Gogol utcában található Centrális várandós tanácsadás szakembereivel. A tanácsadásokon zajlik a várandósok első jelentkezésekor a várandós anya gondozási könyvének kiadása, majd ezt követően alapvető fizikális vizsgálatok (testtömeg, testmagasság, vérnyomás, szükség esetén vércukor mérése), reagensszel vizeletvizsgálat, illetve a 28. héttől a magzati szívhang hallgatása, továbbá a várandós leleteinek dokumentálása, és a felmerülő kérdésekre adekvát tanácsok megbeszélése. A csecsemő és kisgyermek szaktanácsadást Zákányszéken önálló védőnői tanácsadás keretében, valamint a háziorvosokkal Dr. Sebestyén Balázssal és Dr. Mester Lajossal közösen végzik a védőnők.

Kapcsolattartás:

A védőnők feladataikat védőnői körzetek szerint látják el. A védőnői körzetek száma Zákányszéken 2. A védőnők a körzetükbe tartozó családokkal családlátogatás, védőnői fogadóóra és tanácsadás keretében tartják a kapcsolatot.

település	telephely elérhetősége
Zákányszék	6787 Zákányszék, Petőfi u 11.

Körzetek száma	Szakmai létszám
2	2 fő védőnő

33.táblázat

Szakfelügyelet:

Védőnői Szolgálat szakmai irányítását és ellenőrzését a Csongrád Megyei Járási Hivatal Szegedi Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézetén belül a járási tiszt főorvos és a járási vezető Védőnő látja el.

2019 májusában a vezető védőnő szakmai látogatása során az ellenőrzés a védőnők szakmai tudását hivatott felmérni az anyatejes táplálással kapcsolatosan. Ellenőrizték továbbá a tanácsadó szoptatást elősegítő feltételeit, hogy rendelkezik-e a tanácsadó szoptató szobával a zavartalan csecsemőtáplálás érdekében. Az ellenőrzés során a várandós és csecsemő dokumentáció azon részei is felmérésre kerültek, amelyek az anyatejes tápláláshoz kapcsolódnak.

Az ellenőrzés során a vezető védőnő a kolléganők tudását naprakésznek találta, feladatukat a szakma szabályainak megfelelően végzik.

Ellátottak köre:

A településen élő várandós anyák, 0-14 évesek, illetve serdülők és családtagjaik. A szülések száma az elmúlt évekhez viszonyítva emelkedett. A területi munka mellett az óvodában és iskolában végzett védőnői teendők egyre hangsúlyosabb szerepet kapnak a plusz index osztályok szűrésével, az új védőoltási adminisztrációval, egészségmegőrző előadások tartásával.

Az iskola-egészségügyi munkában jelentős szerepe van a tisztasági szűrésnek, melyet a jogszabályoknak megfelelően negyedévente, illetve havi gyakorisággal végeznek a kolléganők. Kiemelt szerepet kap a hátrányos helyzetűek fokozott gondozása. A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat családgondozóival szorosan együttműködnek a védőnők, tagjai az általuk működtetett észlelő- és jelzőrendszernek.

Egyéb tevékenységek:

A településen működik Baba-Mama Klub, amely 2018 novembere óta havi rendszerességgel kerül megrendezésre. Nagyobb tömegeket mozgat meg a Baba-Mama Klub Mikulás ünnepsége karácsony előtt, illetve az Anyák napi Baba-Mama Klub május elején. Évközben az anyukák kérését is figyelembe véve különböző témákban tartanak szakemberek előadásokat. Ezeken a kismamák aktívan részt vesznek, kérdéseiket, észrevételeiket, tapasztalataikat megosztják egymással.

A Védőnők feladatkörébe beletartozik a helyi egészségügyi szakszemélyzettel való együttműködés. A településen minden évben megrendezésre kerülő *Egészségheti* rendezvényeken rendszeresen látnak el szervezői és a lebonyolításban közreműködői feladatokat, elsősorban a szűrővizsgálatok vonatkozásában. Az iskolában zajló Egészségheften pedig előadásaikkal, illetve a gyermekek sorversenyeiben való részvétellel színesítik a programokat.

A 2019-es évben először szerveztek a védőnők és a családsegítő kolléganő közös karácsonyi adomány gyűjtést, és ezt követően adomány osztást a rászoruló zákányszéki családok részére.

Körzetek adatai 2019. december 31-én:

Zákányszék I-es körzet

Gondozott családok száma: 60 (Összes ellátott 85 fő)

Várandósok száma: 6 fő, ebből fokozott gondozott egészségügyi okból: 4 fő

0-11 hónapos csecsemők száma: 14 fő

12-35 hónapos kisdedek száma: 23 fő, ebből fokozott gondozott egészségügyi okból: 1 fő, környezeti okból: 1 fő,

3-6 éves gyermekek száma: 44 fő, ebből fokozott gondozott környezeti okból: 2 fő, egészségügyi és környezeti okból: 2 fő. mindkét ok miatt fokozott gondozott 1 fő.

7-18 éves oktatási intézménybe nem járó gyermek: nem volt.

Zákányszék II-es körzet

Gondozott családok száma: 76 (Összes ellátott 86 fő)

Várandósok száma: 5 fő, ebből fokozott gondozott egészségügyi okból: 1 fő

0-11 hónapos csecsemők száma: 17 fő

12-35 hónapos kisdedek száma: 28 fő ebből fokozott gondozott egészségügyi okok miatt 1 fő környezeti okból: 2 fő

3-6 éves gyermekek száma: 34 fő ebből fokozott gondozott környezeti okból: 1 fő

7-18 éves iskolába nem járó gyermek: nem volt.

2018 szeptemberében a védőnői ellátás személyi és tárgyi minimum feltételeinek vizsgálatáról történő szakfelügyeleti vizsgálat során megállapították, hogy a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. ESzCsM. rendelet alapján a védőnői tanácsadó akadálymentesítésére, babakocsi tároló kialakítására nem került sor, 2019-ben szintén elmaradt ezek megvalósítása.

2019 őszén a villamoshálózat felújítását, cseréjét, azt követően pedig az épület minden helyiségének festését végeztethettük el, így megújult környezetben várják a védőnők a gondozottakat.

A-Praxisközösség a Zákányszéki Védőnői Szolgálat vonatkozásában

Az EFOP-1.8.2-17-2017-00002 azonosítójú projekt átfogó célja, hogy a praxisközösség ellátási területén javuljon a lakosság egészségi állapota, növekedjen az egészségben eltöltött életevek száma, a fejlesztés járuljon hozzá az alapellátás prevenciós fókuszú áthangolásához, és ezáltal a lakosság egészségtudatosságának növeléséhez. E projekt keretében Zákányszéken a Védőnői Szolgálat közreműködésével 2018 novembere óta havi rendszerességgel Baba-Mama Klub működik, mely keretén belül különböző ünnepek, szakmai előadások valósultak meg.

14. Konyha

Az Intézmény az Ásotthalmi Tagintézmény keretében egy 290 adagszámmal működő, és a Zákányszéki Tagintézményben egy 160 adagszámmal működő konyhát üzemeltet.

A Zákányszéki főzőkonyha szociális étkeztetés keretében ellátja a Zákányszék Község és Mórahalom Város közigazgatási területén élők étkeztetését, munkanapokon pedig biztosítja a helyi idősök otthona étkeztetési feladatait.

2015.09.01-jétől érvénybe lépett a közétkeztetésre vonatkozó szabályozás, ami előírja a diétás étkeztetést végző konyhákban a dietetikus, vagy diétás szakács alkalmazását.

Az Intézmény 2015.09.01-jétől alkalmaz dietetikust heti 10 órában, Ásotthalom és Zákányszék esetében 5-5 órára bontva. Feladata - az ételmezésvezető által elkészített heti normál étlap alapján - a diabetikus étlap elkészítése és a napi diétás ételkészítés szakmai felügyelete.

A 2019-es évben bekövetkezett főbb változások az Ásotthalmi konyha tekintetében:

Az Idősek Otthonában 4 fő diétás étkezést igénylő lakó él, ők egész napos diétás étkeztetésben részesülnek, külterületen további 3 fő ellátott igényel orvosi ajánlásra diabetikus ebédet.

Az Ásotthalmi főzőkonyhán 2019-ben 64 460 adag ebéd készült, ebből

- Általános iskolai étkezők 28 775 adag,
- Gyakorlaton lévő tanuló étkező 31 adag,
- Idősek Otthona lakói 12 733 adag,
- Demens ellátottak 217 adag,
- Helyben étkezők 653 adag,
- Elvitellel étkezők 1191 adag,
- Kiszállítással étkezők 11 843 adag,
- Zákányszéki Idősek Otthona 1846 adag,
- Népkonyha 139 adag,
- Szünidei gyermekétkeztetés 1057 adag,
- munkahelyi étkezés 5975 adag.

Emellett az iskolások 22 851 adag tízórait és 21 834 adag uzsonnát, míg az ásotthalmi Idősek Otthona lakói 13 016 adag reggelit, tízórait és ugyanennyi uzsonnát, vacsorát kaptak.

Eszközbeszerzések 2019-ben:

Az általános iskola tálalókonyhájához a következő eszközök kerültek beszerzésre:

- Hűtőszekrény Zanussi 1 db
- kétmedencés nagykonyhai mosogató
- Thermoláda, levehető ajtó 2 db
- Uzsonnás doboz 28 liter 10 db

A főzőkonyhára a következő eszközök kerültek beszerzésre:

- 9 literes RM fazék, lábos, fedő, 12 db
- Neutrális pult 2 db
- Munkaasztal 1 db
- Stokedli 6 db
- Ételtároló RM edények 6-25 liter 15 db

2019. évben bekövetkezett főbb változások a Zákányszéki konyha tekintetében:

Zákányszéken 2019-ben összesen 39 242 adag ebéd készült, ebből

- Helyben étkezők 1502 adag,
- Elvitellel étkezők 3345 adag,
- Kiszállítással étkezők 10 542 adag,
- Mórahalom helyben étkezők 2629 adag,
- Mórahalom kiszállítással étkezők 8318 adag,
- Idősek Otthona Zákányszék, 3801 adag,
- ISZEK, Bordány diétás étkezés 3099 adag,
- Munkahelyi étkezés 2356 adag,

- Demens étkezők 761 adag,
- Móraalmi népkonyha 1823 adag,
- Zákányszéki népkonyha 807 adag,
- Prevenációs program 50 adag,
- Ásotthalom diabetikus étkezők 56 adag,
- Nyári szüneti óvoda, iskola étkezők 153 adag.

Emellett az Idősek Otthona lakói 5808 adag reggelit, tízórait és ugyanennyi uzsonnát, vacsorát kaptak.

Az Idősek Otthonában 3 fő diétát igénylő lakó él, ők egész napos diétás étkeztetésben részesülnek, külterületen további 8 fő ellátott igényel orvosi ajánlásra diabetikus ebédet.

Eszközbeszerzések 2019-ben:

- tepsi 10 db
- Fritőz 1 db
- Fogas 1 db
- RM szeletsütő 1 db
- RM fémasztal 1 db
- Botmixer, nagykonyhai 1 db
- Elektromos kombi sütő 1 db

15. Összefoglaló

A szakmai beszámoló reményeink szerint jól reprezentálja a településeken végzett sokrétű szociális és gyermekvédelmi tevékenységet, mellyel az Intézmény szervesen hozzájárul a térség szociális biztonságához.

Az intézmény azonban nem tudna ezen a színvonalon végezni a tevékenységét, ha a társult önkormányzatoktól nem kapnák meg azt az anyagi, erkölcsi támogatást mely nélkülözhetetlen az intézmény rentábilis működéséhez.

Mórahalom, 2020.06.24.

Tisztelettel:

Csótiné Ördög Edit
Intézményvezető

melléklet: a szakmai létszám és ellátotti létszám egymáshoz való viszonya (a Homokháti Szociális Központ közalkalmazotti kinevezéssel foglalkoztatottak létszáma és az ellátotti létszám 2019. december 31. napján)

Az intézmény szakmai összetétele:

Szakfeladat	Ellátotti létszám	Szakmai létszám	Létszám
Központ – szervezeti egység		1 fő Intézményvezető (Szakvizsgázott szociális munkás, okleveles szociálpolitikus egyetemi végzettség, védőnő)	5 fő

		<p>1 fő Gazdaságvezető (pénzügyi- számviteli főiskolai végzettség, államháztartási mérlegképes könyvelő)</p> <p>1 fő Munkaügyi ügyintéző (középfokú végzettség – közgazdasági szakközépiskola, szociális asszisztens végzettség)</p> <p>1 fő könyvelő (felsőfokú mérlegképes könyvelői végzettség vállalkozói szakon)</p> <p>0,5 fő gazdasági ügyintéző (érettségi, szociális asszisztens végzettség)</p>	
Család- és gyermekjóléti szolgálat	<p>Kistérség lakosságszáma: 29 526 fő</p> <p>A Kistérségben a 0-17 éves korúak száma: 4983 fő</p>	<p>0,5 fő Szakmai vezető – Zákányszék (nevelőtanári végzettség, gyermek és ifjúságvédelmi tanácsadó végzettség folyamatban)</p> <p>1 fő szociális munkás - Forráskút</p> <p>1 főcsaládsegítő - Zákányszék, (nevelőtanári végzettséggel, gyermek és ifjúságvédelmi tanácsadó végzettség folyamatban)</p> <p>1 fő szociális munkás - Üllés</p> <p>1 fő szociális munkás – Ruzsa</p> <p>2 fő szociális munkás - Ásotthalom</p> <p>1 fő szociálpedagógus (végzettség folyamatban) – Öttömös, Pusztamérgecs</p>	8 fő
Család – és Gyermekjóléti Központ	<p>Kistérség lakosságszáma: 29 526 fő</p>	<p>1 fő Szakmai vezető – (szociális munkás)</p> <p>3 fő Esetmenedzser (szociális munkás)</p> <p>0,5 fő – járási jelzőrendszerei tanácsadó</p> <p>0,5 fő családsegítő (szociálpedagógusi végzettség folyamatban)</p> <p>1 fő családsegítő (szociális munkás végzettség folyamatban)</p> <p>0,5 fő családterapeuta - szakvizsgázott szociális munkás</p>	14 fő

		0,5 fő diagnózis felvételi esetmenedzser szociális munkás 2 x 0,5 fő pszichológus – tanácsadó 3,5 fő óvodai és iskolai szociális segítő (szakvizsgázott szociálpedagógus, szociálpolitikus/szociális munkás, szociálpedagógus)	
Házi segítségnyújtás	189 fő (ebből 143 személyi gondozásban, 46 fő szociális segítésben részesül)	18 fő gondozó - szociális gondozó és ápoló végzettség 2 fő gondozó - általános ápoló, általános asszisztens végzettség 1 fő segítő – érettségi (végzettség folyamatban)	21 fő
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	175 készülék	23 fő gondozónő és/vagy anyagondnok	23 fő
Étkeztetés	383 fő	2,75 fő asszisztens – szociális gondozó és ápoló; szociális asszisztens végzettség	5 fő
Tanyagondnoki szolgálat	3 szolgálat	3 fő tanyagondnok	3 fő
Idősek nappali ellátása, és az idősek nappali ellátásán belül működtetett, demens betegek nappali ellátása, utóbbi 3 telephelyen.	243 fő	5 fő terápiás munkatárs (tagintézmény-/telephelyvezető) 1 fő szociális munkatárs (tagintézmény-vezető) 10.75 fő gondozó 2 terápiás munkatárs <u>Ezek szakképesítés szerint:</u> 7 fő szociális munkás 1 fő szociálpedagógus 9,75 fő szociális gondozó és ápoló 1 fő általános ápoló és asszisztens 1 fő érettségi (végzettség folyamatban)	19 fő
Szenvedélybetegek nappali ellátása	42 fő	0,5 fő viselkedéselemző, pszichológus (szakmai vezető) 0,5 fő terápiás munkatárs – érettségi (szakképzettség megszerzése elő van írva) 0,5 fő gondozó - általános ápoló, általános asszisztens végzettség	3 fő
Közösségi pszichiátriai ellátás	58 fő	Közösségi koordinátor:	7 fő

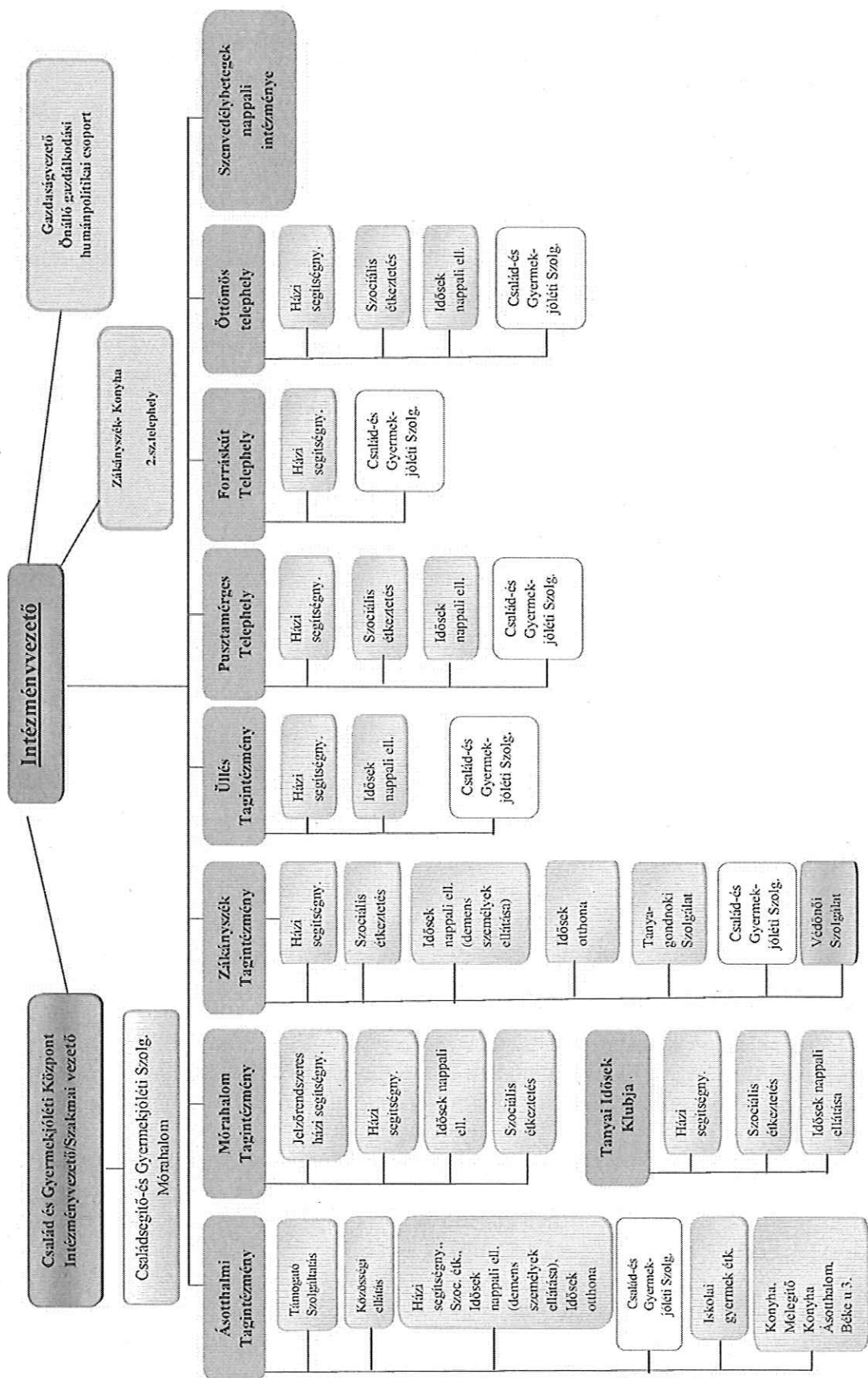
		0.5 fő szociális munkatárs (szakmai vezető) - szociális munkás Közösségi gondozó: 2,25 fő gondozó - szociális gondozó és ápoló, szociális asszisztens 0,5 fő gondozó - általános ápoló, általános asszisztens	
Támogató szolgálat	47 fő	1 fő terápiás munkatárs (szakmai vezető) általános szociális munkás 3 fő segítő - érettségi, támogató szolgálat (gépkocsivezető) 2,25 fő segítő - szociális gondozó és ápoló 0,5 fő általános ápoló, általános asszisztens, személyi segítő	9 fő
Idősek ápolást-gondozást nyújtó otthona	Idősek Bentlakásos Otthona Ásotthalom: 36 fő Idősek Bentlakásos Otthona Zákányszék: 16 fő	0,5 fő vezető gondozó 0,5 fő szakmai vezető 2 x 0,5 fő terápiás munkatárs 14,5 fő gondozó 1 fő foglalkozás szervező 0,5 fő konyhai kisegítő 1 fő mosodai alkalmazott 1 fő takarító 1 fő karbantartó 0,5 fő szociális segítő <u>Szakképesítés szerint:</u> 0,5 fő általános szociális munkás, szociális gondozó és ápoló 2 fő szociális asszisztens 16 fő szociális gondozó és ápoló 1 fő általános ápoló és általános asszisztens 1 fő érettségi 2 fő 8 általános iskola	24 fő
Főzőkonyha	Ásotthalmi főzőkonyha: 65 850 adag étel Zákányszéki főzőkonyha: 35 738 adag étel	2 fő élelmezésvezető 3 fő szakács 3 fő szakács – (végzettség folyamatban) 1 fő konyhai kisegítő	9 fő
Védőnői szolgálat	169 fő	2 fő védőnő 0,125 fő védőnő - eseti helyettes	3 fő
Gyermekétkeztetés	1771 adag étel	2 fő konyhai kisegítő 0,75 fő asszisztens	3 fő

Szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása	35 fő	2 x 0,5 fő terápiás munkatárs 4 x 0,5 fő szociális munkatárs	1 fő
---	-------	---	------

34.táblázat

Mindösszesen 134 fő közalkalmazotti kinevezéssel foglalkoztatott munkavállaló és 12 fő Munka törvénykönyve alapján foglalkoztatott munkavállaló dolgozott 2019-ben az Intézménynél.

Homokháti Szociális Központ 2018 Szervezeti Ábra

2. Központi orvosi ügyelet

A Homokháti Kistérség Többcélú Társulása 2013.07.01. napjától látja el teljesen saját szervezésében és működtetésében a homokháti központi orvosi ügyeletet.

A többcélú társulás az ügyeleti telephelyek átvételét követően elkészítette, aktualizálta az ügyeletek szmsz-ét, szabályzatait, gondoskodott az ügyelet zökkenőmentes működéséhez szükséges tárgyi és egyéb feltételekről (gyógyszerellátás, telephelyek és gépjárművek működtetése, üzemeltetése) továbbá több területen költségcsökkentő intézkedéseket vezetett be.

A homokháti központi orvosi ügyeleten 2019-ben végzett szakmai munkáról, a megvalósított fejlesztésekről az alábbiakban számolunk be:

Betegforgalmi adatok 2019. január 01. – 2019. december 31. között:

	Mórahalom	Ruzsa	Összesen
Január	147	151	298
Február	127	132	259
Március	145	137	282
Április	132	142	274
Május	118	154	272
Június	131	159	290
Július	161	132	293
Augusztus	138	124	262
Szeptember	114	99	213
Október	94	131	225
November	97	104	201
December	160	91	251
Összesen	1564	1556	3120

Személyzeti kérdések:

Az ügyeleten az orvosi feladatokat a települések háziorvosai, továbbá azok megbízott helyettesei, az asszisztensi és gépkocsivezetői tevékenységet pedig elsősorban az OMSZ alkalmazásában álló szakszemélyzet végzi.

Az ápolói és gépkocsivezetői személyzet bére óránként bruttó 1.200 forint. Bérük kezdi megközelíteni a szakdolgozói garantált bérminimumra vetített óradíjat, de attól a folyamatos ágazati szakdolgozói béremelések miatt hozzávetőlegesen 300 forinttal elmarad.

Az orvosok bére 2.500 forint. Az országos átlagtól elmarad a bérük. Az orvosok véleménye szerint a 2.500 forintos órabér javított az eddigi helyzetünkön, de hosszú távú megoldást még nem jelent, a szakmailag jó helyettesítő orvosok ügyeletünkre csábításában, mert a kezdő orvosok bére br. 3.500 Ft / óra körül mozog a piacon.

A folyamatos működtetési, ügyeletszervezési és beosztási problémák megoldása érdekében komoly erőfeszítéseket teszünk, ugyanakkor egy pici könnyebbséget jelent, hogy az orvosok ellátási területünkön belüli mozgatása a szerződések módosításával megoldottá vált, de a cél nem lehet az, hogy rendszeresen orvos nélkül maradjon egy-egy ügyelet.

A 2019-as évet sikerült néhány áthelyettesítéssel megoldanunk, mely az ügyeleti működését nem befolyásolta. Ezek az átügyelések a zömében Mórahalmon mutatózó erőforrás hiány miatt jelentkeztek. Jelenleg körzetünkben több idős orvos van, aki elérte vagy megközelítette a nyugdíjkorhatárt. Pontos információval nem rendelkezünk mikor mennek nyugdíjba, de egy orvos kiesés komoly gondot fog jelenteni az ügyeleti sor kiállításában.

A beosztási problémák elkerülése céljából korábban javasoltuk a fenntartó társulás számára fontolóra venni és tárgyalni annak lehetőségét, hogy ne csak a területen dolgozó, ügyeletre kötelezett körzeti orvosokkal, hanem külsős orvosokkal is kössenek a jövőben szerződést. Ezzel kapcsolatban 2019-ben érdemi döntés nem született.

A ruzsai telephelyen jelenleg hat orvos áll szerződésben a Homokháti Kistérséggel, ebből öt orvos a területen dolgozik, egy pedig külsős háziorvos. Hegedűs doktor tragikus és hirtelen elvesztését mind emberi és mind szakmai oldalról megéreztük, havonta átlagosan 120 órával vette ki a részét az ügyeleti ellátásból. Jelenleg Öttömös községében helyettesítő orvos áll rendelkezésre 6 hónapig, vele az egyeztetéseket megkezdjük, a szerződés megkötése folyamatban van. Viszont az már körvonalazódik, hogy Hegedűs doktor kiesése által létrejött óraszámot nem fogja tudni pótolni a jelenlegi öttömösi helyettesítő orvos, ezzel több feladat, óraszám hárul a többi ügyelő orvosra, ami hosszú távon tarthatatlan. Hamarosan el kell gondolkodni azon, hogy egy újabb külsős orvossal kössünk szerződést a megfelelő ellátás érdekében.

Telephely:

A ruzsai telephelyen az alábbi karbantartások végrehajtására fog sor kerülni 2020. folyamán:

- tisztasági festés
- új wc csésze beszerzése
- külső karbantartás (helyenként omladozó vakolat)

A ruzsai telephelyen történő belső ellenőrzés és ÁNTSZ ellenőrzést követően egy új öltözőszekrény került beszerzése a ruzsai Önkormányzat támogatása által.

Mindkét telephelyen korszerűsítettük a kivonulásokkor használatos adatlapot, a gyógyszernyilvántartást és frissítettük a kockázatértékelés-, valamint az infekciókontroll szabályzatát.

Az ellenőrzések során major hibát nem vélt felfedezni egyik szerv sem, külön pozitívként kiemelték az ügyeleten lévő rendet és tisztaságot, valamint a fertőtlenítőszeres megfelelő dokumentálását és a kézmosás menetének részletezését.

Számítástechnika:

A mórahalmi telephelyre a 2017-es évben kivitelezett beszerzéseknek és fejlesztéseknek köszönhetően 2019 évben nem volt szükség számítástechnikai fejlesztésre.

A ruzsai telephelyen a korábban beszerzett számítástechnikai eszközök megfelelően működnek.

Az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatói Térrel (EESZT) kapcsolatban: az ÁEEK hivatalos állásfoglalása megérkezett, miszerint a csatlakozás az ügyelet részéről formális volt, ez az ügyelet számára nem jár tényleges adatszolgáltatási kötelezettséggel.

EESZT frissítés: sikeresen csatlakoztunk az EESZT rendszeréhez, ezzel két éves munkafolyamatot zártunk le. A rendszer folyamatos karbantartást igényel részünkről.

A csatlakozással képesek vagyunk a felhő alapú rendszerbe recepteket kiállítani, valamint fontos információkhoz juthatunk hozzá a beteg anamnézisének illetően, ezzel precízebbé és

biztonságosabbá téve az ellátást. Ezen felül az általunk végrehajtott ellátás látható lesz más házi orvos vagy intézmény számára.

Gépjárművek:

Mindkét telephelyen az ügyeleti autók lecserélésre kerültek. Mórahalomra egy Dacia Duster 4x4, 1,6 benzines, míg Ruzsára egy Suzuki Vitara 4x4, 1,6 benzines autó került beszerzésre, mindkettő fehér színben, magas felszereltséggel.

Mindkét telephely autóján a kötelező éves szervíz felülvizsgálata megtörtént. A gépkocsik mind műszakilag, mind esztétikusan kitűnő állapotban vannak.

Tartós és fogyó egészségügyi eszközök:

Az orvosi ügyeleteken található sürgősségi és mentéstechnikai eszközök állapota elfogadható, a szükséges tartozékokkal felszereltek. Az egyes eszközök kötelező felülvizsgálata 2019 nyarán előzetes egyeztetés után Mórahalmon megtörtént.

A ruzsai telephelyre, beszerzésre került egy új Heartscreen 80G-L1-es típusú EKG, ezzel egyetemben a kötelező felülvizsgálat is megtörtént.

Ez a hiány fennmaradt az előző évről:

A ruzsai orvosi ügyeleti gépkocsiban lévő Nihon Kohden típusú defibrillátor átadásra került a mórahalmi orvosi ügyeletnek további használat céljából, valamint amiatt, hogy a mórahalmi telephely megfeleljen a törvényileg előírt ügyeleti minimum feltételeknek.

Ezáltal a ruzsai telephelyen keletkezett eszközhiány defibrillátor szempontjából. A defibrillátor pótlása lehetséges egy 14 éves eszköz javíttatása útján, 208.600,-Ft + 27% áfa összegért, azonban e helyett célszerűbb lenne egy új eszköz beszerzése a modernebb kivitelezés és az új eszközökre adott garanciaidőre való tekintettel.

A ruzsai telephelyre pályázatból beszerzett eszközök ellenőrzésére került sor. A vizsgálat zökkenőmentesen zajlott.

A gyógyszerek és egyéb egészségügyi eszközök beszerzése a helyi patikákon keresztül történik, az orvosi oxigén ellátása a BusOxy Kft. útján történik továbbra is.

Az orvosi eszközök beszerzése a szegedi Rextra Kft vagy a Paracelsus Medicina útján történik.

Statisztikák alapján (gyógyszerrendelések dokumentációi), a ruzsai telephelyen 2016-tól sikerül évről-évre csökkenteni a gyógyszerrendelés költségét, annak ellenére, hogy a betegszám közel azonos minden évben és a gyógyszerárak pedig egyre csak növekednek.

Közüzem:

A 2017-ben kivitelezett villamos és fűtőkorszerűsítéseknek köszönhetően az 2019-as közüzemi kiadásaink ha minimálisan is, de tovább csökkentek a 2018. évihez képest.

Azonban a mórahalmi telephelyre szükségesség lenne egy split klímaberendezés beszerzése, melyet 2019-ben jeleztünk, de döntés nem született ez ügyben. A nyári időszakban, az épületben a hőmérséklet megközelíti a 26 fokot.

A ruzsai telephelyen - ha nem történik váratlan meghibásodás - az éves légkondicionáló karbantartáson kívül nincs más tennivaló.

Összegzés:

Elmondható, hogy a központi orvosi ügyelet 2019. év folyamán egész évben zökkenőmentesen működött. A működtetés lehetséges akadályait 2019. év folyamán elhárítottuk.

Mindkét telephely esetében a szükséghez mérten a fenntartási költségek további csökkentése érdekében lépéseket tettünk, amelyek hatásai a tervezetthez képest kevesebb tényleges költségben mutatkoztak meg.

Mórahalom, 2020.06.26.

Gera Zsolt
ügyeletvezető

Kádár-Németh Szabolcs
ügyeletvezető

3. Területfejlesztési feladatok

A Homokháti Kistérség Többcélú Társulása a területfejlesztési feladatok ellátása során a kistérség területének összehangolt fejlesztését kívánja megvalósítani. Előbbiekén túl a települések számára az erre hivatott szervezetek mellett a Társulás munkatársai is elláttak tanácsadói és végrehajtói tevékenységet.

A társulás a 2019. évben a korábbi évekhez képest jelentősen csökkent mértékű területfejlesztési feladatát elsősorban projektmenedzselés útján látta el, amelyről jelen beszámoló vonatkozó részében található részletes tájékoztató.

Területfejlesztési feladatok tekintetében igyekeztünk további pályázati forrásokat bevonni, illetve a fenntartási időszakban lévő projektek projekt fenntartási jelentéseit zökkenőmentesen, határidőn belül benyújtani.

A 2019. év pályázati aktivitása tételesen:

3/1. Folyamatban lévő pályázatok:

1. „Komplex népegészségügyi szűrőprogram megvalósítása a Homokhátságon” megnevezésű 60381-1/2018-EGST pályázati kódszámú pályázat

Támogatás összege:	50.000.000,-Ft
Önerő összege:	0,-Ft
Projekt összköltsége:	50.000.000,-Ft
Megvalósítás időszaka:	2018.12.27.-2021.02.28.

A Homokháti Kistérség Többcélú Társulása 2018. december hónap folyamán támogatási kérelmet nyújtott be az Emberi Erőforrások Minisztériuma számára a Homokhátság területén komplex népegészségügyi szűrőprogram megvalósítása céljából.

A társulás „Komplex népegészségügyi szűrőprogram megvalósítása a Homokhátságon” megnevezésű kérelme 60381-1/2018-EGST pályázati kódszámon 50.000.000,-Ft támogatást nyert.

A Társulás 2019. év elején megkezdte a pályázat megvalósításának előkészítését. A társulás 2019. május folyamán a komplex népegészségügyi szűrőprogram szolgáltatás tárgyban közbeszerzési eljárást indított. A pályázat előkészítésének és a közbeszerzésnek az elhúzódására tekintettel a közbeszerzési eredményét követően a társulás a megvalósítási határidő meghosszabbítását kezdeményezte 2021.02.28-ig, amelyet a támogató szervezet jóváhagyott.

A pályázat keretében megvalósítani tervezett komplex népegészségügyi szűrőprogram elemei a következők:

1. lépés: irányított figyelemfelhívás

„népegészségügyi roadshow” a járás 10 településén: az egészségtudatosság erősítése, az egészségmegőrzés és betegségmegelőzés fontosságának hangsúlyozása, elsősorban a kardiovaszkuláris illetve daganatos megbetegedések tükrében, lakossági kommunikáció az egyének saját szerepének hangsúlyozására az egészségi állapottal kapcsolatos egyéni felelősséggel összefüggésben,

- előadások,
  - szűrések bemutatása.
- Településenként 1 rendezvény.

2. lépés: szűrések végrehajtása, betegség megállapítása
konkrét népegészségügyi szűrővizsgálatok megvalósítása a járás 10 településének lakossága számára a morbiditási okok figyelembevételével, elsősorban kardiovaszkuláris, illetve kísérő szűrésként daganatos betegségekkel a fókuszban:
települési „népegészségügyi roadshow” keretében, illetve
- (szükség esetén) a járásközpontban működő Móra-Vitál Nonprofit Közhasznú Kft. szakorvosaihoz.

3/2. Lezárt pályázati projektek: -

4. Egyéb adatok, információk, összegzések

A TÁRSULÁS FELADATAINAK ELLÁTÁSA ÉRDEKÉBEN TÖRTÉNŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉRTÉKELÉSE

A Többcélú Társulás tagönkormányzatai között megvalósul a belső együttműködés a Társulás által ellátott közös feladatok, a közös pályázatok bonyolítása és az egyéb napi feladatok ellátása tekintetében.

Az együttműködés jegyében 2009. január 1-jétől a Társulás elősegíti a települések szociális kohézióját azáltal, hogy biztosítja az egységes szociális ellátórendszert, ennek keretében a Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Integrált Szociális és Gyermekjóléti Központ Alapító Okirata szerint ellátjuk az abban foglalt feladatokat a térség 8 településén:

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény értelmében a védőnői szolgálat feladatait látjuk el Zákányszék Község közigazgatási területén.

A Többcélú Társulás tágabb értelemben együttműködik a regionális és területi illetékességű szervekkel is, többek között a

- a Mórahalmi Rendőrrel a sport és a bűnmegelőzés területén,
- a Országos Egészségbiztosítási Pénztár Dél-alföldi Területi Hivatalával a központi orvosi ügyeleti ellátások területén,
- a Dél-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Mórahalmi Kirendeltségével foglalkoztatási kérdésekben,
- a NAV Dél-alföldi Regionális Adó Főigazgatóságával adó és pénzügyekkel kapcsolatos kérdésekben,
- Magyar Államkincstár Csongrád Megyei Igazgatóságával pályázatokkal, normatív állami támogatásokkal, illetve a működéssel kapcsolatosan,
- a Csongrád Megyei Kormányhivatallal a Társulás működésének törvényességi ellenőrzésével, a társulás által ellátott feladatok szakigazgatási kérdéseivel és működési engedélyezési eljárásokkal kapcsolatosan,
- a Széchenyi Programiroda munkatársaival szoros együttműködést ápolunk, a koordinátorok tájékoztatást nyújtanak lehetséges pályázatokról, tanácsot adnak a pályázatok elkészítéséhez, megvalósításához és elszámolásához.

Egyes projektek megvalósítása tekintetében együttműködünk az érintett gazdasági szervezetekkel, egyéni vállalkozókkal.

Civil és nonprofit szervezetekkel való együttműködés tekintetében a Társulás kapcsolatban áll:

- Homokháti Önkormányzatok Kistérségi Területfejlesztési Közhasznú Egyesületével, szakmai programjai összehangolása érdekében,
- Zöld Községi Ház és Erdei Iskolával környezetvédelmi tárgyú pályázatait tekintetében,
- Esély Mórahalmi Szociális Magánalapítvánnyal egyes szociális tárgyú pályázatok tekintetében,
- Homokháti Jegyzők Egyesületével a működés jogszabályoknak való megfelelése érdekében,
- A Homokhát Eurointegráció Nonprofit Kft.-vel a Társulás tagtelepülései számára a vidékfejlesztési támogatások minél hatékonyabb kihasználása érdekében,
- A Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesülettel, melyben Bordány település kivételével minden tagtelepülése képviselteti magát. Az egyesület feladata az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap vidékfejlesztési valamint LEADER intézkedéseire szánt források a lehető leghatékonyabb kihasználása érdekében koordináló, projektgeneráló és tanácsadó tevékenység.

A KISTÉRSÉG GAZDASÁGI, TÁRSADALMI, ÉS KÖRNYEZETI FEJLESZTÉSE ÉRDEKÉBEN A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK, AZOK TERÜLETFEJLESZTÉSI TÁRSULÁSAI, A KISTÉRSÉG TERÜLETÉN MŰKÖDŐ GAZDASÁGI, TÁRSADALMI SZERVEZETEK FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEI ÖSSZEHANGOLÁSÁNAK ÉRDEKÉBEN VÉGZETT TEVÉKENYSÉG ÉRTÉKELÉSE

A Többcélú Társulás tagtelepülései 2019-ben is megtartották többnapos falunapi rendezvényeiket. Mórahalom, Üllés, Bordány, Ruzsa, és Pusztamérges Integrált Községi és Szolgáltató Tér címbirtokosságot nyert. A megújult közösségi terek eredményeként a vidéki gazdaság és lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások tágabb körű hozzáférhetősége javul, a térség gazdasági és társadalmi fejlődése erősödik. 2009-ben az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtandó, a vidéki gazdaság és lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások körében a kistérségi közlekedési szolgáltatások fejlesztésére igénybe vehető támogatások révén a kistérség tagtelepülései buszokat szereztek be a települések szociális ellátásának segítésére, amelyek 2019-ben is segítették a települési szociális feladatok ellátását. Az önkormányzatok, települési civil szervezetek, valamint a gazdasági élet szereplői folyamatos tájékoztatást kaptak a vidék fejlesztését érintő lehetőségekről tájékoztató fórumok, levelek és cikkek formájában.

A KISTÉRSÉGI CSELEKVÉSI TERV KIDOLGOZÁSÁNAK ÉS ELFOGADÁSÁNAK BEMUTATÁSA

A Homokháti Kistérség Többcélú Társulása évente megállapított munkatervében meghatározott módon és időpontokban tartja meg a Társulási Tanács üléseit. A munkaterv részét képezi többek között a tárgy évi költségvetés és közbeszerzési terv megvitatása, a tárgyévet megelőző évi pénzügyi beszámoló elfogadása, az éves belső ellenőri jelentés-, a tárgyévi belső ellenőrzési terv elfogadása és a Társulás, valamint a társulás által fenntartott Homokháti Szociális Központ éves szakmai beszámolójának megvitatása és elfogadása.

A KISTÉRSÉGGEL HATÁROS KISTÉRSÉGEK FEJLESZTÉSI PROGRAMJAIRÓL, VALAMINT A MEGYEI, A REGIONÁLIS FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓKRÓL, PROGRAMOKRÓL NYILVÁNÍTOTT VÉLEMÉNYEK ÖSSZEFOGLALÁSA

A Homokháti Kistérség Többcélú Társulása a kistérség 2014-2020. évre vonatkozó területfejlesztési koncepciójának elkészítésével segítséget nyújtott a feladattal megbízott

Csongrád Megyei Önkormányzat 2014-2020. évre vonatkozó megyei területfejlesztési tervének elkészítéséhez.

A TÁRSULÁS MŰKÖDTETÉSÉHEZ ÉS A FEJLESZTÉSI (STRATÉGIAI ÉS OPERATÍV) PROGRAMOK MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ ÖNÁLLÓAN GYŰJTÖTT FORRÁSOK BEMUTATÁSA

A Társulás Elnöke, a települési önkormányzatok és a munkaszervezet által gyűjtött információk, források a társulási tanácsuléseken kerültek megvitatásra.

A HELYI ÖNKORMÁNYZATOKKAL, ÖNKORMÁNYZATI TERÜLETFEJLESZTÉSI TÁRSULÁSOKKAL, MEGYEI TERÜLETFEJLESZTÉSI TANÁCCSAL ÉS A REGIONÁLIS FEJLESZTÉSI TANÁCCSAL A SAJÁT KISTÉRSÉGI FEJLESZTÉSI PROGRAMOK FINANSZÍROZÁSÁRA ÉS MEGVALÓSÍTÁSÁRA KÖTÖTT MEGÁLLAPODÁSOK ISMERTETÉSE

A Homokháti Kistérség Többcélú Társulása nyertes pályázatainak megvalósítása tekintetében a projektmegvalósításban résztvevő önkormányzatokkal, szervezetekkel 2019-ben is minden egyes alkalommal partnerségi megállapodást kötött, mely segíti a szerződő felek munkáját, rögzíti az együttműködő felek jogait és kötelezettségeit, feladatait és meghatározza a felelősségi szabályokat.

A KISTÉRSÉG HAZAI ÉS NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSEKBEN VALÓ RÉSZVÉTELÉNEK BEMUTATÁSA, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL AZ EGYÜTTMŰKÖDŐ PARTNEREKRE ÉS AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS CÉLJÁRA

A hármashatár-térség mintegy 50 polgármestere 2009. június 17-én, Mórahalmon döntött arról, hogy „Banat – TriplexConfinium” elnevezéssel, és Mórahalom székhellyel (korlátozott felelősségű) európai területi együttműködési csoportosulást (EGTC-t) hoztak létre.

2009. december 10.-én tartott Alakuló ülésen megalakult a „Banat – TriplexConfinium” Korlátozott Felelősségű Európai Területi Együttműködési Csoportosulás (BTC EGTC). A magyarországi (Bács-Kiskun és Csongrád megyei), romániai (Temes megyei) és szerbiai (vajdasági) települések, községek és társulásaik tagságával létrejött szervezet célja a határokon átnyúló együttműködési lehetőségek kihasználása.

Együttműködésük célja az elmúlt évtizedekben perifériára szorult határtérségek dinamizálása, versenyképességének növelése. Így a BTC EGTC elsősorban az agrárinnováció, a megújuló energiaforrások kiaknázása, az infrastruktúra, a turizmus, valamint az oktatás-képzés területein kíván fejlesztési stratégiákat kidolgozni és ezen stratégiákat – elsősorban uniós forrásokra történő pályázatok útján kívánja – megvalósítani.

Az önálló jogi személyiséggel rendelkező BTC EGTC – Mórahalom székhellyel történő – bejegyzése 2011. január 5-én megtörtént a Fővárosi Bíróság jóváhagyásával. A BTC-EGTC tagjai 37 magyarországi és 37 romániai önkormányzat, valamint nyolc szerbiai község, mint megfigyelő tag vesz részt a szervezetben.

Az Európai Területi Együttműködési Csoportosulás (European Grouping of Territorial Cooperation – EGTC) egy 2006 óta létező uniós jogi eszköz a határ menti együttműködések hatékonyabbá tételére. EGTC alapításához legalább két uniós tagállam közigazgatási szereplőinek tagsága szükséges, de a jogintézményt létrehozó (1082/2006/EK) közösségi rendelet nem zárja ki EU-n kívüli országok közigazgatási-területi entitásainak részvételét. EGTC elsősorban non-profit tevékenységek céljából alapítható, de az alaprendeltetésével összefüggésben vállalkozói tevékenységet is folytathat. Önálló jogi személyiséggel rendelkezik, így létrehozása nagyban növelheti a tagok forrásszerző képességét, elsősorban

uniós támogatások – határ menti együttműködési (CBC) programok keretében történő – közös felhasználását.

II. A KISTÉRSÉGI FEJLESZTÉSI TANÁCS, ILLETVE A TÖBBCÉLÚ KISTÉRSÉGI TÁRSULÁS ADATAI, AMELYEKRŐL ÉVENTE EGYSZER, DE A VÁLTOZÁSOKRÓL AZONNAL TÁJÉKOZTATNI KÖTELES

A HOMOKHÁTI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSÁNAK TAGJAI:

Ásotthalom Nagyközség Képviselőtestülete (6783 Ásotthalom, Szent István tér 1.)
Bordány Nagyközség Képviselőtestülete (6795 Bordány, Benke Gedeon u. 44.)
Forráskút Község Képviselőtestülete (6793 Forráskút, Fő u. 74.)
Mórahalom Város Képviselőtestülete (6782 Mórahalom, Szentháromság tér 1.)
Öttömös Község Képviselőtestülete (6784 Öttömös, Fő u. 12.)
Pusztamérges Község Képviselőtestülete (6785 Pusztamérges, Móra tér 2.)
Ruzsa Község Képviselőtestülete (6786 Ruzsa, Alkotmány tér 2.)
Üllés Nagyközség Képviselőtestülete (6794 Üllés, Dorozsmai út 40.)
Zákányszék Község Képviselőtestülete (6787 Zákányszék, Lengyel tér 7.)
Zsombó Nagyközség Képviselőtestülete (6792 Zsombó, Alkotmány u. 3.)

A TÁRSULÁSI TANÁCS ÜLÉSEIRE ÁLLANDÓ MEGHÍVOTTAK

A munkaszervezet vezetője, 2013.07.01. napját követően a társulás munkaszervezeti feladatait ellátó Mórahalmi Polgármesteri Hivatal vezetője, a Helyi Vidékfejlesztési Közösség képviselője, a munkaszervezet adott kérdés tekintetében illetékes dolgozói.

A TÁRSULÁS MELLETT MŰKÖDŐ KISTÉRSÉGI CIVIL FÓRUM TAGJAINAK FELSOROLÁSA

SZÉP-KÖR Környezetvédelmi és Városszépészeti Közhasznú Egyesület
Homokhátságért Egyesület
Homokháti Önkormányzatok Kistérségi Területfejlesztési Közhasznú Egyesülete
ORCHIS Természetvédelmi Egyesület
Ásotthalmi Bedő Albert Alapítvány
Értelmi Fogyatékosok Csongrád Megyei Érdekvédelmi Szervezete
Óvodák Kistérségi Egyesülete
Homokháti Iskolaszövetség
Csutri Hagyományörző Egyesület

A TÁRSULÁSI ÜLÉSEK ÉS A HOZOTT HATÁROZATOK SZÁMA

A Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Társulási Tanácsa 2019. évben 5 db Társulási Tanácsülést tartott és 80 db határozatot hozott.

A TÁRSULÁST DÖNTÉSI FOLYAMATAIBAN AZ ALÁBBI SZERVEK TÁMOGATJÁK:

A területfejlesztési feladatok tekintetében az alábbi testületek töltenek be tanácsadó, döntéselőkészítő szerepet a Társulási Tanács határozatainak meghozatalánál:

Jegyzői Kollégium

- A térség településeinek jegyzői

III. A TÁRSULÁS TERÜLETFEJLESZTÉSI SZAKMAI MUNKASZERVEZETÉNEK ADATAI, AMELYEKRŐL ÉVENTE EGYSZER, DE A VÁLTOZÁSOKRÓL AZONNAL TÁJÉKOZTATNI KÖTELES

A MUNKASZERVEZET JOGI FORMÁJA:

A Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Munkaszervezete a 2009. évben hivatalosan is önállósodott és önállóan működő és gazdálkodó költségvetési intézményként a mórähalmi polgármesteri hivataltól minden szempontból elkülönülten látta el a feladatát egészen 2013.06.30. napjáig, amely nappal az önálló munkaszervezet a társulási tanács döntése értelmében megszüntetésre került.

Az önálló munkaszervezet megszüntetésére tekintettel a társulás munkaszervezeti feladatait 2013.07.01. napjától a Mórähalmi Polgármesteri Hivatal látja el.

A MUNKASZERVEZET TULAJDONOSI ÖSSZETÉTELE:

A munkaszervezet, valamint 2013.07.01. napjától a munkaszervezeti feladatokat ellátó Mórähalmi Polgármesteri Hivatal irányítását és felügyeletét a többcélú társulás ügyei tekintetében a Homokháti Kistérség Többcélú Társulása látja el.

A MUNKASZERVEZET SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE:

A Munkaszervezet általános feladatai közé tartozik:

- Ellátja a Társuláshoz telepített és a Társulási Tanács által a Munkaszervezetre ruházott feladatokat
- Előkészíti a Társulási Tanács, és bizottságai elé kerülő előterjesztéseket
- Végrehajtja a Társulási Tanács és bizottságainak határozatait
- Biztosítja a Tanács és Bizottságok működésének technikai feltételeit
- Gondoskodik a Tanács, a bizottságok tagjainak és a Társulás Elnökének tevékenységével kapcsolatos ügyviteli teendők ellátásáról
- Ellátja a Társulás gazdálkodásával kapcsolatos feladatokat
- Ellátja a hozzárendelt részben önálló költségvetési szervek gazdálkodási feladatait
- Ellátja a belső ellenőrzési feladatokat a Társulás és a Munkaszervezet vonatkozásában

A Munkaszervezet speciális feladatkörébe a következők tartoznak:

Igazgatási, jogi, adminisztrációs feladatok tekintetében:

A munkaszervezet feladata a Társulási Tanács döntéseinek előkészítése, feladatainak végrehajtása, az elnök munkájának segítése, így különösen:

- Előkészíti és megszervezi a Társulási Tanács, a bizottságok és a munkacsoportok üléseit, vezeti az ülések jegyzőkönyveit és megküldi a közigazgatási hivatalnak;
- Nyilvántartja a Társulási Tanács és a bizottságok határozatait, szervezi azok végrehajtását, előkészíti a lejárt határidejű döntésekről szóló beszámolót;
- A Társulás feladatkörébe tartozó ügyekben a társulás tagjai felé szolgáltató-tanácsadó tevékenységet végez;
- Gondoskodik a szakmai anyagok szakmailag megalapozott véleményezéséről, a döntésre való előkészítéséről;
- Ellátja a Társulási Tanács, a bizottságok, munkacsoportok és a saját működésével kapcsolatos adminisztrációs feladatokat (irat- és ügykezelés);

- Gondoskodik a Társulás és szervei működésének szabályozásáról, biztosítja a működés szabályszerűségét.

Térségfejlesztési feladatok tekintetében:

- Javaslatot, koncepciót készít a térséget érintő fejlesztési programok megvalósítására, a társulási határozatoknak megfelelően elkészíti, véleményezi a társulás fejlesztési programjait;
- Részt vesz a térségi programok megvalósítási folyamataiban, információt szerez és szolgáltat a résztvevők számára, kapcsolatot tart a térségi, megyei és regionális szervekkel és intézményekkel a fejlesztési szükségletek és a bevonható helyi források érdekében;
- Figyeli a pályázati lehetőségeket, közreműködik és szakmai segítséget nyújt a településeknek a saját pályázataik elkészítésében;
- Intézi a társulás nyertes pályázatainak megvalósítását, végzi azok adminisztratív feladatait, elszámolását, utánkövetését;
- A Társulási Tanács döntése alapján megfogalmazott a kistérséget érintő fejlesztési programok megvalósítására javaslatokat dolgoz ki, illetve dolgoztat ki;
- A kistérségben lévő egyes önkormányzatoktól, önkormányzati társulásoktól és vállalkozásoktól a pályázatok kidolgozásához, a fejlesztések lebonyolításához megbízást vállalhat.

Gazdasági feladatok tekintetében:

- Elkészíti a társulás költségvetését, féléves és éves beszámolóját, időközi költségvetési és mérlegjelentéseit, államkincstári és egyéb adatszolgáltatásokat, adóbevallásokat (önálló gazdálkodás);
- A társulási döntésnek megfelelően gondoskodik a gazdálkodás előirányzatnak megfelelő bonyolításáról, beszámol erről a Társulási Tanácsnak, jelzi a Társulási Tanács felé az esetleges eltérést, javaslatot tesz a költségvetés módosítására;
- Nyilvántartja és kezeli a Társulás pénztárának és bankszámlájának pénzforgalmát (pénzügyi feladatok);
- Intézi a számlák kollaudálását és könyvelését, a támogatások lehívását, a pályázatok pénzügyi elszámolását;
- Vezeti a Társulás gazdálkodási, pénzügyi-gazdasági és gazdálkodási feladatainak ellátásához szükséges nyilvántartásokat.

Belső ellenőrzési feladatok tekintetében:

- Belső ellenőrzési feladatok ellátása, elláttatása a belső ellenőrzési kézikönyvben foglaltak alapján.

A MUNKASZERVEZET LÉTSZÁMA ÉS A FOGLALKOZTATOTTAK VÉGZETTSÉGE:

2013.07.01. napjától a többcélú társulás munkaszervezeti feladatait a Mórakalmi Polgármesteri Hivatal alkalmazásában álló 1 fő felsőfokú végzettséggel rendelkező gazdasági vezető, 1 fő felsőfokú végzettséggel rendelkező adminisztrátor és 1 fő felsőfokú végzettséggel rendelkező jogász látja el.

Az alkalmazottak létszámát időszakosan a projektekben határozott idejű szerződéssel dolgozók is növelik. A munkaszervezeti feladatok ellátása során külső szakértő szaktudását is igénybe vesszük.

A többcélú társulás munkaszervezeti feladatait ellátó alkalmazottai a társulás székhelyén minden munkanap 7.30 - 16.00 óráig rendelkezésre állnak, végzik a működéssel kapcsolatos tevékenységeket.

A MUNKASZERVEZET ELHELYEZÉSE:

A többcélú társulás és a munkaszervezeti feladatokat ellátó Mórahalmi Polgármesteri Hivatal székhelye: 6782 Mórahalom, Szentháromság tér 1.

A MUNKASZERVEZET INFRASTRUKTURÁLIS HELYZETÉNEK BEMUTATÁSA:

A munkaszervezeti feladatokat ellátó Mórahalmi Polgármesteri Hivatal 6782 Mórahalom, Szentháromság tér 1. szám alatt található székhelyén felül a többcélú társulás adminisztratív feladatainak ellátása céljából telephelyet tart fenn, amely a korábbi Homokháti Kistérségi Iroda épületében a 6782 Mórahalom, Millenniumi sétány 16. szám alatt helyezkedik el. A Kistérségi Iroda épülete egy helyi védettség alatt álló, infokommunikációs szempontból kitűnően felszerelt, akadálymentes épület. A Kistérségi Iroda műemléki jellegű épületének korszerűsítésére 2002-ben került sor. Az épület felújítása során a bejárat akadálymentesítésére (rámpa kiépítése), akadálymentes mosdó kialakítására, fűtéskorszerűsítésre (gázkazán biztosítja a fűtést, padlófűtéssel kombinálva) és a belső helyiségek felújítására került sor. Nyertes projekt keretében az Iroda északi homlokzatára ablak beépítését a helyileg védett épület jellegének megőrzésével valósítottuk meg, a természetes fény bejutásának elősegítése, ezzel az áramköltségek csökkentése érdekében. A meglévő ablakok és a padlózat felújítását is megvalósítottuk. Épületgépészetileg energetikai korszerűsítést, világításkorszerűsítést, fűtéskorszerűsítést, használati melegvíz korszerűsítést, a fizikailag akadálymentes épület infokommunikációs akadálymentesítését, szellőzőtechnikai rendszer beépítését valósítottuk meg.

A Társulás Társulási Tanácsa a Homokháti Kistérség Többcélú Társulása 2019. évi szakmai beszámolóját a fenti tartalommal a 32/2020. (VII.03.) Tkt határozattal fogadta el.

Mórahalom, 2020. július 3.

.....
Nógrádi Zoltán
Homokháti Kistérség Többcélú Társulása
elnök

